

List

LETO XII
ŠT. 1
26. JANUAR 2006
300 SIT

ISSN 1581-8373

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Poštнина plačana pri pošti 3325 Šoštanj

Knjižnica Velenje
Titov trg 05

3320 Velenje

Stran 15
Prostor izpred 800 let

Stran 26
Fotoreportaža

Stran 36
Porušene domačije
Sovičeva domačija

Z Vami že 10 let

Zen Aj, Darjan Andrejc, Jožica Andrejc, Mojca Andrejc, Simona Andrejc, Irena Anželak, Katja Anželak, Romana Anželak, Stanko Anželak, Peter Apat, Sebastjan Apat, Miran Aplinc, Urška Aplinc, Davorin Aram, Mojca Ažman, Katarina Atelšek, Metka Atelšek, Rok Atelšek, Janko Babič, Lea Babulč, Josip Bačič Savski, Igor Bahor, Marko Balažič, Sonja Beriša, Romina Bešič, Jolanda Belavič, Polona Belavič, Danijela Brišnik, Anita Brložnik, Rafko Blatnik, Nejc Borovnik, Marjana Boruta, Sonja Bric, Marko Brvar, Vera Cerkovnik Hrga, Maja Čanč, Domen Čas, Ingeborg Čas, Judita Čas Krneža, Danilo Čebul ml., Marija Čebul, Mojca Čebul, Zvone Čebul, Dragan Čelofiga, Marjana Čelofiga, Sandra Čeru, Darja Čremožnik, Vlasta Črešnik, Aleksandra Cavnik, Edvard Centrih, Bojana Cesar, Matjaž Cesar, Gabro Cverlin, Jaka Delopst, Matjaž Delopst, Simona Delopst, Natalija Dermol Črešnik, Marjan Denša, Lidija Diklič, Cvetka Dražnik Ladinek, Tina Dobelšek, Nataša Dolejši, Barbara Drev, Tamara Es, Špela Fajdiga, Tina Fajdiga, Igor Fenko, Jana Fenko, Jožica Ferenc, Tatjana Florjančič, Vane Gošnik, Albina Grabner, Gašper Grabner, Tomaž Gradišnik, Ljubo Globačnik, B. Goličnik, Maja Goličnik, Stane Gorjup, Teodor Gorogranc, Andreja Gomboc, Boris Gomboc, Tomaž Gradišnik, Jerica Grazer, Kristina Gregorc, Aleksander Grudnik, Zala Gumzej, Brane Guzej, Darinka Herman, Slavko Hostnik, Ema Hozjan, Borut Hribernik, Alojz Hudarin, Franc Hudomal, Jernej Hudournik, Natalija Hudournik, Petra Hudournik, Nataša Ignatov, Mirko Ilič, Peter Jan, Špela Janežič, David Javornik, Branko Jazbec, David Jazbinšek, Tanja Jenko, Tatjana Jenko, Marko Jeraj, Brina Jerič, Stane Jeršič, Marko Jevšenak, Damjan Jevšnik, Marjan Kac, Dragica Kauvzer, Tajda Kavčič, Ivan Kavnik, Jožef Kavtčnik, Roman Kavšak, Urban Kavšak, Mojca Katič, Franc Klanfar, Luka Klobučar, Zdravko Kočevar, Katja Kočevar, Jure Kodrun, Ludvik Kodrun, Marko Kodrun, Mirjam Kolar, Ivan Kolar, Drago Koren, Jelka Koren, Marija Hrastnik Koren, Milena Koren Božiček, Boris Korun, Borut Korun, Milojka Komprej, Vika Komprej, Vojko Komprej, Tomaž Kompan, Štefka Kompan, Andreja Konovšek, Tjaša Konovšek, R. Končan, Marjan Kolenc, Tanja Kolšek, Bojan Kontič, Manja Kopušar, Milan Kopušar, Tjaša Kopušar, Matej Kortnik, Anica Kos, Drago Kotnik, Janja Kotnik, Marjana Kotnik, Mihaela Kotnik, Pepca Kotnik, Matjaž Kovač, Jana Kovič, Kaja Koželnik, Mojca Krajnc, Slavica Krebs, Andrej Krevzl, Vanja Kretč, Jan Krneža, Vojko Krneža, Nuša Kugonič, Robi Kugovnič, Denis Kujovič, Marjan Kukovec, Ivan Kumer, Urška Kurnik, Marko Kuhar, Maks Kvas, Armin Lambizer, Magda Lampret, Marija Lebar, Tone Lebar, Goran Ledninek, Karmen Ledinek, Dušan Leskovar, Marjana Lesnik, Nina Lesnjak, Tatjana Lihtineker, Dolfe Lipnik, Janja Ločan, Nina Ločan, Maks Lomšek, Marjeta Lužnik, Janez Mayer, Peter Marinšek, Marko Marinšek, Katja Mesarič, Danijel Malenšek, Dijana Maksimovič, Jelena Markovič, Barbara Mavsar, Anita Mašek, Franjo Mašek, Barbara Mazej, Jasna Mazej, Jernej Mazej, Stane Mazej, Zdenka Mazej, Ivan Medved, Marko Medved, Mateja Medved, Tanja Mencin, Bogdan Menih, Darko Menih, Majda Menih, Špela Menih, Uršula Menih, Andreja Mevc, Melita Mešl, Ana Meža, Bernarda Meža, Karmen Mikek, Alja Miklavc, Jože Miklavc, Jona Mirnik, Zinka Moškon, Tadeja Mravljak, Azra Mujakovič, Nina Muršič, Ivo Naglič, Jani Napotnik, Janez Napotnik, Polona Napotnik, Matjaž Natek, Matjaž Novak, Sonja Novak, Roman Oblak, Erna Obšteter, Jana Obšteter, Peter Obšteter, Mitja Ocepek, Aleš Očko, Daniela Olup, Rudi Olup, Ivan Ojsteršek, Lojze Ojsteršek, Liljana Ograjenšek, Matic Omerza, Oona, Vesna Oprešnik, Rok Ostervuh, Monika Orozel, Martina Pečnik, Simon Pečovnik, Vinko Pejovnik ml., Taja Pejovnik, Janez Pelko, Morena Pergovnik, Roman Pergovnik, Maja Pergovnik, Tanja Permanšek, Miro Perovec, Željko Perović, Barbara Petek, Barbara Petek, Marija Petkovnik, Petra Peunik, Zoran Pevec, Saša Piano, Maja Pirnat, Matej Pirtovšek, Valter Pirtovšek, Boris Plamberger, Milojka Plamberger, Jernej Plankelj, Lado Planko, Gašper Plaskan, Andreja Plešivčnik Muršec, Helena Plešnik, Alenka Plaznik, Anja Plešnik, Marjan Pocajt, Lojz Podgoršek, Katja Podgoršek, Stanko Podjavoršek, Milan Pogorelničnik, Janez Poles, Rok Poles, Uroš Polovšak, Mateja Potočnik, Mirjam Povh, Ana Požgane, Peter Požgane, Miro Praprotnik, Jože Pribožič, Štefka Pristl, Aida Pristl, Janez Pristl, Brina Pristl, Radoja Pristl, Petra Radoja, Andrej Režman, Igor Režman, Katja Režman, Maja Režman, Peter Režman, Nina Rezoničnik, Taja Rezoničnik, Cvetka Ribarič Lasnik, Tanja Ristič, Katarina Ročnik, Franc Rogelšek, Jožica Rogelšek, Pavla Rogelšek, Urška Roškar, Bojan Rotovnik, Irena Rotovnik Aplinc,

Berite z nami še naslednjih deset.

Naročilnica

Januar 2006

Nepreklicno naročam List za dobo let. Letna naročnina znaša 3.000 SIT

Ime:

Priimek:

Naslov:

Podpis:

Vse bralce lista obveščamo, da je najlažje in najceneje, če se na mesečnik list naročijo tako, da izpolnijo naročilnico in jo pošljejo na naš naslov: LIST, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj. Naročiti se je mogoče tudi telefonsko na št.: 03 / 898 43 39 ali na fax: 03 / 898 43 33. Naročilo lahko pošljete na e-naslov: list@sostanj.si, prav tako pa lahko LIST naročite preko domače strani Občine Šoštanj: www.sostanj.si.

List

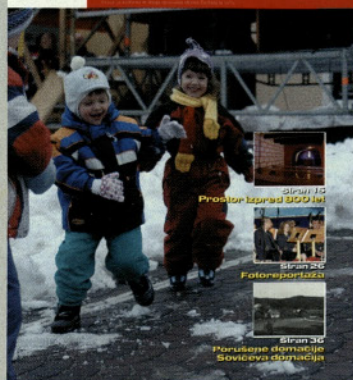
Revija za kulturna in druga vprašanja Občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča Občina Šoštanj, zanjo Milan Kopusar, župan.

Uredništvo

Jožica Andrejč, Milojka Komprij, Tjaša Rehar, Peter Rezman in Rafko Srebernjak

Fotografija na naslovnici:

Dejan Tonkli

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije

Milojka Komprij

Oblikovanje in prelom

Vinko Pejovnik ml.

Tisk

IGEA d.o.o., Nazarje

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 2 (februar 2006), pošljejo ali dostavijo najkasneje do 15. februarja 2006.

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Fotoreportaža, Svoboda, stran 27.

Foto: Jože Miklavc

VSEBINA

4	Fotografija meseca
5	Uvodnik
	Domače branje
6	Dogodki in ljudje
8	Naša občina
	Proračun potrjen
10	Politika
12	Prostor za komentar
14	Cerkev in mi
16	Dogodki in ljudje
20	Šolski list
22	Sredina
24	Podoba kulture
26	Fotoreportaža
	Zarja v Svobodi
28	Čez Uršljo goro
30	Kultura
31	Knjige
32	Portreti
34	Dogodki in ljudje
36	Porušene domačije
	Sovičeva domačija
39	Reportaža
	Albert Schweitzer
40	Šport
41	Svetloba
42	Križanka
43	Horoskop
44	Slikanica

Znamize 10 let

»Siva kučma, bela brada ...« so zapeli učenci glasbene šole.

Foto: Dedek Mraz

Domače branje

Peter Rezman

»Nekateri ekonomisti, ki reforme zagovarjajo, se na socialno solidarnost slovesno poživljajo, na to, da o umetnosti nimajo pojma, pa so naravnost ponosni. To seveda ni neoliberalizem, ampak neoprimitivizem.«

Tako je Drago Jančar zadnji dan minulega leta v Delu, med drugim pisal o reformah, ki jih vlada pripravlja in ki se jih nekateri otepa a-priori, kot hudič križa. Seveda ni mogoče ponatisniti celega članka, pa bi bilo vredno, zato iz njega, za iztočnico mojega pisanja, navajam še dve misli:

»Spreminjanje družbeno ozkosrčne in profilerske drobnjakarske mentalitete prinaša samo drzna ustvarjalnost, gospodarska, znanstvena, politična, umetniška.«

»Slovenija bo dežela kulture ali pa je ne bo. Brez kulture bo tukaj brezoblična potrošniška provinca, nazadnje evropska gubernija, ki jo bodo upravljali od drugod.«

Tako Jančar.

Ko sem prebral to zadnjo, citirano misel, sem bil vesel tudi zaradi vsebine Lista, kot jo krmarimo v zadnjem obdobju. Proti kulturi namreč! Pa vendar kljub takšni očitni naravnosti nekateri, ki so dojemljivi za nizko vsebinsko raven povprečnega slovenskega medija, ne morejo spregledati te razlike, ki pač ni posledica (ne) profesionalizacije Lista, temveč zavestne odločitve ekipe, ki v tem obdobju kreira in ustvarja List.

Pri tem nimam v mislih neumnežev, ki me ob redigiranju zapisnika občinskega sveta, (na primer), spravljajo v obup, s svojim zatelebanim stališčem do gudrona, (na primer), da si vedno znova priključem v zavest, da občinski svet ni nikakršen cvetober občinskih modrecev, temveč surovi prerez povprečja in je nenazadnje prav, da imajo tudi neumni v njemu svojega glasnika.

Bolj se mi zdi pomembno opozoriti na razliko med pričakovanimi in dejanskimi vsebinami Lista s strani ljudi, ki slovijo v svojem okolju, kot zavzeti občani in ki to v resnici so.

Tako nam v tej številki naš dober sodelavec Danilo Čebul sporoča, da je v Listu pogršel pisanje o Strateškem svetu in imenovanju ravnateljice OŠ. Ugotavlja namreč, da List svojim bralcem ni posredoval informacij o delovanju strateškega sveta, ki ga vodi dr. Cvetka Tinauer in da nismo posredovali "zanimivega" dogajanja okoli imenovanja ravnateljice OŠ Šoštanj.

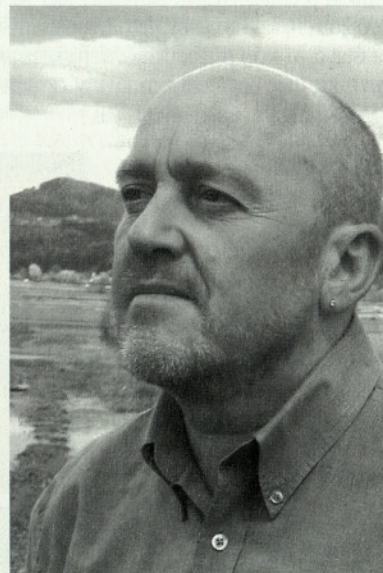
Kar se strateškega sveta tiče, je najbrž res, da (še) nismo zadeve obravnavali v smislu komentiranja in (javnega) analiziranja vsebine in namena te združbe. Kot je reč zastavljena, pa zanesljivo ni prepozno. A vseeno povejmo, da smo o ustanovitvi sveta poročali v obliki razgovora s Tinaurejvo v št. 6/7 Lista, meseca julija 2005. O drugem, »energetskem srečanju« strateškega sveta pa smo poročali v št. 11 Lista, v začetku meseca decembra, v katerem je tudi redni komentar izpod peresa Edija Vučine, napisan na isto temo. Ob očitnem dejstvu, da si strategije razvoja Šaleške doline ni mogoča zamisliti brez topllega objema energetike, povejmo še, da smo

predstavili tudi svoj negativni odnos do prihoda aktivnega velenjskega politika v nadzorni svet »naše«, šoštanjске elektrarne (ob vsaj treh »prostih« doktorjih znanosti, ki poleg dr. Rotnika še živijo v naši občini). Stališče je bilo predstavljeno v 9. številki Lista, meseca septembra - pač na malo bolj satiričen način. Kaj več si pa sama reč niti ne zasluži pozornosti, kot tudi imenovanje prve politične legende Šaleške doline v isti organ ne, saj je tič z istega drevesa, le da ima za sabo malo daljši let.

Morda tudi ne bi bilo slabo vedeti, da smo se dogovarjali z dr. Urošem Rotnikom, da bi tudi v Listu predstavil razvojne načrte, ki jih je razgrnil na strateškem svetu v Vili Široko, a zaradi naše krivde, sestanka nismo uspeli realizirati. A očitno brez velike škode, saj so šaleški energetiki svoje načrte, da ne rečemo sanje, obširno predstavili v brošuri Razvojna energija Šaleške doline, ki je bila v mesecu decembru priložena tudi Listu. Pri tem pa je treba opozoriti vse tiste, ki se ne strinjamo z nameravanim prelomom besede energetikov, da se bo Premogovnik Velenje pričel zapirati leta 2020, da odločitev o odkopavanju premoga do leta 2040 (še) ni dejstvo! Tudi če sta leva in/ali desna politika odločeni dokončno potopiti Šaleško dolino (razen Velenja in Gorenja), je iz zdaj dostopnih javnih dokumentov, z lahkoto odkriti kar preveč tehnološko - ekonomskih belih lis, da je izkopavanje do leta 2040 - po normah EU, najbrž nemogoče. In edino to lahko, ob domnevni privatizaciji energetike v bližnji prihodnosti, kolikor toliko nadomesti okolje-varstveno zavest, potopljeno v mulju čistilnih napravah TEŠa. Na »manipulacijo« energetikov, ki skušajo svoja snovanja predstaviti kot končna dejstva pa v tej številki opozarja v svojem komentarju tudi Edi Vučina. Mnenje, da torej List o strategiji razvoja Šaleške doline nima svojega stališča, ki nam ga posreduje Danilo Čebul, ni točno. In javna razprava teče tudi v Listu. Tudi v tej številki. Tudi v članku Danila Čebula.

Kar pa se tiče pritlehnih političnih manipulacij ob imenovanju ravnateljice OŠ Šoštanj, ko so lokalni politiki, zaradi lastnih interesov ob boku jesenskih lokalnih volitev, zavestno zapostavili celo interese šolarjev po čimprejšnji ureditvi vodenja šole, ki je zaradi novih razmer, včasih na robu kaotičnosti, smo jih zavestno in s polno mero odgovornosti pustili mimo. Ko odrasli v svojem političnem peskovniku pričnejo kot šahovske figurice uporabljati svoje otrok, je presežena meja dobrega okusa in je potrebno pretehtati vsako besedo, a so mnogi akterji svoje uteži preveč skrbno zavijali v celofan, da bi lahko o njih poročali korektno. List se tudi v bodoče ne namerava, tako kot nekateri drugi mediji, naslajati ob vseh neumnostih, ki se pač ne dogajajo samo v naši občini. Žal.

Kako že pravi Jančar? »Slovenija bo dežela kulture, ali pa je ne bo.«

Zazrti v bodočnost

Konec leta so v Premogovniku Velenje pripravili novinarsko konferenco, na kateri so želeli predstaviti poslovne rezultate in načrte za prihodnje. Konferenca je bila v prostorih Muzeja premogovništva Slovenije, kjer so v letu 2005 ob proslavi svoje 130-letnice postavili še eno razstavo, in sicer o zgodovini velenjskega premogovnika, in jo dopolnili z mnogimi eksponati, ki so včasih služili rudarjem pri delu.

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Premogovnik Velenje je lani proslavljal 130-letnico obstoja. Kljub visokim letom pa se jim za prihodnost ni bati. Ocenjujejo, da je svetovnih zalog nafte in plina še za približno 40 do 60 let, ocene za premog pa so bolj optimistične, saj naj bi zaloge zadoščale za 200 let ob predpostavki, da poraba ne bo občutno rasla. Za velenjske rudarje je zanimiv predvsem delež premoga v skupni proizvodnji električne energije, saj večino svoje proizvodnje prodajo Termoelektrarni Šoštanj.

V svetovnem merilu odpade na premog kot surovino za električno energijo največji delež, to je 38 odstotkov, na plin 20 in na jedrsko energijo 16 odstotkov. V Evropski uniji je delež premoga malo nižji in znaša 33 odstotkov. Če pogledamo projekcijo deleža premoga med fosilnimi gorivi do leta 2030, znaša ta še vedno 22 odstotkov. Raziskave kažejo, da bi z izgradnjo novih ali prenovi starih termoelektrarn lahko znatno zmanjšali emisije ogljikovega dioksida (CO₂), zlasti če bi uporabljali tehnologijo podzemnega shranjevanja tega toplogrednega plina.

Leto, ki se je izteklo, v Premogovniku Velenje označujejo kot uspešno, kar so podkrepili z nekaterimi dejstvi. Izpolnili so načrtovano proizvodnjo in prodajo premoga. Dosegli so planirano (zmanjšano) število zaposlenih, ki zdaj znaša 1966. Ocenjujejo, da bo znašala izguba manj kot 300

milijonov tolarjev, načrtovana pa je bila kar 809 milijonov. Pridobili so standard OHSAS za varnost pri delu in kot prvi v Sloveniji USP S-10 kot učeče se podjetje. Izboljšali so pogone v procesu odvoza premoga, nakupili so sodobno odkopno opremo. Pomembna pa je verifikacija dolgoročnega načrta odkopavanja glede na investicijo v blok 6 v Termoelektrarni Šoštanj, ki omogoča odkopavanje do leta 2040, prej so bile možnosti do leta 2025.

Sprejeli so smernice za pridobivanje premoga za dolgoročno proizvodnjo električne energije v skladu z načeli trajnostnega razvoja. Še naprej nameravajo veliko dela vlagati v kadre. V letu 2005 jim je kljub zmanjšanemu številu zaposlenih uspelo povečati storilnost. Čeprav načrtujejo racionalizacijo v nekaterih delih sistema, ne načrtujejo odpuščenja delavcev. Računajo na prerazporeditve. Glede na dolgoročne načrte menijo, da bodo omogočili vsaj še 500 delovnih mest do leta 2014 pri razvoju novih programov.

Še naprej si bodo prizadevali za sanacijo degradiranih površin, ki nastajajo z izkopom premoga, in za postopno zapiranje jame Škale, kjer pričakujejo tudi finančno udeležbo države. Ohranili bodo trend zmanjševanja odsotnosti z dela za tri odstotke letno.

V strategiji razvoja povezanih podjetij so cilji predvsem v zmanjšanju odvisnosti od internega trga in orientacija na tržno zanimive programe. Ustanoviti nameravajo naložbeno podjetje, ki se bo ukvarjalo s prodajo poslovno nepotrebnih sredstev. Smeli so načrti za nadaljnjo izgradnjo letno-zimskega zabavnorekreativskega parka ob Velenjskem jezeru, načrtujejo pa tudi povečanje obsega storitev na področju turizma in gostinstva v podjetjih, kot sta Jezero in Golte d. o. o.

Marija Lebar

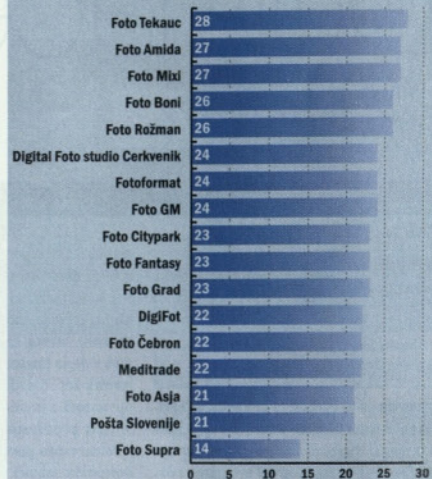
Slika da se šika

Med sedemnajstimi fotostudii, ki jih je v svoji akciji iskanja kakovosti razvijanja, stroškov izdelave, načina pošiljanja razvitih fotografij in tako naprej, preizkusila strokovna revija Monitor, se je na najvišje mesto po številu zbranih točk povzpel Marjan Tekauc iz Velenja. Rezultati raziskave so bili objavljeni v številki 1, letnik 16, 2006.

Akcija je potekala preko elektronske pošte, vsem ponudnikom so poslali v razvijanje sedem posnetkov v velikosti 10 x 15 cm, pri katerih so pri končnem izdelku ocenjevali barvne razlike, prehode, temne predele in podobno. H končni oceni so prišli še ceno, stroške pakiranja in poštnino ter način pošiljanja. Akcija je potekala nenapovedano, fotostudii so dobili slike v razvijanje, ne da bi vedeli, da gre za ocenjevanje, zato tudi ni presenetljiv podatek, da nekateri studii slik sploh niso razvili oziroma jih vrnili pošiljatelju.

Kakor je navedeno v prej omenjeni reviji, so bili pri preizkusu v glavnem prijetno presenečeni nad kakovostjo izdelanih fotografij, saj je bilo zelo

Seštevek ocen, ki smo jih podelili sedmim razvitim fotografijam pri različnih ponudnikih.

malo kakovostnih razlik med prispelimi fotografijami. Pa je kljub temu fotografija in poslovanje Marjana Tekauca doseglo prvo mesto.

Milojka Komprej

Novo vodstvo častnikov

Območno združenje slovenskih častnikov (OZŠC) Velenje je prostovoljna stanovska, interesna in strokovna organizacija, ki je lani praznovala 50 let organiziranega delovanja in v katero je vključenih 325 podčastnikov in častnikov iz občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki. V sredo, 7. decembra, so imeli v prostorih KS Stara vas volilno konferenco.

Ker je organom OZŠC Velenje konec leta 2005 potekel štiriletni mandat, je predsedstvo v okviru priprav na volilno konferenco na svoji seji oktobra 2005 določilo postopke in rokovnik posameznih opravil in pozvalo vse člane, da se aktivno vključijo v postopke predlaganja kandidatov. Do konca oktobra so člani posredovali dva predloga za predsednika, dva za podpredsednika, trinajst za člane predsedstva, tri za nadzorni odbor in tri za častno razsodišče. Predsedstvo je na svoji seji v novembru določilo datum konference, sprejelo predlog poročila in določilo predlog kandidatne liste. Na konferenco so bili s posebnim vabilom s kandidatno listo vabljeni vsi člani, pooblaščen predstavniki pa so poleg vabila prejeli še kompletno gradivo.

Na volilni konferenci je po obravnavi in sprejemu poslovnika o delu konference ter imenovanju delovnega predsedstva predsednik Slavko Korenič kronološko opisal delovanje častniške organizacije, ki je v svojem 50-letnem obdobju delovanja postala aktiven dejavnik pri povezovanju častnikov in podčastnikov v vsa pomembnejša družbena, zlasti pa vojaško strokovna dogajanja. V okviru obravnave poročila o delovanju organov v mandatnem obdobju 2001-2005 je konferenca sprejela poročilo in razrešila predsednika, podpredsednika, nadzorni odbor in častno razsodišče.

Na podlagi poročila o kandidacijskih postopkih

Zdenko Slatnar, Miha Butara in Slavko Korenič

Foto: Arhiv

in predlogu za izvolitev novih organov je konferenca z večino glasov izvolila nove organe v OZSČ Velenje za mandatno obdobje 2006-2010.

Za predsednika je bil imenovan Zdenko Slatnar, za podpredsednika pa Janko Avberšek in Matjaž Klemenčič. Za člane predsedstva je bilo iz Mestne občine Velenje izvoljenih sedem članov: Anton Brodnik, Viki Brglez, Srečko Gračner, Alojz Hudarin, Drago Karel Seme, Slavko Korenič in Zdenko Zajc. Iz Občine Šoštanj so bilo izvoljeni trije člani: Darko Napotnik, Marko Kompan in Branko Valič, iz Občine Šmartno ob Paki pa dva člana: Daniel Drev in Stanko Vodovnik. V nadzorni odbor in častno razsodišče, ki ga sestavljajo po en član iz vsake občine, pa so bili izvoljeni: Marjan Lampret, Marjan Knez, Ivo Gaber, Martin Budna, Danilo Čebulj in Ivan Lemež.

Konferenca je sprejela tudi programska izhodišča za leto 2006 in zadolžila predsedstvo, da jih konkretizira v programu dela za leto 2006.

Volilne seje konference sta se udeležila tudi predsednik Zveze slovenskih častnikov polkovnik Miha Butara in sekretar Janko Ljubič. Za ustvarjalno in prizadevno delo ter dosežene uspehe pri razvoju organiziranega delovanja častniške organizacije sta bivšemu predsedniku OZSČ Velenje Slavku Koreniču podelila zlati znak Zveze slovenskih častnikov.

Zdenko Zajc

Kodeks o uporabi motornih sani

Prvim januarjem leta 2005 je pričel veljati novi Zakon o varnosti v cestnem prometu, ki v svojem 96. členu govori tudi o uporabi posebnih prevoznih sredstev, ki ne štejejo kot motorna vozila. To so motorne sani in podobno, ki jim ta člen prepoveduje vožnjo po javnih cestah, razen v primeru reševanja. S tem je zakonodajalec motorne sani dobesedno porinil na vožnje v naravnem okolju. Ker zakon tudi ni bil čisto jasen, kje motorne sani smejo voziti, je Zveza ekoloških gibanj že v januarju 2005 na Ministrstvo za notranje zadeve poslala dopis s pobudo za spremembo tega člena.

96. člen Zakona o varnosti v cestnem prometu pravi takole: »Uporaba posebnih prevoznih sred-

stev, ki jih poganja motor in ki presegajo hitrost gibanja pešca, v cestnem prometu ni dovoljena, razen izjemoma za reševanje ljudi ali premoženja.« Zdaj je na tem področju zavladala še večja anarhija. Nihče si ni znal točno razlagati, na katerih javnih površinah ali cestiščih je motorne sani dovoljeno uporabljati. Nastali so celo spori, ko je policija izrekla kazen za vožnjo, kjer je le-ta bila dovoljena. Da bi stvari razjasnili, so na Zvezi ekoloških gibanj podali pobudo za razlago tega člena. Na podlagi odgovora, ki so ga dobili z Ministrstva za notranje zadeve in ko so preučili še ostalo zakonodajo s tega področja, so sestavili Kodeks o uporabi motornih sani. Ta upošteva tako cestnoprometne predpise kot zakone, ki zadevajo varovanje narave. Hkrati vključuje vse interese, ki bi se lahko križali pri napačni uporabi motornih sani. H Kodeksu naj bi se zavezali vsi lastniki in uporabniki tega posebnega motornega sredstva.

Kodeks o uporabi motornih sani kot posebnega prevoznega sredstva v skladu s predpisi in varno vožnjo, kot se uradno imenuje, vsebuje zavezo uporabnikov o spoštovanju kodeksa, pove, kaj je dovoljeno in kaj ni, ter predstavi tudi zakone, predpise in uredbe, na podlagi katerih je sestavljen.

Kodeks pravi, da JE DOVOLJENO voziti po zasneženih cestah, kjer ne poteka javni promet, uporabljati tehnično brezhibne sani, voziti s prilagojeno hitrostjo, voziti na posebej za to določenih površinah in namenskih, legaliziranih poligonih.

PREPOVEDANO je voziti po naravi izven cest, voziti po cestah, kjer je prepovedan promet, v zaščiteneh območjih, parkih in območjih miru. Prepovedano je prekomerno obremenjevati naravo ali življenjsko okolje s hrupom.

Čeprav je Kodeks hvalevreden poizkus, prinesiti na področje več reda in opozoriti na problem, je njegovo upoštevanje vprašljivo, saj s sabo ne prinaša nobenih sankcij. Tudi sicer je ugotavljanje istovetnosti kršiteljev zelo težavno iz več razlogov.

Po slovenskih predpisih take sani niso motorno vozilo, torej ni potrebna nikakršna registracija imetnikov ali uporabnikov sani, kar povzroča težave pri določanju kršitelja. Po drugi strani pa je organom pregona zelo težko kršitelja zalotiti na kraju samem že zaradi hitrosti njegovega gibanja. Od prijave prekrška do prihoda policije poteče preveč časa, da bi bilo ukrepanje lahko uspešno.

Po nekaterih neuradnih podatkih je v Sloveniji okoli 3000 teh vozil, število pa skokovito narašča. Večino sani uporabljajo podjetja ali posamezniki za izvajanje dejavnosti, kot so oskrbovanje koč ali smučič, nadzor terena ali telekomunikacij. Pri nas so te sani prisotne že petnajst let in so nepogrešljiv pripomoček in celo atraktivna turistična ponudba.

Ravno na področju turistične ponudbe bi lahko naredili več reda, če bi uporabljali urejene poligone. Tako pa v ponudbah agencij lahko zasledimo oglase, ki vabijo na »nepozabno vožnjo petih do šestih motornih sani z vodnikom po nepretrdnih gozdovih na Pohorju« in podobno. In res se ta vozila pojavljajo na tako varovanih območjih, kot so Lovrenška jezera ali Triglavski narodni park. Če pogledamo v svojo okolico, predstavljajo motor-

ne sani poseben problem zlasti na Smrekovcu, o čemer poroča tudi Naravovarstvena zveza Smrekovec.

Motorne sani uporabljajo na snegu in v zimskih razmerah, ko je živalstvo najbolj ogroženo in potrebuje mir. Vsako nepotrebno gibanje ali celo preplah in beg lahko povzroči izgubo energije, ki je v zimskih razmerah ni mogoče nadomestiti, zato je lahko to usodno. Seveda to velja tudi za ptice, tudi za velikega petelina in ruševca, ki sta že sicer ogrožena.

Upoštevatni je treba tudi izpuhe od pogonskega goriva in teža vozila, ki lahko znaša preko dvesto kilogramov. Tako imenovani adrenalinski vozniki vozijo po brezpotjih in poleg živali ogrožajo tudi ljudi, o čemer pričča nedavna nesreča na Golteh, ko sta trčila smučar in motorne sani.

Foto: Arhiv

Čeprav je tudi v Triglavskem narodnem parku prepovedana uporaba motornih sani za zabavo, se to kljub temu dogaja. Ameriške razzave se torej hitro selijo tudi v Slovenijo. Posnetek je z okolice Planine pri jezeru. Ali se bo oblast kaj zganila?

Celjsko podjetje, ki se ukvarja s prodajo motornih sani, je bilo že drugič v kratkem času imenovano za trgovca leta v Evropi. Vsako leto prodajo okoli 300 kosov »adrenalinskih vozil«, med katere sodijo vodni skuterji, motorne sani in podobno. Trend prodaje narašča kljub ceni, ki se giblje od 1.917.000 pa do 3.380.000 tolarjev. Ni pričakovati, da bi prodaja padla. Zato je toliko bolj pomembno, da bi na tem področju napravili red. Jasno je, da si takega »športa« ne more privoščiti vsak. Kdor si lahko kupi sani za tri milijone, kolikor stanejo tiste boljše, safari izvedbe, gotovo ni revež. Zlahka bo zmožl tudi denarno kazen, če bi ga pri prekršku sploh dobili.

Zelo jalova je tolažba, da so naši adrenalinski odvisniki našli idealne pogoje za svoj konjiček na oddaljenih lokacijah, kot sta Jahorina ali Šar planina, tudi tam je divjina, ki jo je potrebno varovati v dobro nas vseh. Konec koncev vsi živimo na istem planetu. Treba je pričeti pri vzgoji, pri srčni kulturi, pri zavesti, da moramo zanamcem pustiti vso raznolikost narave, ki nas obdaja.

Dokler nam besede, kot so Triglavski narodni park, krajinski park, območje Natura 2000 ne bodo pomenile ničesar, se bo uničevalni pohod nadaljeval.

Marija Lebar

Proračun za volilno leto potrjen brez pripomb

Uredniško redigiran zapisnik 23. redne seje Sveta Občine Šoštanj, ki je bila v ponedeljek, 19. 12.2005.

Na seji je bilo prisotnih 17 svetnikov. Drugi prisotni: direktorica občinske uprave Mirjam Povh, višja svetovalka za GOP Sonja Novak in višji referent za finance Irena Skornšek. Sejo je vodil župan Milan Kopusar, zapisnik je pisala Suzana Koželjnik.

Po sprejemu dnevnega reda sta med potrjevanjem zapisnika imela dva svetnika pripombe, vendar je bilo iz magnetograma sej razvidno, da so bili nastopi svetnikov in vsebine nastopov zapise korektno.

Nato so pričeli zaključno fazo obravnave Odloka o proračunu Občine Šoštanj za leto 2006. Kratko obrazložitev poda **Irena Skornšek**, ki pove, kje so upoštevani predlogi oziroma pripombe na osnutek proračuna za leto 2006.

Predlog svetnika Petra Radoja o razporeditvi dela sredstev za pustni karneval je delno upoštevan, in sicer tako, da se je za 1,5 milijona tolarjev zmanjšajo sredstva za sofinanciranje programa turistične zveze in turističnih društev ter organizacij in se za enak znesek povečala postavka sofinanciranja turističnih prireditev, v skupni 3 milijone tolarjev, od tega sta za pustni karneval namenjena dva milijona tolarjev.

Glede drugega pisnega predloga, ki ga je posredoval gospod Ivan Urbanc o rekonstrukciji kolovoza do hiš v Florjanu 165 do 165/e pa je odgovor takšen, da se občinska sredstva v proračunu za leto 2006 za to ne namenijo, ker ne gre za kategorizirano javno cesto. Občina investicijsko namenja sredstva za lokalne ceste. Za investicije nekategoriziranih javnih cest in nekategoriziranih javnih poti, pa naj bi bila namenjena sredstva iz posameznih Krajevnih skupnosti.

Nekaj predlogov o povečanju sredstev na posameznih postavkah je bilo na prejšnji seji pri obravnavi osnutka podano ustno. Gospod Drago Kotnik je predlagal, da se del sredstev nameni za vodovod Pristava. Vendar iz zapisnika o tehničnem pregledu vodovoda ne izhaja, da bi bila potrebna večja sredstva za pridobitev uporabnega dovoljenja. Če pa bodo takšna sredstva potrebna, se bo to poravnalo iz RRA. Komunalno podjetje je zadovoljeno, da to zadevo uredi do konca in da bo uporabno dovoljenje pridobljeno še v letu 2006.

Predlagano je bilo povečanje sredstev za šport invalidov in za kakovost športa. Sredstva za posamezne postavke na področju športa so razdeljena v skladu z Letnim programom športa, ki ste ga potrdili na prejšnji seji sveta. Predlagano je bilo tudi, da se del sredstev nameni za prometno signalizacijo, za povečanje zimske službe, za vzdrževanje gozdnih cest in za kmetijstvo, kar v predlogu proračuna ni bilo mogoče upoštevati. V kolikor se bo v letu 2006 pokazalo, da bodo prihodki višji od sedaj načrtovanih, bodo te predloge skušali upoštevati

pi rebalansu v letu 2006.

Postavljeno je bilo tudi vprašanje glede penalov oziroma pogodbene kazni zaradi zakasnitve dokončanja telovadnice. Pogodbena kazen s strani izvajalca je bila priznana v višini 10.265.000,00 SIT. Znesek je upoštevan tako, da se odštejejo od celotne vrednosti investicije in se razdeli na vse leasing broke.

Skornškova je še opozorila na novo obliko proračuna, ki je pripravljen v skladu z zakonodajo in po navodilih Ministrstva za finance, ki je pripravilo programsko klasifikacijo, ki velja za vse občine.

Nato je župan povedal, da je bilo z novo obliko proračuna zelo veliko dela in se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali, predvsem pa finančni službi. Potrebno bodo nekaj časa, da se bodo znašli v novih proračunskih številkah.

Glede na to, da pred sejo niso prejeli nobenega pismenega amandmaja, svetnike na sami seji pozove, če ga imajo, da ga predložijo. Ker jih svetniki niso pripravili, so prešli na končno odločanje o proračunu za leto 2006. Dodal je še, da bo v primeru, da bo država namenila več sredstev občinskemu proračunu, se bodo prednostno upoštevale tiste pripombe, ki so bile podane pri osnutku proračuna za leto 2006. Pričakujejo lahko, da bodo prvi rebalans imeli v mesecu aprilu, ko bodo znani zneski sporazumov med Krajevnimi skupnostmi in TEŠ-em.

Po sprejemu proračuna so svetniki brez pripomb sprejeli še Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi skupnega organa občinske uprave »Medobčinski inšpektorat«, nato pa so obravnavali Predlog Sklepa o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Šoštanj za leto 2006.

Kratko obrazložitev poda **Sonja Novak**. S predlaganim sklepom je predvideno povečanje vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča različno glede na posamezno dejavnost, določeno z odlokom. Za gospodinjstva, družbene dejavnosti ter za nezazidana stavbna zemljišča je predvideno povečanje za 3,7 %, toliko kot je znašala inflacija oktobra 2004 do oktobra 2005, medtem ko je za gospodarstvo in negospodarstvo predlagano 10 % povečanje vrednosti točke. Iz obrazložitve je razvidno, da je v primerjavi z MO Velenje še vedno za polovico nižja vrednost nadomestila v Šoštanju v primeru, da se vrednost točke dvigne za 10 %, kot je predlagano.

V zadnjih letih so vrednost točke dvigovali skladno z inflacijo zaradi tega, ker še s strani države ni bilo jasno dorečeno, ali se vir nadomestila šteje kot primerna poraba. Ker pa nadomestilo ne gre v primerno porabo, je predlagano višje povečanje. Dvignjena je tudi vrednost točke za območje deponije premoga, pepela, žlindre in drugih produktov odžvepljevanja in bo znašala obremenitev v Občini Šoštanj za kvadratni meter deponije toliko, kot znaša za kvadratni meter deponije na območju Mestne občine Velenje. Ker se deponija razprostira na območju obeh občin, menijo, da je prav, da je obremenitev deponije enaka v obeh občinah.

Svetniki so takšen predlog soglasno podprli.

Pred stalno točko dnevnega reda: pobude in vprašanja, so svetniki soglasno sprejeli še Predlo odloka o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Kare ob Paki v Šoštanju.

Pobude in vprašanja svetnikov.

Roman Kavšak sprašuje glede plačila najemnine telovadnice, ki jo morajo nekateri klubi plačevati, da lahko otroci trenirajo v njih. V Velenju imajo otroci brezplačne treninge in apelira, da bi se tudi v občini Šoštanj to uredilo. S tem, ko klubom ne bi zaračunavali najemnine, bi se verjetno več otrok ukvarjalo s športom. Za primer navede košarkaški klub Elektra, saj morajo starši plačevati treninge.

Nato zopet opozori na prehod za pešce pri TEŠ-u, kjer še sedaj ni sanirana prometna signalizacija, ki bi opozarjala prehod za pešce.

Župan odgovarja, da je za klube, kjer sodelujejo samo šolski otroci, sprejet sklep, da imajo brezplačne treninge. V klubih, kjer pa se pojavljajo tudi drugi otroci – kadeti, pa je žal treba plačevati po ceniku, kot so dogovorjeni.

Kar se pa tiče prehoda pri TEŠ-u, so ukrepali, vendar je cesta državna in nimajo pristojnosti. Jih pa bodo ponovno obvestili.

Sledila je še krajša razprava na to temo, nato pa je **župan** zaključil sejo in svetnikom in njihovim najbližjim ob zaključku starega in prihajajočem novem letu izrekel zahvalo za njihovo delo ter jim zaželi vesele božične praznike ter srečno novo leto 2006.

Smo občina?

Rad bi vprašal spoštovane občinske može, svetnike, ali smo res samostojna občina.

Po mojem nismo. Dokler vsega tega, kar smo imeli v Šoštanju pred velenjsko okupacijo, ne dobimo nazaj, smo velenjska podružnica.

Z nekdanjim okupatorjem biti v dobrih odnosih, pa ni dobro. Saj nas samo izkoriščajo. Uničevali so Šoštanj, na šoštanjski račun zgradili Titovo Velenje. Zgrajeno je na debelejši plasti premoga, kot ga ima Šoštanj z okolico.

Za koga?

Lahko bi opisal nešteto nepravilnosti, pa se ne splača, dokler so v občinskem vodstvu v večini nekdanji levo usmerjeni.

Ne strinjam se z izjavo g. župana o sofinanciranju čistilne naprave na 21. seji. Komunala kasira, naj tudi vlaga. In to ogromne vsote. Predvsem pa naj Velenjčani svojo nesnago sami očistijo.

Tudi za sofinanciranje celjskega odlagališča smeti je vstran vržen denar. Imamo od Šoštanja do Velenja dovolj prostora. Za več kot 100 let.

Veljata pregovora, da je tuj denar najlaže zapravljati in ni vse zlato, kar se sveti.

Anton Skornšek

Plačani za delo

Posamezni gospodje Občine Šoštanj radi povedo in tudi kaj zapišejo o napredovanju in izboljševanju tega in onega. Ne oporekam, nekaj se res naredi. Sicer pa, saj so zato tudi na položaju in zato tudi plačani.

Lepo in priporočljivo bi bilo, da bi se ti ljudje v smislu pravega ogleda vsaj občasno peš in z odprtimi očmi sprehodili naokoli, morda bi opazili razne neurejenosti ulic, pločnikov, zelenic, nasadov, izbiro trgovin, obrtnih storitev, morda še nekaj malih pomanjkljivosti, ki so čestokrat bistvenega pomena za dobro počutje občanov, da opuščenih lokalov, razpadajočih hiš sploh ne omenjam.

Desni pločnik Trga bratov Mravljak je v večini zaseden z avtomobili, zadnje čase še s kantami za odpadke. V sedanjem zimskem času pa še s snegom. Zaradi neočiščenega pločnika oz. zaradi malodušnosti nekoga, ki nima dovolj čuta do odgovornosti sem bila žal sama žrtev nesreče.

Vsiljuje se mi vprašanje, ali ljudje, ki hodimo peš, nismo vredni pozornosti oziroma smo drugorazredni nebodigatreba.

Da pa sneg in led le nimata samo slabe strani, se vidi tudi že v tem, da sta (kar za to plačane osebe niso storile) do skrajnosti zanemarjeno in neurejeno grmičevje položila v tako stanje, da ga bodo, upam, vsaj sedaj morali urediti, kot se za mesto »svetlobe« spodobijo.

Ker so (verjetno zaradi varčevanja denarja) pred časom za mesto Šoštanj dokaj okrnili čiščenje ulic, je sedaj pač tako, kot je. Tako sedaj lahko prosimo le Boga, da nam občasno pošlje nekoliko močnejše deževje in vihar, da očisti ulice, med drugim odstrani še kupe z dreves odpadlega listja.

Vsem, ki boste čitali te vrstice, želim, naj vam bo leto 2006 z zdravjem poslano ter z ljubeznijo do dela posladkano.

Štefka Prislan

List in revija Viva v sodelovanju za izbor "Moj zdravnik 2006"

Izpolnjene kupone pošljite na naslov: List, Zavod za kulturo Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj s prispisom "MZ 2006"

Vsi glasovalci bodo vključeni v izbor in žrebanja, kot določa revija Viva, poleg tega bo izmed kuponov, ki bodo prispeli na naš naslov, na vsako izdano številko revije List izžreban bralec ali bralka za brezplačno letno naročnino na revijo List.

DESETA AKCIJA MOJ ZDRAVNIK 2006

1.

Glasovanje se prične 2. januarja 2006 in zaključuje 17. marca 2006.

2.

Svečana razglasitev rezultatov je predvidena 6. aprila 2006, na Ljubljanskem gradu.

3.

Strokovno komisijo, ki spremlja akcijo Moj zdravnik 2006, sestavljajo:

- prim. Marko DEMŠAR, dr. med.
- Dean KLANČIČ, dr. med.
- Ivan CIBIC, dr. med.
- doc. dr. Marjan PREMIK, dr. med.
- prof. dr. Pavle POREDOSH, dr. med.

4.

- Bralci glasujejo za:
- družinsko zdravnico/zdravnika,
 - ginekologinjo/ginekologa,
 - pediatrijnjo/pediatra.

Bralci glasujejo za enega ali dva ali vse tri zdravnike; upošteva se samo en glas na posameznega zdravnika; tisti zdravnik, ki zbere absolutno največje število glasov, dobi naziv - Moj zdravnik 2005.

5.

Načini glasovanja s kuponi:

- v vsaki izdani številki časopisa je objavljen kupon za glasovanje (obdobje: januar, februar, marec),

6.

Na vsako izdano številko časopisa se iz prispelih kuponov izžreba bralec za brezplačno polletno naročnino na revijo Viva.

7.

Vsi glasovalci sodelujejo tudi v zaključnem žrebanju za tri glavne nagrade in več kot petdeset lepih in praktičnih nagrad.

Nagrade za glasovalce MZ 2006:

- a. 3 x Magic Bullet – glavne nagrade za izžrebane glasovalce na koncu akcije,
- b. 20 odeja Dormeo, za ostale izžrebane glasovalce na koncu akcije,
- c. 6-mesečna naročnina na Viva, vsem izžrebancem v vsaki radijski oddaji, časopisih in lokalnih televizijah (med akcijo)
- d. ter številne druge privlačne nagrade.

K U P O N

viva

List

Glasujem za:

Mojo družinsko zdravnico ali zdravnika: _____

Mojo ginekologinjo ali ginekologa: _____

Mojo pediatrijnjo ali pediatra: _____

Ime: _____

Priimek: _____

Naslov: _____

Kraj in poštna številka: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

Datum rojstva: _____

S podpisom jamčim, da so moji osebni podatki resnični in dovoljujem, da Studio Moderna d.o.o., kot upravljalec vodi, vzdržuje in nadzoruje zbirko osebnih podatkov posameznikov v skladu z zakonom o varovanju osebnih podatkov. Upravljalec zbirke obdeluje zbrane osebne podatke za namene vzorčenja, anketiranja in statistične obdelave podatkov, za ugotavljanje uporabe storitev, prilagajanje ponudbe in segmentacije, za raziskave trga, obveščanje o ponudbi, novostih, in ugodnostih, ter za pošiljanje drugega reklamnega gradiva. Za namene kontaktiranja posameznik dovoljuje uporabo različnih komunikacijskih kanalov, kot npr.: telefon, osebna pošta, elektronska pošta in drugo. Navedene podatke lahko Studio Moderna d.o.o. obdeluje za lastne potrebe in posreduje drugim pravnim osebam do preklica pisne privolitve oz. do časa, ko podatki več ne bodo služili svojemu namenu. V času upravljanja osebnih podatkov ima posameznik možnost vpogleda in ažuriranja podatkov v zbirki podatkov. Studio Moderna d.o.o., Cesta 9. avgusta 4, 1410 Zagorje ob Savi

Datum: _____ Podpis: _____

iz poslanske pisarne

DRAGO KOREN

poslanec Nove Slovenije - Krščanske ljudske stranke

»Iz roda v rod se kot naravno poslanstvo in namen našega obstoja prenaša smoter, ki nas žene naprej. Vsak cvet, ki se razpre iz popka, napoveduje sad. Vsa narava, ki spomladi oznanja življenje, nas jeseni obdari in s tem uči, da bosta naša delo in trud navsezadnje poplačana. Žanje namreč le, kdor seje.«

Leto 2005 je za nami. Pa kako hitro je minilo. Kako smo ga preživeli? Kaj nam je prineslo? Prav gotovo je bilo veliko lepega in veselega, pa tudi težkega in žalostnega. Za ene je bilo enega več, za druge drugega. Na nekatere stvari smo lahko sami vplivali, na druge ne. Veliko je bilo odvisno od nas samih. Lahko smo srečni, da smo to leto v Šoštanju preživeli brez večjih pretresov. Da nismo bili prizadeti z nobeno naravno nesrečo, kot je potres, poplava, pozeba ali suša. Ko človek preko televizijskega ekrana spremlja, kaj vse se dogaja na tej zemeljski obli, se lahko zgrozi ob vseh nesrečah in tragedijah. A hkrati se lahko zave sreče, da se njemu ni kaj takega zgodilo.

V današnjem prispevku bom spregovoril o svojem delu v Odboru za obrambo. Na tem odboru smo obravnavali in v Državnem zboru tudi sprejeli Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gasilstvu. Gasilstvo ima v Sloveniji zelo bogato tradicijo. V zadnjih letih prerašča v splošno reševalno službo. Kako pomembna je ta splošno reševalna služba, se je velikokrat pokazalo, lahko rečem, kar vsa leta do sedaj, in tudi v letošnjih julijskih in avgustovskih neurjih in poplavah, ko se je gasilstvo res izkazalo kot dobra in učinkovita reševalna služba. Prepričan sem, da bi bila škoda bistveno večja, če ne bi bilo hitrega in učinkovitega posredovanja gasilcev. Temeljni cilj predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gasilstvu je omogočiti nadaljnji razvoj gasilstva

ter povečati usklajenost, racionalnost in učinkovitost izvajanja operativnih nalog gasilstva kot sestavnega dela varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. V Sloveniji imamo okoli 600 poklicnih gasilcev, 20.000 prostovoljnih gasilcev, ki opravljajo naloge splošne reševalne službe. V preteklih letih je prišlo do ločevanja med poklicnim in prostovoljnim gasilstvom, kar po mojem mnenju ni bilo dobro. S spremembo zakona o gasilstvu se skuša v največji meri povezati prostovoljni in poklicni del gasilstva, izboljšati rešitve za opravljanje javne gasilske službe v občinah, umestiti tudi delovanje gasilskih zvez v celotno organizacijo gasilstva ter urediti nekatera posebna vprašanja poklicnega opravljanja gasilske službe. Nov zakon daje formalno vlogo občinskim gasilskim zvezam, saj so na svojem področju s tem, ko dajejo mnenje k letnim programom usposabljanja in opremljanja enot prostovoljnih gasilskih društev, odgovorne za enakomerno in primerno usposobljenost in opremljenost na območju celotne občine. S predlaganim zakonom je zagotovljeno, da operativnih gasilskih nalog ni mogoče opravljati kot pridobitno dejavnost. V praksi se namreč glede tega že pojavljajo posamični poskusi, da bi se v okviru varovanja premoženja tržilo tudi opravljanje nekaterih operativnih nalog gasilstva. Izvajanje gašenja, reševanja in drugih nalog je za prizadete in ogrožene v načelu brezplačno, razen v primerih, kadar je posredovanje gasilcev potrebno zaradi naklepne ali iz velike malomarnosti povzročenih nesreč. Vesel sem, da je v zakonu zapisano, da je gasilstvo humanitarna dejavnost. To se še posebej odraža v prostovoljnih gasilskih društvih, kjer njihovi člani žrtvujejo ogromno prostega časa za delo v gasilskih društvih. Ta društva so v marsikaterem kraju Slovenije tudi središče kulturnega, športnega in družabnega življenja kraja. Za marsikateri kraj je ta vloga gasilskih društev pomembnejša od zakonsko predpisanih nalog.

Naj današnji prispevek končam z zanimivo in poučno zgodbo.

Žena je prišla iz hiše in videla tri stare može z dolgimi sivimi bradami sedeti na njenem dvorišču. Ni jih prepoznala. Rekla je: »Mislim, da vas ne poznam, vendar morate biti lačni. Vstopite, prosim, in kaj pojejte.«

»Je mož doma?« so vprašali.

»Ne,« je odgovorila.

»Potem ne moremo vstopiti,« so odgovorili.

Zvečer, ko je mož prišel domov, mu je povedala, kaj se je zgodilo.

»Pojdi, povej jim, da sem doma in jih povabi noter!«

Žena je res šla in može povabila, naj vstopijo.

»Ne moremo vstopiti v hišo skupaj,« so odgovorili.

»Zakaj pa to?« je vprašala.

Eden od starih mož ji pojasni: »Njegovo ime je Zdravje,« je rekel in pokazal na enega prijatelja, kažoč na drugega je rekel: »On je Uspeh, in jaz sem Ljubezen.« Potem je dodal: »Zdaj pojdi in se dogovori z možem, katerega od nas želite imeti v vašem domu.«

Žena je stopila v hišo in povedala možu, kaj je rekel. Mož je bil navdušen.

»Krasno!!« je rekel. »Če je tako, povabimo Zdravje. Naj vstopi in napolni naš dom z zdravjem!«

Žena se ni strinjala: »Dragi moj, zakaj ne bi povabili Uspeh?«

Njegova pastorka je poslušala v drugem kotu hiše. Priskočila je s svojim predlogom: »Ne bi bilo bolje povabiti Ljubezen? Naš dom bi bil potem napolnjen z ljubeznijo!«

»Upoštevajmo njen nasvet,« je rekel mož ženi.

»Pojdi in povabi Ljubezen, naj bo naš gost.«

Žena je odšla ven in vprašala može: »Kateri izmed vas je Ljubezen? Prosim, vstopi in bodi naš gost.«

Ljubezen je vstal in začel hoditi proti hiši. Ostala dva sta prav tako vstala in mu sledila.

Presenečena gospa vpraša Zdravje in Uspeh: »Povabila sem le Ljubezen, zakaj vidva vstopata?«

Stari može odgovorijo skupaj: »Če bi povabila Zdravje ali Uspeh, bi druga dva ostala zunaj. Povabila pa si Ljubezen in kamor koli gre on, greva midva z njim. Kjer koli je Ljubezen, sta tudi zdravje in uspeh!!!!!!«

Veliko LJUBEZNI v novem letu vam želim.

Zbogom enotnost

Tanja Jenko

Konec leta, 26. decembra, obeležujemo državni praznik, doslej poznan kot dan samostojnosti, ki je spomin na razglasitev pozitivnega izida plebiscita o Sloveniji kot samostojni in neodvisni državi.

Čez pol leta mu je sledila slovesna razglasitev suverene države Slovenije, ki jo je dan prej zakoličila formalno pravna uzakonitev s *Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije* ter *Deklaracijo o neodvisnosti*. Temu, zdaj nostalgичnemu spominu na rekordno visoke odstotke, tako kar se tiče volilne udeležbe kot tudi podporo prebiscitnemu vprašanju, je v minulem letu ob »okrogli« obletnici sledila dodat-

na obeležitev enotnosti. Slovenci naj bi na ta dan pokazali največjo mero enotnosti v svoji zgodovini. Ta mera je po 15-ih letih tako nedosegljiva, da se jo je zdelo poslancem DZ vredno z zakonskim preimenovanjem praznika zaokrožiti na enotnost samo. Kakor je bil tedaj tak izid samoumeven tako je danes samoumevno kakšno njegovo ponovitev samo še sanjati.

Kako je mogoče, da je v uresničenem »tisočletnem snu Slovencev«, samostojni državi Sloveniji, enotnost mogoče sanjati samo še v spominu nekega praznika? Ali drugače, kako je bila ta enotnost na plebiscitu sploh možna? Odgovor je zelo preprost. Ključna razlika je v prisotnosti oz. odsotnosti politike - tistega pravega političnega delovanja, ki generira tisto politično oblast, pred katero vsaka moč in sila kapitulirata. Govorim o tisti politični oblasti, ki se je žal utopila v evforični pijanosti od izida plebiscita, ki so jo generirale pobude in delovanje t.i. novih družbenih gibanj oz. civilne družbe. Po plebiscitu je politično delovanje nekako zamrlo, tako pa je izginila tudi oblast, ki je premaknila goro in osamosvojila Slovenijo. Mreža odnosov, ki temelji na politični enakosti in sestoji iz besed in dejanj delujočih posameznikov, je razpadla v trenutku, ko so prenehali delovati. V nastali praznini so spet zaropotali pisalni stroji in morda kakšen računalnik birokratskih obrtnih mojstrov, ki so nove pridobitve akterjev z mestnega asfalta spravili v mrtve črke na papirju v obliki zgoraj omenjenih pravnih dokumentov, ustave, in ostale »navlake« in se podnje, kar je bilo odločilno za njihove zasluge, podpisali. Ker politično delovanje za seboj ne pusti nobenega izdelka v obliki materije, pač pa zgolj sprosti potencial oblasti in piše zgodbe posameznih akterjev, ki so se skozi to delovanje izkazali kot najboljši v vrtilinah, je odvisno od ustvarjalnih obrti. To v današnjem času pomeni vso politično tehnologijo, dvorne pisarje, poročevalce, etabrirane strokovnjake na univerzah, zapisovalce zgodovine, (avto)biografe, izdelovalce spomenikov, profesionalne mitologe, itd. in njihove škratke, ki politike, tudi če se že zgodi, sploh niso sposobni zaznati.

V Sloveniji je z afero Holmec dokončno zmagala vojaška interpretacija nastanka samostojne države. S heroizacijo in mitizacijo neke kvazi obrambe slovenske samostojnosti, ki je kronološko povsem ločena od »usodnega« dneva enotnosti (hvala Bogu so jo »izmerili«!), je dokončno interpretativno in ideološko razvrednotila vse delovanje civilnih gibanj, ki so vrhunec doživela morda prav z dogajanjem okrog procesa proti četverici. Tedaj so bili državljani pripravljani zapustiti svoje naslonjače in razpravljanja, komentiranja in negodovanja pred televizorji znotraj zaprtih privatnih krogov, se izpostaviti v javnosti in tudi tvegati svoja življenja, mnogo bolj kot v osamosvojitveni vojni, ki je sledila, in še mnogo bolj kot bi jih kamorkoli premaknila katerakoli današnja pobuda, ki bi si jo izmislil kateri izmed vladajočih timokratov in sodobnih političnih tehnologov.

V kolikor ne bi nekateri izjemni posamezniki začeli delovati okrog določenih vprašanj, ki so se tedaj pojavljala, vprašanje osamosvojitve Sloveni-

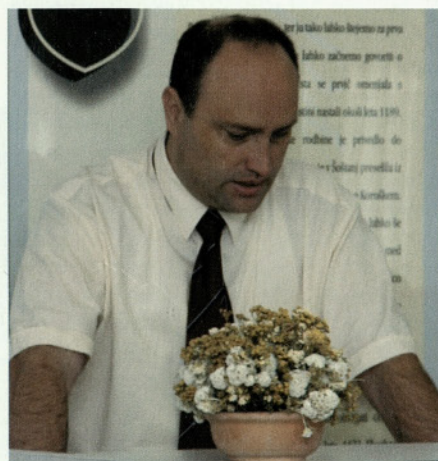
je sploh ne bi prišlo na tapeto in tudi plebiscita ne bi bilo, saj se je še leta 1990 resno razmišljalo o drugačni rešitvi, namreč zgolj premiku iz federacije (SFRJ) v konfederacijo.

Mit o uresničitvi tisočletnega sna Slovencev je lahko samo proizvod dvornih zapisovalcev kraljice družbenih ved in njenih hčera, ki se pregovorno odlikujejo s slepoto za politično delovanje ter njegove implikacije in jih s svojim kategorialnim aparatom nikakor niso zmožni prepoznati kot takih.

Tedajni akterji so nedvomno razočarani nad novo državo, tako kot vsi njeni ostali državljani, zagotovo pa so obogateni z izkušnjo dobrega življenja, ki ga je eden izmed njih opisal z besedami: »Vse manj smo se bali in vse bolj smo se imeli fajn«, čemur pa je politično delovanje tudi namenjeno.

Pogled od strani

Vojko Krmeža

Ko se leto bliža h kraju, je čas za razne inventure, predvsem pa v zadnjem mesecu tudi čas praznovanja in veselja. Vendar je bilo lansko leto kar nekako prekratko, tako da je inventura na vrsti šele sedaj. Zadnja dva meseca so si sledili dogodki na mojem poslovnem področju, kakor tudi v političnem delovanju, v hitrem tempu, tako da je včasih zmanjkalo časa za kakšno stvar, katero bi si še želel opraviti.

Zaradi spremembe stalnega bivališča, z družino sem se namreč preselil v hišo v Ravne, sem na zadnji seji sveta KS Šoštanj, ki je bila 21.11.2005, podal odstopno izjavo iz sveta KS. Tako bo svet KS Šoštanj kmalu razpisal volitve za nadomestnega člana sveta KS Šoštanj. Ob pogledu nazaj na moje delo v svetu KS Šoštanj, imam mešane občutke ob dejstvu, da je to kvalitetna sestava sveta, ki je

veliko naredila za Šoštanj pa vendar vsi skupaj z mano ostajamo Šoštanju še vedno dolžniki. Nekako v tem mandatu nismo uspeli, za kar sem se sam najbolj zavzemal. Urediti problematike tresenja tal kot posledico rudarjenja. V zadovoljstvo pa mi je, da so v teku dobri projekti, ki bodo Šoštanju prinesli novo kvaliteto. Kvalitetni projekti torej obstajajo, čakajo le na podporo če tako hočete, mestu bolj naklonjenemu županu, ki bo te projekte podprl. Od ponovne ustanovitve občine Šoštanj smo, vsaj zase lahko trdim, več pričakovali.

V ne tako velikem časovnem razmiku sta se v Šoštanju zgodila dva dogodka, ki sta imela nekakšen skupni imenovalc, razvoj Šoštanja. Predstavljena je bila knjiga »Vošnjaki industrialci iz Šoštanja« avtorja prof. Aplinca in okrogla miza na temo »Vloga in pomen energetike pri razvoju občine Šoštanj«.

Delo prof. Aplinca nam je prikazalo Šoštanj in predvsem Vošnjake, kot gibalo razvoja Šoštanja v nekem obdobju. Razvijajoča se Vošnjakova tovarna usnja, ena največjih usnjarn Avstro-ogrske monarhije, je postala ob ugodnih pogojih podjetniške svobode, razvojni motor Šoštanja v tistem času.

Malo kasneje je strateški svet za razvoj občine Šoštanj na svoji okrogli mizi razpravljal o pomenu energetike pri razvoju naše občine. Ob že znanem odgovoru na vprašanje, ali potrebujemo razvoj občine, se postavlja še drugo vprašanje, ali potrebuje energetika (TEŠ) občino Šoštanj ali občina Šoštanj energetiko (TEŠ). Nekako se porajajo tudi vzporednice med obema obdobjema. V zgodovini je bila Vošnjakova tovarna tisti razvojni motor Šoštanja, v sedanjem času bi naj to bila TEŠ.

Vodstvo TEŠ-a ima smeje načrte pri nadaljnjem razvoju, predvsem mislim tu na izgradnjo bloka 6, ki bi naj nadomestil ekološko, tehnološko in ekonomsko neupravičeno proizvodnjo energije na starih napravah iz bloka 1,2,3 in 4.

Kaj pa dobi občina ob tem? Ali bomo znali in uspeli iz tega pomembnega projekta TEŠ-a tudi za razvoj Šoštanja potegniti vsaj delček tistega, kar so v zgodovini uspeli ob rasti Vošnjakove tovarne? Ali smo sposobni skupaj s TEŠ-em razvijati tudi občino Šoštanj? Tem vprašanjem je potrebno najti prave odgovore. Tako sem bil malo presenečen nad svetniki, ko je predstavnik SNS-a vložil pobudo za sprejem zakona o renti. Odgovori vseh nasprotujočih so bili, da je to malo preuranjeno. Vemo, kdaj je že bila podana takšna pobuda in takrat je padla na občinskem nivoju na plodna tla, žal pa na državnem nivoju ni bila sprejeta. Ve se zakaj. Sedaj jo sami zavračamo. Odgovor bi se našel zopet v zgodovinskih vzporednicah. Takrat je vlado vodila sedanja opozicija, občino v Šoštanju pa župan sedanje vladajoče SDS stranke. Marsikdo bi si moral osvežiti spomin za nekaj let nazaj in temu primerno tudi ravnati.

Nekje je bilo zapisano in tudi izrečeno, da Šoštanju v bodoče ne kaže najbolje. S tako trditvijo se ne želim strinjati, je pa res, da so potrebne smelejše poteze. Pa imamo pogum in moč, da to storimo? Če pogledamo od strani, se marsikaj bolje vidi.

Razvojna priložnost

Nedavno sva s prijateljem premlevala o dogodkih, ki nezadržno hitijo mimo nas. Temu je pripomogel praznični december in pa izdaja 10. jubilejne številke Lista, ki je v preteklem letu skupaj z občino upihnil že deseto svečko.

Pred desetletjem sem se zelo razveselil prve številke Lista, saj sem menil, da je informiranje o dogodkih v zahodnem delu doline v glasilu Naš čas nezadostno. Danes lahko rečemo, da je List opravičil svoj obstoj in da se zavoljo njega tudi občani bolje poznamo med seboj. Čeprav je skozi to obdobje zamenjal kar nekaj uredniških odborov, so uredniki skrbeli, da je bila podana informacija, kar se da korektna in da različni politiki niso preveč vplivali na vsebino. Ker pa se je v zadnjem času v naši občini zgodilo kar nekaj dogodkov, o katerih List ni poročal, pa bi si po najini oceni to zaslužili, sva ugibala o vzrokih. Je novi uredniški odbor menil, da so premalo pozitivni, ali pa so za urednika premalo zanimivi, morda pa je preprosto pričelo primanjkovati sape? Omenil bi dva dogodka, ki sta nedvomno pomembna za našo lokalno skupnost in bi si zaslužila svoj prostor v glasilu. Prvi se nanaša na imenovanje ravnatelja nove osnovne šole, drugi pa na ustanovitev strateškega sveta na pobudo dr. Tinauerjeve.

Ker poznam splošno naravnost in načelnost odgovornega urednika, sem prepričan, da je za ta informativni molk vzrok zgolj to, da na njegov naslov ni prispelo nič prispevkov s to temo.

Ker sem kot član sveta staršev bil tudi sam neposredno vpleten v t. i. šolsko kuhinjo, bi želel podati nekaj svojih pogledov na zgodbo, v kateri je le malo zmagovalcev in veliko več poražencev. Menim, da so v celotni zadevi bili tako učitelji kot kandidati za ravnatelja in mi, člani sveta staršev, žrtve političnega zakulisja. Protest sveta staršev, ki je bil izražen z odmevnim sklicem izredne seje, je bil logičen odziv zaradi naše izločitve pri postopku izbire in potrditve ravnatelja. Podpisniki zahteve za sklic seje smo tudi jasno povedali, da ni vprašanje o primernosti posameznih kandidatov, ampak v načinu naše izločitve pri temi, ki je nedvomno zelo pomembna. Če si tako pomembna tema ne zasluži našega sodelovanja, smo se tudi vprašali o smiselnosti obstoja sveta staršev. Enotni smo si bili v zahtevi, da želimo aktivno sodelovati v vseh pomembnih zadevah, vezanih na delo šole. Čeprav naše mnenje zakonsko ni zavezujoče, nam ni bila dana možnost podajanja mnenja, ki bi ga tako lahko naložili na vest našim predstavnikom. Prepričan sem, da se bodo tudi v prihodnje starši v večini postavili na stran kolektiva, ne glede na to, kdo bo kandidat, saj je prav v homogenem kolektivu garancija kvalitetnega dela. V želji po odpravi krivic smo, žal, tudi mi povzročali nove. Nismo vsi uspešni politiki, ki s svojo sposobnostjo političnega manevriranja tok dogodkov zapeljejo v željeno smer, potem pa se zgražajo nad nedemokratičnim odzivom prizadetih. Dogajanje v Osnovni šoli Šoštanj je bilo namenjeno veliko prostora v časopisju in ostalih medijih, ki so dogodke poimenovali kar šolska kuhinja.

Zaskrbelo je tudi socialne demokrate, ki so preko svojega poslanca o tem povprašali celo šolskega mi-

nistra. Ker pa se jim v času splošnega odpovedovanja imenu šole po rojaku Kajuhu ni zdelo vredno podati ene same pripombe, njihov tokratni odziv zveni bolj v smislu novačenja in opozarjanja na sebe in je bila njihova zaskrbljenost neiskrena.

Zgodba se je z končnim imenovanjem ravnateljice sedaj končala. Ostal pa bo grenak priokus slabe popotnice novi šoli na začetku njene skupne poti. Ignoriranje mnenja zaposlenih so lahko opazili tudi naši otroci, ki so še kako pozorno spremljali dogajanje. Mnogim se je na njihov spoštljiv odnos do učiteljev prikradla senca dvomov in vprašanj. Politika, ki je svoje delo mojstrsko opravila, dogajanje v tem zavodu ne bo več namenjala svoje pozornosti. Kolektiv je tako vsaj do konca mandatnega obdobja ravnatelja obsojen na sodelovanje v tej zasedbi, pa naj bo to v dobrem ali slabem. Zavoljo naših otrok lahko samo upamo in želimo, da bo dobrega bistveno več in da bo novi ravnateljici uspelo ustvariti dober kolektiv, ki bo skupno uresničil zastavljene naloge.

Zgodba o usodi šolstva v Občini Šoštanj se je s tem končala na način, kot se je pred leti tudi pričela. Starši in učitelji smo v njej bili zgolj statisti.

Jesenski čas pa je tudi zaznamovalo zasedanje v Vili Široko, ki je nudila gostoljubje vplivnim gospodarstvenikom iz naše doline.

Tako smo v času, ko razni forumi na nivoju države prehajajo v pozabo, v naši dolini bogatejši kar za dva. Kar nekaj prahu je dvignilo ustanavljanje strateških svetov, ki sta se ustanovila v Šoštanju in Vinski Gori. Čeprav predstavniki obeh svetov poudarjajo, da je njihovo združevanje predvsem gospodarskega značaja, je župan sosednje občine ocenil združenost kot politično in bil nad tem vidno prizadet. Glede na to, da se je prvi strateški svet na pobudo dr. Tinauerjeve zgodil v Šoštanju, se bi lahko zgledoval po našem županu, ki v zasedbi pomembnih gospodarstvenikov ni videl nezaupnice svojemu delu, ampak ponujeno roko za boljše povezovanje in sodelovanje. Prisotni so na zborovanju v Vili Široko poudarili, da pomen njihovega združevanja ne sme imeti nič skupnega z bližajočimi se lokalnimi volitvami in da se smiselnost njihovega združevanja mora kazati v gospodarskih rezultatih.

Na ustanovnem zasedanju je bil sprejet dogovor, da se bodo v tem sestavu srečevali nekajkrat letno in da bo naslednje srečanje pripravi dr. Uroš Rotnik iz TE Šoštanj. To se je tudi zgodilo konec leta. Na zanimivi predstavitvi smo se tako seznanili z velikopoteznimi razvojnimi projekti TE Šoštanj, s katerimi bi posodobili proizvodnjo el. energije, jo pocenili in zmanjšali ekološko obremenitev okolja. Projekti plinifikacije postajajo stvarnost, ki se bo nadaljevala z izgradnjo bloka 6. Seveda bo proizvodnja električne energije še naprej temeljila predvsem na šaleškem lignitu, ki ga bomo izkopavali do leta 2040. Iz razprave prisotnih je bilo moč razbrati splošno odobravanje projekta, ki se je lahko razumel kot naša priložnost oziroma kot možnost preživetja doline v naslednjih 40 letih. Ker smo v naši dolini že imeli v preteklem obdobju podoben projekt, ki je določil razvoj rudarsko-energetskega kombinata do današnjih razsežnosti, smo do tokratne razvojne priložnosti lahko tudi zadržani. Osebnostno menim, da nima nihče pravice naložiti na ramena lokalne skupnosti breme preživetja doline, saj tudi naši lokalni skupnosti ni bila dana možnost pri vplivanju na to. Mi nismo odgovorni za nasilno preobrazbo doline, njeno prenaseljenostjo, ki se kaže v preobrazbi socialne in narodnostne strukture prebivalstva. Razvojne možnosti preteklega obdobja v dolini niso bile enake za vse. Medtem ko se je vzhodni del razvijal, je bil nam

dodeljen status žrtve. Prehod iz sedeža okraja na status demografsko ogroženega mesta - občine je dovolj zgovoren. Glede na grenke izkušnje v preteklosti lahko tudi sedanje razvojne možnosti različno razumemo. Če lokalna skupnost v tem trenutku ne bo spoznala svoje priložnosti in bo igrala tudi v prihodnosti podrejeno vlogo in se zadovoljila z drobtinicami bogato obložene mize, bo to samo nadaljevanje procesa stagnacije. Projekte je potrebno celovito ocenjevati, se zavedati njihove priložnosti in ogrožanja. Cilji, ki si jih bomo zadali v projektih, programih in investicijah, morajo biti odraz časa prisotnosti dveh gospodarskih družb v našem prostoru. Našim sosedom je to doslej zelo dobro uspevalo. Čas je, da ob tem projektu jasno zahtevamo svojo priložnost in tudi povemo ostalim, da smo sedaj na vrsti mi.

Zavedati se moramo, da se bo ob vseh predvidenih okoljskih spremembah nadalje zmanjševal interes naselitve v samem mestu, cene stanovanjskih površin pa bodo nižje v primerjavi z ostalimi. To se nenazadnje kaže tudi v intenzivnem trendu izselitve iz predela mesta v bližnjo ali daljno okolico. Prav na področju mesta bodo posegi premogovnika in termoelektrarne največji, zato mora imeti mesto poseben status. Krajanje Šoštanja tega ne moremo sami rešiti. Ena od priložnosti se lahko kaže tudi v pridobitvi enega od sedežev sistema Holding, kar je že večkrat poudarila sklicateljica strateškega sveta. Tudi tako se lahko razume razvojna priložnost. Tudi mnogi poslovni partnerji energetike, ki si zavoljo svojega sodelovanja lahko manejo roke, bi bili dobrodošli v našem prostoru. Izdelati in seznaniti se je potrebno s programom predvidenih sprememb v naravnem okolju. Izdelan terminski plan sanacije okolja je potrebno uskladiti s prostorskimi akti, ki morajo ponuditi novo vrednost. Namesto ugibanja o naslednjem rušenju na področju Cankarjeve, Kajuhove in Goriške ceste je potrebno izraziti svoj interes v novi vlogi tega prostora. Spoznali bomo, da nam nudi ta prostor veliko možnosti, kjer bi se ob upoštevanju trenutnega stanja in z ustreznimi gradbenimi ukrepi lahko pridobile nove vrednosti. Tudi težko pričakovani trgovski center lahko sodi v ta koncept. Sprejeti Ureditveni načrt jezera nima več nobene ovire za realizacijo. Ker načrt predvideva tudi obnovo ponižanega obrambnega jezerskega nasipa, se mora izvesti že zaradi vidika varnosti.

Od odgovornega odnosa občinskega sveta, njihovih zahtev je odvisno, kako se bomo razvijali v prihodnosti. In bremena te odgovornosti se je potrebno zavedati. Kam bodo premogarji zavrtali v prihodnosti, bo odvisno tudi od ekonomskega izračuna med nastalo škodo in novo vrednostjo. Ta pa ni na strani revnih.

Predlog zahteve po sprožitvi postopka za pridobitev rente lahko ima tudi negativno plat. Holding slovenskih elektrarn je z odkupom deleža TE Šoštanj od KD Group že izvedel korak k konsolidaciji, ki je predpogoj za pričetek njegove privatizacije. Če se bo lastniška struktura spremenila tudi v TE Šoštanj, se bo potrebno še kako boriti za vsak tolar. Največje podjetje v dolini že meni, da so mezde zaposlenih zadosten prispevek k razvoju. Za zagotovitev stalnega vira dohodkov (rente) govori tudi sprememba sedežev parlamentarnih strank z različnimi pogledi na to pomembno energetskega področje. Pogoste selitve vplivnih gospodarstvenikov v druga podjetja pa tudi ne dajejo več kredibilnosti že sklenjenim dogovorom ali njihovim obljubam.

Ustanovitev strateškega sveta je nedvomno pozitiven korak in je tudi v tej sestavi smiselno iskati odgovore in rešitve.

Danilo Čebul ml.

Božič in novo leto

Vsem bralkam in bralcem LISTA želim blagoslovljen BOŽIČ, veselo in radostno praznovanje božičnih in novoletnih praznikov ter osebne sreče in vzajemnega zadovoljstva polno novo leto 2006!

Jože Pribožič, dekan

Foto: M. Tekauc

Jezus je prišel k nam; kot otrok, brez moči in brez sijaja; neopažen, nemočen, nevidljiv. Ta otrok je ganil naša srca. Na svet prinaša mir, ljubezen, toplino. Človek je, resničen človek, človek do konca. K nam prihaja kot človek k človeku, kot brat bratu.

Moramo se mu približati in ostati ob njem. Odložimo svoje maske, otroku se je treba nasmejati nenarejeno, potrebno je omehčati srce, kajti otrok razume samo govorico ljubezni! Potrebno je postati kakor On - otrok - nesebičen, sprejemljiv, majhen...

Postanimo kakor otroci: dovzetni za resnico, odprti za dobroto in občutljivi za ljubezen!

Janko Babič, kaplan

Spoštovane bralke in bralci, cenjene sodelavke in sodelavci.

Z lansko 12. številko Lista smo prekršili ustaljeni ritem vsebin, ki jih iz meseca v mesec, skozi desetletje, lahko prebirate v Listu. Na minulo obdobje smo vas spomnili tako, da smo ponatisnili nekaj strani vseh desetih letnikov Lista - in je zmanjkalo prostora za drugo. Tako je žal (nehote) izpadla tudi sicer vzgledno urejena božična stran, ki jo pripravljajo v Župniji Sv. Mihaela.

Ker vemo, da so dobre želje in voščila bila namenjena tako minulim praznikom, kot vsemu letu 2006, objavljamo misli in dobre želje, ki bi morale biti objavljene konec decembra, pa bodo zdaj, mesec kasneje gotovo tudi dosegle svoj namen.

Urednik

Luč miru iz Betlehema - že 15 let!

V minulem, božičnem prazničnem času je bila ponovno med nami luč miru, ki so jo prižgali v votlini Jezusovega rojstva, v Betlehemu. Ta plamenček, ki se nesebično razdaja in deli, pa kljub temu njegova luč ne izgubi svoje svetlobe, nas v Sloveniji nagovarja že petnajst let. Vsem, ki so ga pripravljene sprejeti, vsako leto prinaša posebno sporočilo, poslanico. Lanski je nosil naslov **Mladost in Ti!**

Predstavniki vseh sodelujočih slovenskih skavtskih organizacij (ZSKSS, ZTS, ZBOKSS in ZSO) so plamen prejeli 10. decembra na Dunaju. Tam so bili zbrani skavti iz vse Evrope, povezani drug z drugim na ekumenskem bogoslužju. Plamen so potem ponesli na svoje domove, prinesli so ga tudi v Slovenijo in v Šaleško dolino, kjer smo ga skavti delili vsem ljudem, odprtim za sporočilo te male lučke. Prinašamo ga na župnije, delimo ga ljudem na ulicah ter ga simbolično ponesemo na dva vršca v naši bližini, na Uršljo goro in Sveti Križ.

Verjetno ste že slišali, da je akcija Luči miru iz Betlehema (LMB) dobrodelnega značaja. Predlani smo zbirali sredstva za zavod Zarja, lani decembra pa smo denar od prodanih svečk namenili skupnosti CENACOLO z Vrha pri Škocjanu pri Novem mestu. To je skupnost fantov, ki so se po zasvojenosti z drogami odločili, da začnejo lepše, svobodnejše življenje ter rečejo drogami svoj odločni NE. V skupnosti se učijo ponovno živeti življenje v polnem pomenu besede. Skupaj delajo, molijo in se trudijo bolje živeti. Hrano si pridelajo sami, sicer pa so odvisni od darov dobrih ljudi in Božje previdnosti. Nikoli nič ne prosijo, so pa zelo hvaležni za vsakršno pomoč, ki jo dobijo. Življenjska preizkušnja, ki so jo prestali, jih je utrdila. Pot, h kateri stremijo, je zajeta tudi v letošnjem geslu LMB.

Morda se kateri izmed bralcev sprašuje, komu se je utrnula ideja o plamenu, ki naj bi v božičnem času po vsem svetu prinašal sporočilo o miru. Začetnik akcije je avstrijska televizija ORF, ki je leta 1986 invalidnim otrokom v oddaji Luč v temi podelila plamen iz Betlehema. Od takrat naprej v votlini Jezusovega rojstva vsako leto plamenček prižge otrok, ki se je v preteklem letu še posebej izkazal. Nato lučka, ki simbolizira mir, potuje po Evropi in tudi po drugih celinah ter oznanja svoje sporočilo. Čeprav je akcija krščanskega izvora,

je odprta tudi za nekristjane. Prihaja iz kraja, od koder je prišel Jezus, in prihaja za vse ljudi, kot je prišel tudi Jezus.

Božični čas je čas miru. Prinašamo ga lahko na več načinov. Morda s prijazno besedo ali z molkom, morda z različnimi pomenljivimi gestami in dejanji, morda s časom, ki ga poklonimo najbližjim. Tudi Luč miru iz Betlehema je simbol, ki lahko prinese mir v današnji drveči svet. Vendar ne pozabimo, da mir ni v svetlem plamenu luči. Mir je v naših srcih in se rodi, ko srečo ali plamenček delimo z drugimi.

Naj kot popotnico plamenu luči iz Betlehema dodam še besede slovenskega nadškofa in metropolita msgr. Alojza Urana: "Ta milost iz Betlehema prihaja zate in zame. Koliko je ljudi okrog nas, ki čakajo, da bodo letos prejeli luč. Morda je za koga

ŽUPNIJSKA OBVESTILA

2. februar 2006, Gospodovo darovanje, svečnica, maše z blagoslovom sveč:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 8.30,
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri.

3. februar 2006, sv. Blaž, maše z Blaževim žegnom:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. uri,
- šoštanjaska mestna cerkev ob 18. uri,
- Bele Vode ob 8. uri,
- Zavodnje ob 8. uri.

5. februar 2006, 5. navadna nedelja, maše:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Topolišica ob 9.45.

12. februar 2006, 6. navadna nedelja, maše:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Gaberke ob 9.45.

19. februar 2006, 7. navadna nedelja, maše:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Topolišica ob 9.45.

26. februar 2006, 8. navadna nedelja, maše:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Gaberke ob 9.45.

zadnja možnost, da jo prejme, za tebe in mene pa morda zadnja priložnost, da jo podariva.“

Odprih rok in src sprejemamo plamen in ga podajamo vsem, ki so v današnjem svetu potrebni miru!

Jerica Koren

Božični čas v Lokovici

V nedeljo, 18. decembra, je bila dvorana Doma krajanov v Lokovici spet nabito polna. Kot vsako leto je tudi letos tamkajšnje Prosvetno društvo pripravilo božično – novoletni koncert. V praznike so nas z glasbo in lepimi mislimi vpeljali umetniki iz Lokovice ter nekateri gostje iz okoliških krajev.

Za pravo predpraznično vzdušje sta poskrbela domača ženski in moški pevski zbor ter oktet Zavodnje, s katerim moški zbor iz Lokovice s skupnimi koncerti in srečanji že več let sodeluje. Svoj delež so z mladostnim navdušenjem prispevali mladi glasbeniki, ki so iz svojih instrumentov izvabili najlepše melodije. Nastopili so harmonikarji, kvintet saksofonov, duet flavt ter solisti na citrah in ostalih instrumentih. Poslušalci so se lahko prepričali, da so pravi virtuozji ter poleg tega opazili, da iz Lokovice prihajajo tudi dobri pevski solisti. Njihova pesem je segla do srca in mislim, da lahko še sedaj v nas odzvanjajo verzi zapete pesmi: *Če se v tebi ne rodi, potem je vse zaman, božiča ni in sreče ni.*

Tokratni praznični koncert je poleg glasbene umetnosti vseboval lepe besede za dušo in lahko bi rekli, tudi mnogo koristnih in uporabnih napotkov. Povezovalka programa, Stanka Čremožnik je namreč precej pozornosti posvetila obdarovanju. Spregovorila je o samem pomenu obdarovanja ter nam celo svetovala, kaj komu podariti. Upam, da so priložnost za pridobitev idej, kako bližnjim polepšati praznike, izkoristili vsi navzoči.

Za konec so se na odru zbrali vsi nastopajoči, poslušalcem zaželeli lepe praznike in srečno novo

TEČAJ ZA ZAROČENCE

- 3. marec 2006
- 4. marec 2006
- 5. marec 2006

vsak večer ob 19. uri, župnišče sv. Marija, Velenje

NIKODEMOVI VEČERI V VELENJU

LUČ V TEMO OKULTIZMA

- 2. 2. 2006 dr. Marjan Turnšek: Kristjan pred izzivi paranormalnih pojavov
- 3. 2. 2006 dr. Maksimilijan Matjaž: Iz moči občestva
- 4. 2. 2006 Marjan Veternik: Pričevanje eksorcista
- 5. 2. 2006 p. mag. Branko Cestnik: Refleksija v črnem (darkerstvo)

vsak večer ob 19. uri, Dvorana v Centru NOVA

Foto: J. K.

leto, nato pa je iz grl vseh v dvorani, ob spremljavi orkestra, zadonela večna Sveta noč.

Jerica Koren

Prostor izpred 800 let

Šoštanjski prezbiterij v prenovljeni zbirki na Velenjskem gradu

V prenovljeni zbirki »Šaleška dolina med 10. in 17. stoletjem« v muzeju na Velenjskem gradu je na novo urejena tudi rekonstrukcija notranjščine romanske šoštanjske trške cerkve sv. Mohorja in Fortunata, ki je nastala konec 12. ali v začetku 13. stoletja.

Prostor je pomanjšan nekako za eno tretjino, da se ga je dalo umestiti v grajsko podstrešje. Prvi del je parafraza ladje – z ravnim stropom in prebeljeno steno, na kateri je z rdečimi črtami naslikana členitev na kvadre – na tak način so nekdaj hoteli povedati in poudariti, da je stavba trdno zgrajena iz kakovostnega gradiva. Podobno členitev je v Šoštanju na nekdanji zunanjščini cerkve še videl dr. Zadnikar, danes pa jo zgolj slutimo. Ne smemo pozabiti, da je bila ob nastanku cerkve večina stavb lesenih in je bila iz kamna zidana stavba že zaradi načina gradnje nekaj posebnega, večvrednega. V »ladji« so preproste lesene klopi – tudi originalne bržčas niso bile dosti bolj okrašene.

Drugi del rekonstrukcije je oltarni prostor – prezbiterij. Ima banjast obok in ozko, polkrožno sklenjeno okno, v katerem je poustvarjena zasteklitev iz krožnih pihancev, t. i. volovskih oči. Steklo je bilo nekdaj drago in podobno okno je bilo že pravo razkošje. Svetlobe pa ozka reža ne prepušča prav dosti: če so hoteli prostor bolje osvetliti, so morda odprli še vrata.

Z nekaj domišljije je moč podoživeti vtis nekdanjega sakralnega prostora in si predstavljati, kako je svetloba padala v ozkem pramenu skozi ozko okno na steno in potovala po njej, kakor se je premikalo sonce. Ali kako je zvečer trepetala po oboku svetloba sveč in oživljala naslikane podobe. Kako je bil prezbiterij s kamnitim obokom drugačen od ladje, ki je imela bržkone raven lesen strop. Kako presenetljivo sodobno deluje prazen cerkveni prostor brez oltarnega nastavka – saj je vse o svetnikih že naslikano na stene. Pred oltar-

no mizo visi skozi obok vrh: nad prezbiterijem so namreč po koroških zgledih zgradili zvonik in nastal je poseben tip cerkve, ki se mu reče cerkev s kornim zvonikom. Zvon deluje.

Izdelana je tudi reprodukcija fresk na oboku: prikazane so v sedanjem stanju – tako slabo so ohranjene, da jih brez težave »bere« le šolano oko. Če bi bila poslikavi vrnjena nekdanja svežina barve in dopolnjena izgubljena risba, bi se spet prikazala tudi celotna vsebina poslikave in bi vsakdo mogel prepoznati obzidje Nebeškega Jeruzalema s šestimi pari apostolov, Kristusa Vladarja sveta na mavrici med znamenji evangelistov, obglavljenje obeh naslovnih svetnikov in kako angela odnašata njuni duši v nebo. Resda je tvegano vračati stari umetninam nekdanjo (domnevno) podobo: toni starih barv bi morali biti določeni z mikroskopsko analizo stare poslikave, pri dopolnjevanju manjkajoče risbe pa bi bržkone današnji umetnik kaj po svoje zasakal, kar pa ne bi bilo tako zelo narobe, saj konec koncev imamo v Šoštanju original, v Velenju bi pa lahko imeli bolj didaktičen poskus prikaza prvotnega stanja. Tedaj bi obiskovalec, ki bi stopil v prezbiterij, bržčas dobil vtis, da je stopil v samo sredo velike, bogato ilustrirane srednjeveške knjige. In bi se mogel čuditi pisanim barvam in nenavadnemu bibličnemu svetu – kakor se je temu (še bolj) čudil tudi srednjeveški človek, ki ga niso od vsepovsod napadale neonske reklame in televizijske podobe.

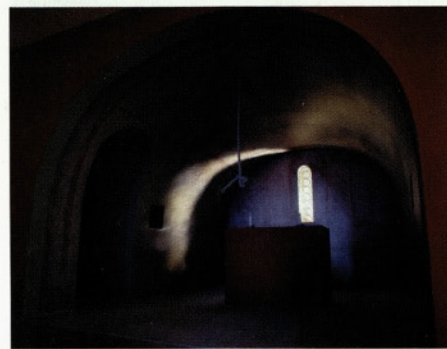

Foto: Rok Poles

Foto: Rok Poles

V muzeju je na novo ustvarjen vtis prostora izpred 800 let, ki ga v Šoštanju ni več mogoče doživeti: ni mogoče pogledati iz ladje v prezbiterij in iz prezbiterija v ladjo, saj stare ladje ni več, slavoločna odprtina pa je zazidana.

Oglejte si original v Šoštanju ali posnetek v Velenju.

Rok Poles

Obisk škofa iz Indije

V petek, 11., in v soboto, 12. novembra, je Šoštanj obiskal škof dr. Jose Mukala iz indijske zvezne države Nagaland. V petek zvečer je v šoštanjski mestni cerkvi skupaj z duhovniki iz Šaleške dekanije daroval sv. mašo ter po njej vsem navzočim pričeval o življenju v daljni Indiji, o delu med gorskimi plemeni in o krščanski skupnosti, ki je na severovzhodu Indije zelo mlada in aktivna.

Foto: J. K.

Njegovo škofijo, ki obsega celotno državo Nagaland, je v poletnem času obiskala skupina šestih prostovoljcev iz Slovenije, med katerimi sem bila tudi sama. Odločili smo se, da obiščemo kraje, kjer je kot eden izmed prvih duhovnikov na tem območju deloval slovenski misijonar, p. Pavel Bernik. Spoznavali smo delo misijona, se srečevali z mladino, zanjo pripravili aktivnosti in skupaj peli, plesali, hodili v hribe ... Dosti časa smo preživeli med domačini, bivali pri družinah ter obiskali mnoge odmaknjene vasi in ustanove, kot so šole, dijaški domovi, sirotišnice, zavod za zasvojene, celo univerzo. Živeli smo v drugem svetu, kjer ponekod še vedno starši odločajo, s kom se bodo otroci poročili in kaj bodo v življenju delali. Večino programa in aktivnosti, s katerimi smo spoznavali njihov način življenja, nam je sku-

paj s sodelavci pripravil prav škof Mukala, ki nas je znal napatiti tudi v vse centre, kjer smo lahko pomagali in z drugimi delili svoje talente. Ko smo nekega večera na skupni večerji zvedeli, da v novembru namerava obiskati Rim, smo ga povabili, da se oglasi tudi v Sloveniji. Oglasil se je, nas vse udeležence poletnega tabora obiskal ter s svojim pričevanjem obogatil tudi Šoštanjčane, ki so si 11. novembra vzeli nekaj časa in mu prisluhnili.

Po maši, ki je potekala v slovenščini, z blagoslovno molitvijo v latinščini in na koncu s škofovim blagoslovom v angleščini, smo lahko izvedeli marsikaj o svetu, v katerem smo prostovoljci poleti preživeli nepozaben mesec. Dr. Mukala, zelo prisrčen in odprt človek, je vsem navzočim ob nekaj filmih, ki jih je prinesel s seboj, spregovoril o nagalandski državi. To je dežela, ki se nahaja na skrajnem severovzhodu Indije in meji na Mjanmar (Burmo), daleč stran pa nista ne Bangladeš ne Kitajska. Po površini je Nagaland malo manjši od Slovenije, po številu prebivalcev pa prav tolikšen. Relief je še bolj razgiban kot pri nas, po celi državi so posejani hribi, gore, različno visoke planote. Glavno mesto te zvezne države, Kohima (ki je obenem tudi sedež škofije), leži na okrog 1500 m nadmorske višine, najvišji vrhovi pa segajo nad 3000 metrov. V primerjavi z ostalo Indijo je v tem območju podnebje prijetnejše, temperature so skoraj vse leto podobne našim poletnim (zime so hladnejše). Prebivalci živijo v mnogih vaseh in manjših mestih, ki so posejana na okoliških vzpetinah. Njihov način življenja je v vaseh, kjer so skupnosti gorskih plemen še zelo povezane, zelo tradicionalne, v glavnem mestu pa je vse bolj podoben življenju na zahodu. A smo bili kljub temu tudi v mestu deležni vprašanj: »Iz katerega plemena pa vi prihajate?«

Predvsem o gorskih plemenih in njihovem življenju krščanstva nam je spregovoril naš indijski gost. Pripovedoval je o skupnosti, ki živi v vasi blizu meje z Burmo, in pokazal posnetke krsta v tej vasi. Zanimivo je bilo opazovati, kako so krščevali vse: male in velike, ki so si res s srcem želeli postati člani Cerkve. Ni bilo zunanjega blišča, ni bilo belih oblek ali dragih fotoaparatorov, s katerimi bi zabeležili vsak trenutek. Majhne svečke jim je poklonila škofija, da so sam obred razumeli, pa so imeli vaškega tolmača. Vsako plemo v Nagalandu namreč govori svoj jezik. Teh je približno osemnajst, vsak pa ima še nekaj narečij. Plemena se med seboj sporazumevajo z univerzalnim trgovskim jezikom nagamis ali v angleščini. Ker pa na tako odmaknjenih območjih tudi tega ne razumejo, morajo poskrbeti za prevajalca.

Ravno napredek dežele in izobraževanje njenih prebivalcev pa je tema, o kateri je škof iz Indije prav tako govoril. Cerkev na tem območju namreč igra glavno vlogo. Kjer se ljudje odločijo postati kristjani, tja pride tudi izobrazba. Že baptistični duhovniki iz Amerike so prevedli sveto pismo in ostale knjige v njihove lokalne jezik, te jezike tudi prvič zapisali, danes pa katoliška cerkev ustanavlja šole,

dijaške domove, bolnišnice in domove za otroke brez staršev. Zaradi oddaljenosti in nedostopnosti nekaterih krajev pa tudi zaradi pomanjkanja ljudi, ki bi ustanove vodili, teh ni mogoče ustanoviti povsod. Gospod Mukala je pripovedoval o deklici, ki hodi do svoje šole tri dni. Na poti prespi v gozdu in je hrano, ki jo ima s sabo ali jo najde ob poti. Omenjal je tudi družine, ki se zaradi predanosti cerkvi preselijo v sosednje vasi.

Foto: J. K.

Kar pa sem lahko sama občutila v tej deželi med njenimi ljudmi in kar je poudaril tudi škof Jose, je neverjetna povezanost njenih prebivalcev. Med sabo so povezani pripadniki istega plemena in prav tako močno so med sabo povezani pripadniki Cerkve. Skupaj premagujejo težave, si na najrazličnejše načine pomagajo in med seboj delijo tudi materialne dobrine. Med svojim obiskom sem videla, da dobesedno skoraj nič nimajo, pa še tisto malo, kar imajo, bi ti velikodušno podarili. Mislim, da sta podobna misel in velik zgled teh močno vernih ljudi z drugega konca Indije nagovorila vse, ki so se v petek zbrali v Šoštanju. Škofu smo obljubili, da se bomo njega in njegovih ljudi spomnili v molitvi, on pa nam je zagotovil, da bo Nagalandcem pripovedoval o gostoljubnosti prebivalcev Šaleške doline, naši odprtosti in pripravljenosti prisluhniti, kako živijo nekje drugje.

Naslednji dan, v soboto, 12. 11., je škof Jose Mukala obiskal še nekaj sosednjih župnij, se srečal z najrazličnejšimi ljudmi ter se povzpел tudi v višave. Obiskal je nam vsem dobro poznani Sveti Križ. Od tod je lahko s sončnega vrha opazoval dolino, ki se je kopala v megli, ter glede na dim iz elektrarne poskušal določiti lego krajev v Šaleški dolini.

Po njegovem nasmehu sodeč ga je Šaleška dolina, predvsem pa njeni prebivalci, zelo očarala. Počutil se je domače, prebivalci so ga toplo sprejeli in kljub drugačni barvi kože so ga Šoštanjčani za dva dni imeli za svojega. Hvala vsem, ki ste k temu pripomogli, hvala, da ste mu prisluhnili! Ne bom vam velela, da povejete o tem še svojim prijateljem, saj sem prepričana, da vsak, ki je poslušal pričevanje škofa, ne more drugače, kot da sporočilo, ki ga je slišal, prenaša naprej.

Jerica Koren

TEŠ-evci obujali spomine

**14. decembra s(m)o bili upoko-
jenci in seveda tudi upokojenke
TEŠ povabljeni na prednovoletno
srečanje v elektrarniško restav-
racijo. Ta srečanja so postala že
tradicionalna in se zgodijo vsako
leto ob slovesu starega in prihodu
novega leta.**

Število elektrarniških upokojencev se je povzpelo že na 305 in od teh se jih je novoletnega srečanja udeležilo 205, tako da je bila jedilnica kar dobro zasedena. Takoj na začetku uradnega dela so vsi prisotni z enominutnim molkom počastili spomin na vse tiste bivše sodelavce in prijatelje, ki jih je prerana smrt ločila od svojih dragih in so že pokojni.

Nato je sledil pozdrav in nagovor direktorja TEŠ dr. Uroša Rotnika, ki nam je obširno prikazal bodoči razvoj elektrarne. Dejal je, da je že potekla življenjska dobra prvih treh blokov in njihovo nadaljnje obratovanje iz ekonomskih, tehnoloških in seveda tudi ekoloških razlogov ni več možno. Morali bodo napraviti prostor novemu bloku, ki bo imel moč 500 MW. Izgubljeno proizvodnjo 60 MW, bosta nadomestili dve plinski turbini 2 x 42 MW, ki sta seveda v ekološkem pogledu bistveno boljši in bolj sprejemljivi za okolje. Medtem pa so se tudi potrdili rezultati študije o neškodljivosti kurjenja kostne moke na okolje, vendarle pa občina za domnevno onesnaževanje okolja s kurjenjem mesno-kostne moke prejema od elektrarne primerno odškodnino.

Predvideno je, da bo elektrarna po letu 2011 z blokom 5 moči 345 MW in blokom 6 500 MW obratovala na premog in z dvema plinskima turbinama moči 84 MW. Pri takem obratovanju se seveda zavedajo problematike emisije žvepovega in dušikovega oksida in se bodo vsekakor trudili, da bodo te emisijske koncentracije pod dovoljenimi mejami.

Foto: Irena Semr

Oglejte si omizje »upokojencev veteranov«, ki so skoraj vsi sodelovali pri izgradnji TEŠ od začetka obratovanja prvih dveh blokov 1 in 2, ki bosta čez par mesecev dočkala abrahama in tudi odšla v zaslužni pokoj. V ozadju od leve: Viktor Žibert, Franc Krajnc, Maks Lomšek, Martin Tomše, Ciril Glavnik, Jože Vogrinc. V ospredju Jože Divjak, Jože Stvarnik, Franc Obreza, Drago Dvoršak, Milan Štrbenk, Stane Lipnik.

Za osvežitev spomina na celoten dosednji potek izgradnje elektrarne pa naslednja preglednica:

Bloka 1 in 2 z močjo 2 x 30 MW sta pričela obratovati leta 1956.

Blok 3 moči 75 MW je pričel obratovati leta 1960.

Blok 4 moči 275 MW je pričel obratovati leta 1972.

Blok 5 moči 345 MW je pričel obratovati leta 1978.

Tako je sedaj skupna moč elektrarne 755 MW, kar pomeni, da v sušnih obdobjih TEŠ prispeva kar polovico v Sloveniji proizveden energije.

Ob zaključku svojega nagovora in izčrpane predstavitve bodočega razvoja in obratovanja elektrarne je direktor dr. Uroš Rotnik vsem prisotnim v prihajajočem novem letu zaželel obilo osebne sreče, delovnih uspehov, dobrega zdravja in da bi zadovoljni še dolgo uživali energetske dobrine premoga in elektrike, ki nam jih nudi Šaleška dolina.

Po tem uradnem delu so se naši upokojenici, večinoma že dedki in babice, kar razživeli, kajti ponovno so se srečali bivši sodelavci iz službe in nekdanji in sedanji znanci. Obujali so spomine na preteklih 40 let delovne dobe, ki so jih, skoraj vsi, prebili na svojih delovnih mestih že od pričetka obratovanja I. faze izgradnje elektrarne. S

smehom so podoživljali razne kočljive situacije in smešne dogodke, ki so se kar pogosto dogajali med opravljanjem zahtevnega dela, še posebej med nočno izmeno.

In vsi to živahnost in sproščenost so dodatno popestrila še Podkrajnska dekleta s svojo citrarko, ki so z venčkom narodnih in drugih melodij dale svoj prispevek k prijetnemu vzdušju.

Za še boljše razpoloženje pa je poskrbelo še osebje kuhinje, kajti kmalu je prijetno zadišalo in prijazna dekleta so nam obložila mize sokusnim kosilom, ki je ob dobri kapljici vsem dobro teknilo.

Ob slovesu so si seveda vsi povabljeni upokojenici med sabo še izrekli želje za vse dobro, predvsem pa obilo zdravja, zadovoljstva, pa še kanček sreče v prihajajočem letu 2006, v upanju, da se naslednji konec leta na tem mestu ponovno snidejo.

Razšli so se nekateri kmalu, drugi zopet pozneje, vsak pa s svojo vrečko s koledarjem in stekleničko penečega za silvestrski »Na zdravje!«, vsi zadovoljni s preživetimi uricami med svojimi bivšimi sodelavci, prijatelji in znanci.

No, pa bo morda kdo še rekel: »Lepo je biti pensionist!«

Maks Lomšek

Foto: Arhiv Maks Lomšek

Člani tehničnega sektorja ob interni proslavi, ko sta leta 1981 bloka 1 in 2 I. faze izgradnje TEŠ praznovala srebrni jubilej – 25 let obratovanja. Sedijo od leve: Alojz Ahtik, Stane Osojnik, ing. Franc Potočnik, Vida Štefaničič, inž. Arno Svetlin, Erika Veršec, Franc Jelen, Miro Jenko. Stojijo: Adolf Ošlovnik, Janko Meža, Marjan Leskovšek, Anton Antolič, Stane Sevcnikar, Martin Tomše, direktor inž. Dušan Janežič, inž. Franc Slavič, Janko Kaudik, Jože Janežič, Maks Lomšek, Gabro Cverlin, Janez Lekše, Rudolf Dvornik, ?, Milan Vrabič.

Mavrica zopet zasijala

Mavrica, društvo za pomoč ljudem v stiski iz Šoštanja, je drugo leto delovanja spet zaokrožilo z dobrodelno prireditvijo, na kateri je predsednik društva Novalija Muminovič ravnateljici osnovne šole Šoštanj mag. Majdi Završnik Puc izročil ček za 150.000 sit, lep znesek 50.000 sit pa je dobil Nejc, glasbeno nadarjen deček iz Šoštanja. Prireditev je zaokroževala pesem seksteta Anima Vita, v kitarški spremljavi Borisa Štiha, nastop šoštanjskih otrok in pianist Matej Rezdevšek.

Foto: Deja Komprej

Ob izročitvi pomoči je Novalija Muminovič malo več spregovoril o delovanju društva in njihovem ciljem. Denar, ki so ga izročili letos je namenjen šoli v naravi, lani pa so pomagali pri malicah, šolskih potrebščinah in podobnem. Vsekakor je društvo vredno pohvale in priznanja, da se trudi pomagati. Predvsem, pa s svojim delovanjem dokazujejo, da je naši družbi še mar za sočloveka in, da je pomoči potrebnih kar nekaj, oziroma čedalje več. Prireditev je bila, 20.1.2006 v prelepi Langusovi hiši, kjer ima društvo tudi sedež, pospremlilo pa jo je manj ljudi kot je bilo pričakovati. Kljub temu je društvo doseglo svoj namen, saj je pomoč zagotovo prišla v prave roke.

Milojka Komprej

Kulturnica Gaberke med novoletnimi prazniki

Veselo nedeljsko popoldne v Gaberkah

Pred novoletnimi prazniki je Kulturnica Gaberke organizirala v Gasilskem domu Gaberke zabavno prireditev z naslovom Veselo nedeljsko popoldne. Z odra gasilske garaže so polno dvorano gledalcev zabavali: Ansambel Spev, Graškogorski fantje, Ansambel Tadeja Slameka, Ljudske pevke Gaberški cvet, Štajerski rogisti, Ansambel Presenečenje, Oktet Zavodnje, Ansambel Spomini, Ljudski pevci in godci Porini pa počini iz Miklavža pri Ormožu, Vili Mravljak s svojimi učenci in humorist Dejan Spital s svojim programom.

Vsi nastopajoči skupaj na odru gasilske garaže.

Foto: A. G.

Dve uri in pol trajajoči program je dodobra ogrel srca krajanov. Ti so nastopajoče vzpodbujali in nagrajevali z večkratnimi vmesnimi aplavzi, verjetno pa so marsikoga ob poskočnih polkah in nežnih valčkih tudi zasrbele pete. A dvorana je bila dodobra napolnjena, tako da za plesišče ni bilo prostora.

Nastop ljudskih pevok Gaberški cvet v jami Pekel

Turistično društvo in Župnijski urad Šempeter v Savinjski dolini že nekaj let v božičnem času organizirata prireditev Božična skrivnost v jami Pekel. Na izviren način je takrat v jami predstavljeno dogajanja v Betlehemu pred dvema tisočletjema. Poleg živih jaslic lahko na poti skozi jamo prisluhnete

V jami Pekel so ljudje ob poslušanju prijetnih božičnih pesmi pozabili na skrbi in hladno zimo.

Foto: A. G.

božičnim pesmim, ki jih izvajajo različne glasbene in pevske skupine. Tudi Ljudske pevke Gaberški cvet so s spremljevalnim harmonikarjem letos že drugič s prepevanjem znanih božičnih pesmi nastopile na tej prireditvi. Obiskovalcev se je 26. decembra kar trlo, tako da pevke cele tri ure niso imele nič časa za počitek, pa tudi harmonika je za Boštjana postajala sčasoma vse težja.

Prva colnga

Gledališka sekcija Kulturnice že nekaj časa pridno vadi novo gledališko igro z naslovom Prva colnga. Kratko komedijo je napisal Peter Rezman, režira pa jo Peter Lipnikar. Zgodba je šaljive vsebine, prikazuje pa delo in ra-

dosti rudarjev. Če na kratko povzamem vsebino, gre nekako takole. Skupina »knapov« dobi medse novega mladega sodelavca – vajenca. Seveda morajo fanta naučiti delati, poleg tega pa tudi navaditi, da mu ne bo težko »kamerate« povabiti na pivo po končanem »šihu«. Med »knapi« pa že od nekdaj velja navada, da novinci s svojo prvo »colngo« svoje »kamerate« počastijo s pivom. In »kamerati« komaj čakajo na tisti dan ...

Več o teh knapovskih dogodivščinah pa boste izvedeli na predstavi v dvorani Gasilskega doma Gaberke.

Kulturnica Gaberke se predstavlja na spletni strani Občine Šoštanj

Na spletni strani Občine Šoštanj je delno že predstavljena Kulturnica Gaberke, in sicer se predstavljajo ljudske pevke Gaberški cvet. Podan je tudi opis Lesjakovega kozolca, ki je bil preseljen iz Šoštanja na območje, kjer je nekoč stal stari gasilski dom v Gaberkah. Vsebine se bodo seveda še dopolnjevale. V kratkem bo možno prebrati še nekaj o zgodovini in delovanju Kulturnice, predstavili pa bomo tudi Ravljenovo kovačnico, ki je v postopku obnove.

Spletni naslov: <http://www.sostanj.si/>, meni Društva/Kulturno-turistična društva.

A. Grudnik

Z glasbo v novo leto

Vdvorani Kulturnega doma v Šoštanju so tudi letos organizirali in izvedli novoletni koncert Orkestra simfonika z Vrhniko, Mešanega pevskega zbora Mavrica z Vrhniko ter Mešanega pevskega zbora Svoboda iz Šoštanja. Simfonike je vodil dirigent Marko Fabiani, šoštanjski Mešani pevski zbor Svoboda Anka Jazbec, vrhniški Mešani pevski zbor pa Darinka Fabiani.

V nabit polni dvorani in na enako nabitem odru, kjer je ustvarilo zares nepozaben glasbeni večer več kot 120 glasbenikov, se je »zgodil« še zadnji novoletni gala koncert v Šaleški dolini. Potem ko je ansambel pevcev in glasbenikov (oba zbora sta nastopala hkrati skupaj z orkestrom) že nastopil v Borovnici, na Vrhniko in v Šoštanju, bodo izvedli še četrti nastop v Slovenski filharmoniji v soboto, 21. januarja ob 17. in 20. uri.

Ker je dvorana Kulturnega doma v Šoštanju premajhna za vse ljubitelje tovrstnih, zdaj že uveljavljenih tradicionalnih koncertov, so v soboto, 14. januarja pripravili dve prireditvi, prvo ob 17. uri in drugo ob 20. uri.

Na koncertu so izvedli dela znanih skladateljev Mozarta, H. Purcela, G. Bizeta, B. Brittena, Giusepeja Verdija, Johana Straussa, D. Kabalevskega, Weberja, Beethovena in drugih avtorjev ter slovenskih skladateljev Mojmirja Sepeta in A.

Hačaturijana. Koncertno povezavo je izvedel Boštjan Poglajen. Občinstvo je izjemno navdušil solist - tolkalist na ksilofonu, mladi glasbenik Gašper Sladič. Na koncertu so izvedli znana, za uho prijetna in razvedrilna dela Ave verum, Abdelazar, dele iz opere Carmen, Traviato z zborom cigank in zborom španskih matadorjev, Grom in blisk Johana Straussa ml., Galop komedijantov, Poslednji valček, Fantoma iz opere, Sepetovo Brez besed, Ples s sabljami ter Beethovnov Odo radosti. Za zaključek pa so »poleteli« tako glasbeniki kot občinstvo s Straussovim »Radetzky Marsch«.

Organizatorji so se v imenu navdušenega občinstva zahvalili obema zborovodkinjama, korepeticaricama, solistu, dirigentu Fabianiju in voditelju glasbenega večera s šopki cvetja in burnim aplavzom. Zares doživeti večer, ki bo ostal v spominu do naslednjega podobnega srečanja.

Prireditvi je pospremila tudi razstava v avli Kulturnega doma v Šoštanju fotografa Vasje Doberleta. Moji glasbeni večeri (razstava v Cankarjevem domu pa je od 10. januarja postavljena ob zadnjih dveh koncertih). Brez številnih sponzorjev, med njimi največjega Termoelektrarne Šoštanj in Andrejca d. o. o. iz Topolšice, ki so omogočili izvedbo prireditve, bi tako prestižne predstave ne bilo mogoče izvesti. Zato je potrebno izraziti zahvalo zares vsem, ki se zavedajo pomena kakovostne kulturne glasbene ponudbe in s tem tudi razvoja glasbene ustvarjalnosti v Šoštanju ter vsej Šaleški dolini.

Glasbeni dogodek v Šoštanju je bil nedvomno ena najodmevnejših kulturnih prireditev v Šaleški dolini v zadnjem obdobju, kot so povedali navdušeni udeleženci in nekateri prisotni kulturni ustvarjalci.

(Fotoreportaža na strani 26)

Jože Miklavc

Najboljši golaž so Velenčanom zakuhali Šoštanjčani

Lansko leto prvič, letos pa v drugo so sredi mestnega trga velenjskega pred dnevi spet kuhali golaž. Ne le da se je istega dne pričel volilni golaž, ki sta ga na tiskovki predstavila prvoipisana stranke SD Velenje Srečko Meh in Bojan Kontič, zares so skuhalo golaža na Titovem trgu, da se je od njega nasitila mala množica radovednežev in ljubiteljev prvovrstne kuhinje na osnovi čebule.

Osrednji šarmer druge golažijade je bil tudi letošnji strašni gurman, arhitekt Pavle Šifer, ki je, kot je sam dejal, osel jezdil osla, v kuhinji pa se je mo-

Foto: Jože Miklavc

tovilil le toliko, da je njegov golaž spet imel okus po bograču ... Sicer pa so tokrat kuhali tudi Štormarnovi, pa Kajuhovci, iz Topolšice pa hotelirji. Kot že lani, tako sta tudi letos neprekosljivo zmagala in postala že drugič absolutna prvaka Šoštanjčana Marjan Kogelnik in Sebastjan Hriberšek. Zaupala sta tudi recept za odlični »zlati« golaž: malo mesa, malo, pardon, veliko čebule, nekaj moke in veliko domišljije ... pa vse to kuhati na vročem ognju in hladiti s kozarcem, kajpak, ob pletenki dobrega vinčka.

Jože Miklavc

Zelišča

Hitro bi prišel čas, ko bodo vsepovsod okrog zopet zrasle zeli, cvetovi, grmovja, drevesa, ki jih lahko na različne načine

Foto: A. P.

živimo in blagodejno vplivajo na nas. A nas tempo današnjega življenja usmerja k drugim motivacijam in ciljem, zato se niti ne zavedamo, kako smo odtujeni od narave. **Fanika Jeromel** iz Mislinje pa je prisluhnila svoji mami in babicam. Preselila se je v neokrnjeno naravo na obronkih Pohorja in začela opazovati okrog sebe. Danes svetuje ljudem, kako si lahko preprečijo marsikatero zdravstveno tegobo in izboljšajo počutje. Vse več ljudi ji postavlja vprašanja in ji prisluhne.

Kaj lahko postorimo zase v tem letnem času, s katerimi rastlinami si lahko

pripravimo hrano in tako poskrbimo za svoje zdravje? Povedala je, da je trenutno najbolj zanimiv ameriški slamnik, ki zelo zaščiti telo, koristen je za vzdrževanje in povečanje odpornosti. »Če vam ne raste doma, pripravite iz njega kupite v lekarnah. Lahko ga tudi nasadite v vrtu, ker je lep okrasni grm in si iz njega pripravite tinkturo. Koristen je ingver, korenina ali prah, ki ga lahko kupimo v večjih trgovinah. Prelješ ga in zaužiješ. Ingver ima v sebi snov, ki takoj prebavi beljakovine prav tako kot ananas. Deluje tudi poživiljajoče, saj pogreje telo. Hren je rastlina, ki jo poznamo, a jo pre malo uporabljamo. Koristna je za celo telo. Odlični je za odpiranje sinusov, človek ga lahko vdihava med ribanjem. A je potrebna previdnost pri uživanju, ker se useda na želodec, zato ga je dobro jesti še s čim drugim, na primer zmešanega v smetano in podobno«.

Za čiščenje telesa in osvežitev so primerne tudi tinkture za obraze in telo. »Slez ali ajbiči vsebuje sluz, zaščiti grlo. Človek ga lahko je (korenine kot bonbon) ali namoči korenine v vodo. Ko ga namočimo v vodo, si nato s sluzjo umijemo obraz. Če slez segrejemo, izgubi vse funkcije, zato ga uživamo hladnega.

Limona je alkalna, dobra za uživanje in za telo. Koristna je za kisloto, če imamo hrapave roke, si jih namažemo z limono, da si vzpostavimo pravi pH. Namažemo se z ognjičevim kremom.« V tem času je pomembno uživati tudi mnogo C-vitamina v sadju in zelenjavi. Zmeša-

mo limono in med, še več C-vitamina je v šipku.

Fanika Jeromel izdeluje kremo iz smole, ki je zelo zdravilna za rane. Sestavljena je iz smrekove ali borove smole, voska in lanenega olja.

Duha poživiljajoče je tudi pitje toplih napitkov. Čaji, ki so koristni zdaj, so skuhan iz rmana ali koprive, lakote, zlate rozge, marjetice, brezovega cveta, lipe, materine dušice – timijana, pljučnika ali islandskega lišaja. Poudariti pa je treba, da ene rastline pripravljamo ali uživamo posušene, druge sveže, kajti če zamenjamo, izgubijo svojo moč.

Iz posušeni zelišč Fanika Jeromel dela tudi mehke igrače in blazine. Že samo

Foto: A. P.

prijeten vonj blagodejno vpliva na človekovo počutje, pozitivno pa učinkujejo tudi drugače.

Ajda Prislan

Dnevnik, ki bi ga lahko napisal vsak otrok

(Dnevnik je izmišljen - a za mnoge resničen)

Dragi dnevnik!

22. 10. 2005

Odrasli - hmmm ... Ko sem bila mlajša, sem si obupno želela priti v njihov svet - hotela sem biti odrasla. Vsa tista pomembnost, blišč, zabave, cigarete, alkohol ... Ne vem, kaj otroke tako pritegne. Sedaj pa, ko sem večja, bi veliko raje upoštevala Pikin zakon: "JEM KROGLICE PREGELK, NIKDAR NOČEM BITI VELK." Čeprav kroglic pregelk ne bom jedla, se mi svet odraslih zdi, milo rečeno, neumen. Naglica, velika odgovornost, služba, brezizrazni obrazi, sitnost in še kaj drugega.

Joj, sploh ne vem, zakaj sem začela pisati o tem, najbrž zato, ker me mama pravkar nadira, kako sem neodgovorna in da naj pridem pomit posodo. Pa zakaj vedno jaz? Zakaj pa so mame, če ne zato, da pomivajo posodo? Jaz moram doma vedno delati, mojemu mlajšemu bratu, ki živi pri očetu, pa ni treba niti s prstom migniti. Oče ga cele dneve razvaja tako, da mu dovoli, da poseda pred računalnikom in televizijo, mu kupi vse, kar si želi ...

No, pa grem pomit to posodo. Mama seveda nima časa - je preveč obremenjena s službenimi obveznostmi, še zame si ne more več vzeti časa. Potem pa meni govori, da sem JAZ neodgovorna, naj sebe rajši pogleda! No, saj nisem mislila čisto resno. Včasih je še kar O.K., samo danes ... Poun kufer jo mam! Šit, gor prihaja: »Ema! Ti sploh ne veš, kako je meni težko. Veš, koliko moram postoriti za službo, ti pa tule cele dneve sediš in buljiš v knjige. Takoj pridi dol!«

To, kar je pravkar rekla, me je naravnost šokiralo. Saj sploh ne buljim v knjige, ampak pišem dnevnik in tud jaz sem obremenjena! Raj grem, da ne bo zaradi mene jutri ostala doma in mi cel dan pridigala o svoji obremenjenosti, da nima časa, da bi sama zase skrbel in tako dalje in tako dalje. Aja, pa seveda, kako jo skrbi, da ji oči ne bo poslal preživnine zame in kako jo križ boli, ker mora namesto MENE brisati po tleh in ne vem kaj še vse! Bom še zvečer pisala, itak pa vem, da bo jutri ostala doma, ker sem tri sekunde predolgo ostala tukaj. Jutri se potem ne vidiva, ker me bo skoz nadzirala. Zakaj pa potem ostane doma, če jo tako skrbi, da bo izgubila službo, in zakaj sta se z očijem ločila, če ve, da bova težje preživeli? Nimam pojma!

Odrasli so pa res zelo nerazumljivi. Pa vendar le ni bilo brez smisla, kar sem na začetku napisala o odraslih, mi vsaj zdaj ni treba! Čao!

Dragi dnevnik!

23. 10. 2005

Včeraj sem se pa res *razkeurla*, upam, da danes ne bo tako. Mama ni ostala doma, kot sem včeraj predvidevala. Verjetno zato, ker se ji ni zdelo vredno. Malo sem pa včeraj res pretiravala.

Kot sem že rekla, odrasli mislijo, da mladim ni treba za nič skrbeti in da nismo nič obremenjeni, jaz pa mislim, da je obratno. Samo poglej moj urnik in se zgrozi. Skoraj nič nimam prostega časa.

Aja, oči še zdaj ni poslal preživnine. Mama je že čisto na koncu z žvici, ker nama zmanjkuje prihrankov, do naslednje plače pa je še pol meseca. Pa tudi v službi ji grozi odpustitev, ker ima šef neke svoje muhe. Mene že tudi malo skrbi. Saj jo čisto razumem, da je tako tečna. Želim ji pomagati, pa noče moje pomoči.

Včasih se mi zdi tako nekako potrta. Pa še nekaj ti moram povedati. Včeraj sem jo slišala, da je ponoči jokala. To je zelo nenavadno zanjo.

Nisem vedela, da so lahko tudi odrasli včasih tako nemočni. Se vidiva, čao!

Dragi dnevnik!

27. 10. 2005

Saj ne morem verjeti, da mi je to naredila! Sem že mislila, da se bova sedaj, ko je oči končno poslal preživnino, bolje razumeli! Očitno sem se motila!

Vpričo mojega fanta Jana mi je *težila*, da sploh ne potrebujem fanta, da sem še premlada zanj, in me osramotila pred njim. Seveda me je takoj, ko sva bila sama, zapustil. Sedaj že dva dni nisem spregovorila z mamo.

Saj vem, to mi je naredila zato, ker ima ona slabe izkušnje z moškimi - samo pogledaj njo pa očija. Sploh ne vem, zakaj sta se ločila, ampak mislim, da zato, ker ga je enkrat zalotila z drugo. Tako da mama ni pri tem nič kriva in je prav, da se je ločila.

Ampak da je to naredila meni, pa ne morem verjeti. Saj sploh ne ve, kaj dela. *Baj!*

P.S.: Zdaj najbrž dolgo ne bom pisala, ker mam *ful natrpano v šoli*.

Dragi dnevnik!

3. 1. 2006

Povedati ti moram, da se z mamo zdaj zelo dobro razumeva.

Nekega večera sva se temeljito pogovorili o najinih težavah. Zdaj vem, da je mama pred kratkim zelo veliko pretrpela v zvezi z mano, očijem, s službo, zato je ponoči tudi jokala. Tudi jaz sem ji povedala svoje, kaj me moti pri njej.

Sedaj je ponovno poročena in mislim, da je srečna, ker se imata rada. In če je mama srečna, sem tudi jaz. Tudi finančno smo dobro preskrbljeni.

Moram pa ti povedati, da mi je mama včeraj zaupala, da pričakuje

otroka. Zaradi tega sem zelo vesela.

Vse težave se lahko rešijo, če si zaupamo. Le tako lahko skupaj rešujemo probleme.

Za vse najine nekdane težave pa sem napisala tole pesem:

NISI VEČ OTROK

Zakaj me ne razumeš,
ko v skrbeh iz službe izgubljaš se?
ODRASLA SI.

Zakaj mi ne pomagaš,
ko za računalnikom sediš
in mi naloge ne razlagaš?
ODRASLA SI.

Zakaj prepuščena sem sama sebi,
ko na sestanku si
in ti mar zame ni?
ODRASLA SI.

Zakaj osorna z mano si,
ko z očetom pričkaš se
in vse, kar naredim, narobe je?
ODRASLA SI.

Zakaj mimo mene pohitiš,
ko na ulici srečava se,
kot da ne poznaš me?
ODRASLA SI.

Zakaj resna si,
ko mene srce boli?
ODRASLA SI.

Zakaj vidiš le zasluzek,
ko jaz ljubezen potrebujem?
ODRASLA SI.

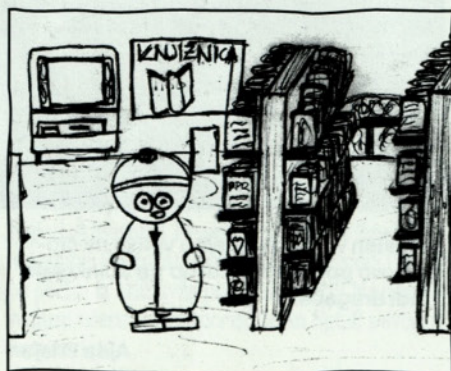
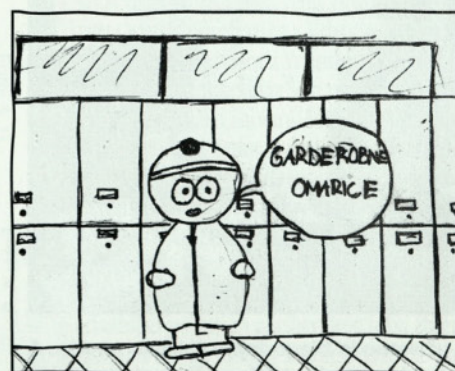
Zakaj z mano ukvarjaš se ne,
ko to prosim te?
ODRASLA SI.

Zakaj le sebe v zvezde kujješ,
mene pa včasih še pohvališ ne?
ODRASLA SI.

Zakaj odrasla si in
vedno tako dogaja se ti?
NISI VEČ OTROK.

Sedaj, dragi dnevnik, je konec najinih težav in naj ti povem še tole: starši nam želijo samo dobro. ČAO!

Vesna Turinek in Urška Aplinc, 8. c

Rokometaši na OŠ Šoštanj

Vsredo, 18. 1. 2006, je na OŠ Šoštanj potekala humanitarna akcija ter predstavitev RK Gorenje Velenje. Udeležili so se je naši učenci, seveda pa nismo smeli manjkati tudi mi, člani dopisniškega krožka. Za to, da smo se vsi skupaj podrobneje seznanili z rokometom, so poskrbeli kapetan velenjske ekipe Sebastjan Sovič, desnokrilni igralec Branko Tamše in vratar Matevž Skok. Odgovarjali so tudi na zastavljena vprašanja. Tako smo slišali mnogo zanimivega o tej igri z žogo ter življenju vrhunskega športnika, ki je vse prej kot enostavno.

Izvedeli smo, da njihova želja po rokometu izvira iz otroštva in da rokomet že dolgo časa aktivno trenirajo in uspešno igrajo. Njihov vsakdan vsebuje zelo malo prostega časa in precej ur, prebitih na rokometnem igrišču. Dopoldan imajo trening med 10. in 12. uro, zvečer navadno od 18. do 20. oz. od 20. do 22. ure. Pri njihovem delu jih moti pogosta nepoštenost sodnikov, ki imajo pri tej športni panogi še vedno prevelik vpliv na potek dogajanja na igrišču. Pred tekmami, ki so enkrat oz. dvakrat tedensko, se vsak sprošča na svoj način. Vsi na tekmah radi vidijo polno dvorano navijačev, ki jih spodbujajo in motivirajo k še večji borbenosti. Vsekakor pa k tej precej grobi igri spadajo tudi poškodbe. Fantje pravijo, da hujših na srečo še niso doživeli, kakšni zlomi ali zvini na rokah in nogah pa jim predstavljajo že kar sestavni del tega športa. Zanimiva so tudi njihova enotna oblačila, ki jih dobijo ob začetku sezone, kapetan pa je tisti, ki skrbi, da so v javnosti videti kot eno. Za prehrano mora poskrbeti vsak sam, zavedajo pa se pomena zdrave hrane.

Predstavili so nam še večno spremljevalko, maskoto oso, ki od nedavna krasi tudi njihov avtobus. Osa je simbol borbenosti in nepopustljivosti, in to je prav gotovo vrлина tega rokometnega moštva. Trenutno je njihov največji tekmeč RK Celje Pivovarna Laško, ker pa je znano, da nepremagljivih ni, upamo, da bo velenjskim fantom uspelo premagati tudi njih. Fantje so ob koncu sprejeli naš izziv in nam zapeli. Želeli smo slišati novo himno, ki odmeva v Rdeči dvorani na njihovih tekmah - in rumena in zelena bo v zlato spremenjena, spet bo naša zlata zmaga, ker Gorenje vse premaga.

Če ste srečanje v naši telovadnici zamudili, smo vam za pokušino pripravile nekaj odgovorov na vprašanja naših učencev.

Kdo vas je navdušil za rokomet?

Sebastjan: Pravzaprav sem že kot deček, ko sem še hodil v šoštanjško šolo, spremljal rokomet na odprtem igrišču. Takrat je bil čas generacije Iztoka Puca in drugih njemu podobnih asov. Verjetno sem našel pobudo tudi v tem.

Matevž: Predvsem oče, saj je tudi on treniral rokomet, bil je namreč vratar in tako sem začel obiskovati treninge.

Branko: V obdobju osnovne šole sem pravzaprav treniral vse športe, telovadbo pa me je učil Miro Požun in sčasoma sem se odločil za rokomet.

Kdaj ste vedeli, da je rokomet tisto, kar bi počeli večino vašega življenja?

Sebastjan: V osnovni šoli smo vsi nekaj trenirali, ampak le redki vztrajali do konca. Mene je vodila želja zaigrati za prvo ekipo domačega rokometnega moštva.

Branko: Najbrž v srednji šoli, ko sem igral pri mladinski ekipi in potem prešel v člansko.

Kako poteka vaš dan oz. delavnik?

Sebastjan: Zelo smo zaposleni, saj imamo dva dvourna treninga na dan. Poleg tega pa so tu še tekme, potovanja, predstavitve, intervjuji, snemanja, fotografiranja ... Imamo zelo malo prostega časa.

Kaj vas moti pri rokometni igri?

Branko: Predvsem sodniki, saj pogosto odločijo tekmo. Z njimi ne moreš imeti dialoga in po tekmah se gledalci namesto o igri pogovarjajo o sodnikih. Res, če bi lahko kaj spremenil, bi bili to sodniki in nekatera pravila.

Matevž: Pravzaprav me moti zelo malo stvari, če pa že moram nekaj izpostaviti, so to sodniki.

Kako dolgo že trenirate?

Sebastjan: Treniram že od svojega 10. leta, torej že celih 20 let.

Matevž: Jaz pa treniram 10 let, ves čas za Rokometni klub Gorenje.

Branko: Treninge obiskujem že 16 let.

Ali je od igranja rokometu pri nas moč normalno živeti in preživeti mogoče celo družino?

Branko: Takole bom rekel. Dobro živim iz meseca v mesec, ni pa zadosti za neko razkošje. V Sloveniji ne.

Ali ste že dobili kakšne ponudbe tujih klubov?

Sebastjan: Tuji klubi so zagotovo izziv. Prejel sem že več ponudb, vendar zaenkrat nobene nisem sprejel, saj je Gorenje ambiciozen klub na visoki ravni, igramo na največjih evropskih tekmovanjih, v Ligi prvakov, in to je zadosten motiv, da ostajam zvest svoji ekipi.

Matevž: Cilj so seveda tuje države, saj so tam najmočnejše lige sveta.

Kateri dogodek si boste zapomnili za vse življenje in se vam je najbolj vtisnil v spomin?

Sebastjan: Najbolj si bom zapomnil finalno tekmo Pokala Slovenije, ko smo premagali Prule 67 in postali prvaki. Pa seveda evropsko prvenstvo v Sloveniji, ko smo osvojili srebrno kolajno.

Matevž: V spominu mi bo ostala tekma Lige prvakov proti francoskemu klubu Montpellier, kjer smo zgubili z grenko razliko enega gola.

Branko: Spominjam se, prav tako kot Sebastjan, pokalnega tekmovanja pred dvema letoma, ko smo postali zmagovalci pred močnimi Prulami 67 ter Celjem Pivovarno Laško.

Ali ste se že kdaj resneje poškodovali?

Sebastjan: Imel sem zlomljenjo ključnico, zvin gležnja, nekaj poškodb prstov, zadnje čase pa imam težave z ramo, a upam, da bom kmalu okreval.

Matevž: Imel sem počene nartne kosti.

Branko: Bilo je nekaj zvinov, zlomov, vendar nikoli nič resnejšega.

Kakšen je občutek, ko igrate proti bivšemu soigralcu v nasprotni ekipi?

Sebastjan: Na terenu je vse isto, tam ni prijatelj, samo nasprotniki.

Koga imate za vzgled?

Sebastjan: Nimam posebnih vzornikov, mogoče bi izpostavil Boruta Plaskana.

Matevž: Za vzornika si jemljem očeta, iz igralskih vod pa Dejana Periča.

Branko: Moja vzornika sta nekdanja rokometaša Irfan Smajlagić in Borut Plaskan.

Ali imate pred tekmo kakšen poseben ritual oz. navado?

Sebastjan: Pred tekmo imam rad mir, takrat se ne pustim motiti, koncentracija je usmerjena na nasprotnika in lastno pripravo na igro. Najraje poslušam glasbo ali grem na sprehod v naravo.

Matevž: Jaz pa imam malo bolj neobičajen ritual. Na dan tekme nameč vstanem, prižgem televizijo in gledam risanke.

Branko: Pred tekmo sem rad sam, rabim mir.

Kje se pripravljate na rokometne podvige?

Sebastjan: Treniramo v dvorani in na prostem, navadno se odpravimo tudi na nekajdnevne priprave, recimo na Roglo ali kam ob morje. Ravno jutri odhajamo na Obalo.

Kaj vam predstavlja ekipa Celje Pivovarna Laško?

Sebastjan: Celje je že nekaj časa najboljša slovensko ter odlično evropsko rokometno moštvo z nadarjenimi posamezniki ter sposobnim vodstvom. Mislim, da smo jim v slovenskem prostoru še nekako najbliže in naš izziv jih je premagati.

Kdo skrbi za vašo prehrano?

Sebastjan: V klubu imamo osebo, ki skrbi za naš jedilnik. Doma pa vsak skrbi zase.

Kaj pa vaš imidž?

Branko: Na začetku sezone dobimo oblačila, potem pa pred vsako tekmo, treningom ali kakšno drugo dejavnostjo Sebastjan, ki je kapetan, pove, kaj bomo oblekli.

Kako na vas vplivajo navijači?

Matevž: Dobro je imeti navijače, saj veš, da igraš v svoji dvorani in to ti da še dodatno moč.

Kaj pa navijači nasprotne ekipe?

Branko: Mene osebno še bolj motivirajo. Dvorane, polne tujih in seveda naših navijačev, so moj najljubši teren.

Kako pa se sporazumevate z novim trenerjem, Larson Waltherjem, ki prihaja z Danske?

Sebastjan: Napotke seveda razumemo, saj vsi govorimo angleško, nekateri tudi nemško. Seveda bi bilo sporazumevanje lažje v slovensčini.

Foto: D. S.

Kdo je trenutno vaš največji nasprotnik?

Sebastjan: Trenutno smatram za neugodnega nasprotnika poleg Celjanov tudi Gold club iz Kozine.

Sebastjan, pogosto ste v medijih in ste precej znana osebnost. Pred kratkim ste bili izbrani za naj osebnost leta v Šaleški dolini. Vas ljudje v javnosti prepoznajo? Kakšni so njihovi odzivi?

Sebastjan: V zadnjem času sem res pogosto prisoten v medijih, k čemur pripomorejo uspehi naše ekipe. Naziv naj občana je zame prijetno presenečenje in velika čast. Seveda me ljudje prepoznajo, večkrat me ustavijo in ogovorijo, kar me ne moti, rad poklepetam z njimi. Zame je to spodbuda in potrditev, da imamo Slovenci radi šport in vse, kar je povezano z njim.

Kaj pa vaju?

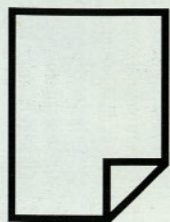
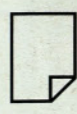
Branko in Matevž: Se je že zgodilo (smeh)!

Poslovlili smo se z lepima mislimi, ki naj nas spremljata v življenju.

»Ni pomembno, kaj delaš, le da to delaš s srcem. Vedno imej pred seboj cilj, ki naj bo vodilo tvojega življenja, in ga skušaj doseči.«

Potem pa je sledilo fotografiranje, podpisovanje njihovih plakatov ter podeljenih ravnal, pa še na nagradni kviz, kjer je vsak, ki je pravilno odgovoril na vprašanje, prejel koledar članov Rokometnega kluba Gorenje, ne smemo pozabiti. Naše druženje je bilo zelo sproščeno in prijetno, fantje pa so obljubili, da se v Šoštanj še vrnejo, mogoče celo v številnejši zasedbi in z nami odigrajo čisto pravo rokometno tekmo. Mi smo se ponudbe nadvse razveselili in - fantje, držimo vas za besedo. Pa srečno in čim več zlatih zmag.

Dopisnice OŠ Šoštanj: Urška Kamenik, Jana Obšteter in Nastja Stropnik Naveršnik

Sredina

NAPOVEDNIK PRIREDITEV
februar 2006

KDAJ	KAJ	KJE	VABI VAS
1. teden			
sreda, 1.2. ob 19:00	predavanje	Potopisno predavanje Zorana Furmana: JV Azija (Tajska, Laos in Kambodža)	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 2.2. ob 17:00	predavanje	Pravljica ura	Mestna knjižnica Šoštanj
sobota, 4.2. ob 13:00	kegljanje	Šoštanj : Kocmel (2. slovenska liga vzhod – ženske)	Športni center TEŠ
sobota, 4.2. ob 17:00	odbojka	Šoštanj Topolšica : Kometa Kapošvar (mednarodna tekma Interlige)	Športna dvorana Šoštanj
sobota, 4.2. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : Koper (1. A slovenska košarkarska liga)	Športna dvorana Šoštanj
nedelja, 5.2. ob 16:00	predstava	Lutkovna predstava Zvite zgodbe in TV volk	Kulturni dom Šoštanj
2. teden			
torek, 7.2. ob 17:00	delavnica	Torkova peta: ustvarjalna delavnica za otroke in starše	Kulturni dom Šoštanj
sreda, 8.2. ob 8:00	pohodništvo	Izlet Letuš - Dobrovlje	Dobrovlje
sreda, 8.2. ob 19:00	koncert	Svečanost ob kulturnem prazniku Monodrama Pavlek, v izvedbi Mestnega gledališča Ptuj	Kulturni dom Šoštanj
četrtek, 9.2. ob 17:00	predavanje	Pravljica ura	Mestna knjižnica Šoštanj
petek, 10.2. ob 18:00	koncert	Kitarski duo Črno belo	Mestna galerija Šoštanj
sobota, 11.2.	planinstvo	Planinski izlet na Paški Kozjak, 1272 m	Paški Kozjak
3. teden			
četrtek, 16.2. ob 7:00	krvodajalstvo	Krvodajalska akcija	Restavracija Rednak
četrtek, 16.2. ob 17:00	delavnica	Pustna delavnica in okrasitev knjižnice	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 16.2. ob 18:00	bridge	Bridge: razmigajmo možgane	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
četrtek, 16.2. ob 18:00	razstava	Odprtje kiparske razstave Marjana Dreva	Mestna galerija Šoštanj
sobota, 18.2. ob 16:30	kegljanje	Šoštanj : Lent (2. slovenska liga vzhod – moški)	Športni center TEŠ
sobota, 18.2. ob 19:00	odbojka	Šoštanj Topolšica : Autocommerce (mednarodna tekma Interlige)	Športna dvorana Šoštanj
nedelja, 19.2. ob 14:00	pust	Otroški mini pustni karneval	Trg bratov Mravljak
4. teden			
ponedeljek, 20.2. ob 18:00	literarni večer	Branje poezije v počastitev kajuhevega praznika	Mestna galerija Šoštanj
sreda, 22.2. ob 18:00	koncert	Večer glasbene šole	Mestna galerija Šoštanj
četrtek, 23.2. ob 17:00	predavanje	Pravljica ura	Mestna knjižnica Šoštanj
sobota, 25.2.	planinstvo	Vzpon na Peco, 2126 m (zahtevna zimska tura)	pogorje Pece
sobota, 25.2. ob 15:00	pust	Šoštanjski pustni karneval	Trg bratov Mravljak

Napovednik prireditev pripravljajo in objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (kanal 22) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>)

KATEGORIJE PRIREDITEV:

šport

kultura

šolstvo

gospodarstvo

splošno

KAVARNA-
ŠLAŠČIČARNA
ŠTORMAN ŠOSTANJTrg bratov Mravljakov 3,
Tel.: 03/ 89 11 544
Del. čas: vsak dan 7. - 23. ure, v
pet. in sob. do 24. in ned. do 22.Velika izbira različnih vrst kave
ter pravih čajev, sladice iz
slašičarne Štorman ter torte po
naročilu, vrhunska izbira cocktailov,
majhni prigrizki...
www.gostilne-hotel-storman.com

Podoba kulture

Naredimo to deželo poetično

Ob rojstnem dnevu Karla Destovnika - Kajuha v decembru se je v Šoštanjju mudila Poetikonova delegacija. Poslanstvo Poetikonove delegacije je med drugim oceniti, kako lokalne skupnosti skrbijo za dediščino in njeno sodobno kulturotvorno prisotnost. Hkrati je to pobuda za donatorske prispevke, ki so jih skupnosti pripravljene nakazati v letu 2006 za ohranjanje spomina na pesnike, kulturno oživitvev in več književno-poetičnih dogodkov. Kajuhov rojstni datum pa ni bil naključje, saj bo Poetikonova delegacija na tak način obiskala še nekaj slovenskih krajev in obeležila spomin na preminule pesnike.

Gostovali so štirje slovenski pesniki Tanja Petelinek, Ivan Dobnik, Zoran Pevec in Ivo Stropnik, gostom pa so se pridružili trije najvidnejši domači ustvarjalci: Stojan Špegel, Peter Rezman in Milojka Kompreg. V glasbenem programu je sodelovala Glasbena šola Frana Koruna Koželjskega. Prireditve v organizaciji uredništva revije Poetikon, 03-regionalnega odbora Društva slovenskih pisateljev, Velenjske knjižne funkcije in Zavoda za kulturo Šoštanj se je udeležil tudi župan Občine Šoštanj Milan Kopušar, ki je delegacijo tudi priložnostno pozdravil.

Ivo Stropnik, soustvarjalec nove slovenske književne revije Poetikon, je o pobudi in o odmevu nanjo med drugim zapisal:

Ocenitev, kako šoštanjška lokalna skupnost skrbi za ogledano kulturno dediščino in predlagane pobude Poetikonove delegacije lokalni skupnosti Šoštanj

Za Kajuhov kulturni spomin je bilo v preteklosti nedvomno veliko postorjenega in promenadni Kajuhov park zagotovo živi v sožitju s Šoštanjčani in drugimi obiskovalci mesta.

Poetikonova delegacija zastavlja šoštanjski lokalni skupnosti moralno vprašanje:

Kaj je s Kajuhovo rokopisno zapuščino, katere del je bil vrsto let hranjen v škattli za čevlje na šoštanjski Osnovni šoli Karla Destovnika Kajuha?

Gre za slovensko književno-kulturno dediščino, ki se je v zadnjih letih (morda neustrezno arhivirana) predvidoma porazgubila; s preimenovanjem nove osnovne šole je posledično zbledelo tudi spominsko poimenovanje po pesniku Kajuhu.

V prihodnosti bi morda lahko bilo v šoštanjškem Kajuhovem parku več kulturnih dogodkov, tudi književno-poetičnih, zlasti v pomladno-poletnem času.

Iz Šoštanjja in njegove okolice izhaja poleg pesnika Kajuha kar nekaj književnih imen, ki bi se jih šoštanjška lokalna skupnost morda lahko spomnila vsaj s kakšnim spominskim in drugim kulturnim dogodkom. Medtem ko se npr. Peter Musi z Vranskega, med drugim tudi pesnik, strokovni publicist in ustanovitelj prve šaleške javne knjižnice, sicer pogosto vsaj omenja v šaleški domoznanski publicistici, pa bi bilo v tukajšnji in širši kulturni zavesti vsekakor dobrodošlo občasno pripraviti kak kulturni (spominski) dogodek v Šoštanjju rojenemu znamenitemu Slovencu, književniku Josipu Vošnjaku, med drugim ustanovitelju Slovenskega pisateljskega društva (v letu 2006 bo 95. obletnica njegove smrti). V Šoštanjju je bil rojen in v tukajšnji ter širši kulturni zavesti morda že kar preveč pozabljen pesnik, pisatelj, prevajalec, publicist in novinar Davorin Ravljen. Tu je živel in obiskoval ljudsko in meščansko šolo pesnik in pripovednik, predusem pa slikar in kipar Aladin Lanc. V Šoštanjju je bil rojen in v tukajšnji ter širši kulturni zavesti prav tako prezrt in pozabljen pesnik Jernej Roj (s pravim imenom Karel Klančnik).; V Šoštanjju je bila rojena zdomska pesnica in prevajalka Daniela Hliš Thirion, ki se je l. 1979 preselila v Avstralijo. Iz Zavodnj je skozi Šoštanj pohajal večni študent klasične filozofije in asket Ferdinand Kavčnik, ki je na osnovi pričevanjih zasnoval nikoli objavljen roman o Kajuhu. In nenazadnje je v Šoštanjju konec 70. let zaživel literarni krog z območno literarno revijo Hotenja, eno izmed najstarejših obstoječih slovenskih območnih literarnih revij, ki združuje mlade in uveljavljajoče se šaleške literarne ustvarjalce še danes, ki vsi po vrsti ocenjujejo, da je v lokalnem prostoru za tovrstno umetniško izražanje občutno premalo kulturne 'infrastrukture' oz. podpore, čeprav žive pesniške duše tu vseskozi so (med vztrajnejšimi in prepoznavnejšimi Peter Rezman, Stojan Špegel, Milojka Kompreg idr.), ki s svojim ustvarjanjem že dlje časa dosegajo umetniškoizrazno višji jezik.

Po estetski vrednosti zadnje čase še posebej izstopa pesniško (in likovno) ustvarjanje v Šoštanjju živečega Stojana Špegla, zato Poetikonova delegacija priporoča šoštanjški lokalni skupnosti podporo pri izdaji njegove pesniške zbirke v letu 2006.

Poetikonova delegacija v želji kulturnega pove-

zovanja med občinami predlaga, da se v okviru bienalnega festivala Poetična Slovenija 2006 kakšen književniški prireditveni dogodek zgodi tudi v Šoštanjju (v Kajuhovem parku idr.).

Župan Občine Šoštanj, Milan Kopušar, ki se je udeležil poetičnega večera in pozdravil kulturno akcijo Poetikonovih delegacij, je oceno in predlagane pobude prepustil v razmislek in odgovor Zavodu za kulturo Šoštanj (o odzivu oz. uresničitvi predlaganih pobud bo poročala revija Poetikon).

Daleč spodaj, visoko zgoraj

Goce Kalajdziski

Všoštanjki galeriji so bila v decembru in prvi polovici januarja na ogled dela makedonskega slikarja Goceta Kalajdziskega. V teh prostorih se je predstavil v ciklusu Daleč spodaj, visoko zgoraj. Najnovejša dela, ki so nastala na podlagi vtisov in skic iz daljšega potovanja po Avstraliji in Novi Zelandiji, so fantastično odsevala s sten razstavnega prostora in privabile številne obiskovalce. Uradno odprtje razstave v sredi decembra so popestrili kulturni program in pozdravne besede organizatorjev.

Kustos Milan Pirker, ki je na odprtju spregovoril o avtorju in njegovem ustvarjanju, je svoje besede zapisal tudi v katalogu, ki je bil izdan ob tej priložnosti.

Foto: Dejan Tonkili

Ciklus Daleč spodaj, visoko zgoraj je po Pirkerjevih besedah vsaj deloma, če ne v celoti, prelom z umetnikovim opusom iz prejšnjih let. Slikar, ki je imel do sedaj že blizu sedemdeset samostojnih razstav doma in v tujini vse tja do Mehike, se tudi sicer pri svojem ustvarjanju ne omejuje na eno samo ozko zamejeno izhodišče. Od ikon do akvarelov, makedonske ornamentike in geometrijskih likov. Vseskozi pa teži k formalni urejenosti in preglednosti.

Najnovejšo serijo slik bi lahko razdelili na tri dele. Prvega, z naslovom Barvni arhipelag, predstavljajo manjši formati, ki so nastali takoj po potovanju po Avstraliji in Novi Zelandiji. Slikar ga je strukturiral z izrazito ekspresivno gesto.

Drugi del je nastal po potovanju in so Odrzi prvinskega sveta. To so figuralne kompozicije, ki so nastale, ko je avtor opazoval aboriginske in maorske običaje in njihovo kulturo. Iz te tradicije je ohranil barve: oker, zemeljsko rjavo in rumeno.

Tretji del ciklusa so slike, ki jih imenujemo Daleč

spodaj, visoko zgoraj. Prav te slike pomenijo zares radikalno zarezo v slikarstvu Kalajdžiskega. Post-impresionistični pristop k slikovnemu polju je za slikarja, ki je svoje slike gradil s ploskovno obdelavo tega polja, nenavaden in presenetljiv. Slikovno polje je razpadlo na posamezne barvne lise, ki jih povezuje samo bela barva. Ta pa ne nastopa samo kot barva, temveč je, kot v informelu, tudi snov, materija. Ta bela je tudi prostor in zavetje, kjer se lahko gibljemo, dihamo in živimo. In v tej belini plavajo rdeče, modre, zelene in zlate lise, ki barvno simbolizirajo nek dogodek ali dogajanje. (Zlato kot odsev nebeške svetlobe).

Po drugi strani pa jih je možno interpretirati kot čisti likovni zapis, kot popolnoma abstraktne organizme, ki so na začetku sicer nastajali kot odziv na realne podobe sveta, a so se v procesu slikanja in prenašanja na platno iztrgali iz primeža tega začetnega impulza, se osamosvojili in postali popolnoma avtonomne likovne kreacije.

Goce Kalajdžiski se je po besedah Milana Pirkerja s temi slikami zelo približal cilju ustvarjanja popolnoma avtonomne likovne kreacije, novega sveta, ki je utemeljen zgolj z likovno-slikarskimi principi. Slike so resnično skoncentriran pregled postopkov in slikarskih problemov, s katerimi se je avtor ukvarjal v preteklosti, a hkrati odpirajo nova polja v slikarjevem ustvarjanju in predstavljajo enega od vrhov njegovega dosedanjega slikarstva.

Nasmejana dvorana

Razgiban in smeja poln program so v Kulturnem domu Šoštanj v začetku decembra pripravili člani kulturno-umetniškega društva iz Raven. Na odru šoštanjkega hrama kulture se uspešno predstavljajo že nekaj let, a vsako leto na drugačen in še bolj zanimiv način. Letošnja tema predstave je bila obisk Raven skozi oči dveh turistov, ki sta potovanje po Ravnah dobila na turistični agenciji. Njune vtise sta povežala Katja Švarc in Dejan Obšteter, s tem da sta ob sprehodu po kraju srečala ljudi, ki se ukvarjajo z različnimi dejavnostmi.

V programu so sodelovali otroci šole Ravne, dramsko-recitatorska sekcija, ravenski Štrajh orkester, ravenska godba in harmonikarji ter pevski zbor.

Ni treba posebej omenjati, da je bila dvorana v Šoštanju polna, z veseljem pa je bilo opaziti, da se krog gledalcev širi in veča.

Predsednik kulturno-umetniškega društva Ravne Peter Obšteter je odkrito zadovoljen s člani in delom društva. Okoli šestdeset jih je in vsi so nadvse dejavni in aktivni. Idej jim ne zmanjka, volje tudi ne, razveseljivo pa je dejstvo, da se članstvo veča, tako da jim ni težko naštudirati program. »Vsi so s srcem pri stvari,« pravi Peter, »drugače pri takem delu ne gre.« V februarju jih lahko v Šoštanju spet pričakujemo, s čim pa nas bodo zabavali tokrat, je zaenkrat še skrivnost.

Pesem nas povezuje

30 let Moškega zbora Ravne

Ravenski moški zbor je te dni praznoval okroglo, trideseto obletnico delovanja. Na slovesnosti, ki je bila v ravenski stari šoli, so podelili zlata, srebrna in bronasta Gallusova priznanja in prejeli čestitke od predstavnice JSKD Tatjane Vidmar. Za visok jubilej so zboru čestitali predstavniki lokalne oblasti in drugih društev, slovesnost pa je dopolnjeval nastop Moškega pevskega zbora iz Lokovice ter kratek skeč dramske skupine KUD Ravne, v okviru katerega ravenski zbor tudi deluje.

Veselo je bilo. In slovesno. In slavljenici so svoj jubilej praznovali v novih oblekah. To je tudi pomembno. Kajti dober videz lepo dopolnjuje lep glasbeni nastop.

Foto: M.K.

Predsednik zbora Ivan Toplišek je po uvodni pesmi nanizal nekaj misli o delovanju zbora, njegovih uspehih in načrtih vnaprej. Predvsem je poudaril, da zbor goji odnos do domače slovenske pesmi, poznani pa so po šaleški dolini ter sosednjih občinah, Celju in Slovenj Gradcu. Poleg naštetega zbor odlikujejo tudi melodije partizanskih pesmi, ki jih redno prepevajo na proslavah zveze borcev in za katere so prejeli že več priznaj.

Poleg treh bronastih Gallusovih priznanj, ki so jih prejeli Ferdo Tajnik, Simon Lenko in Boris Kodrun ter dveh srebrnih, ki sta jih prejela Peter Mevc in Janko Medved, so za več kot 25 let petja zlata Gallusova odličja prejeli: Ivan Toplišek, Leon Vožlič, Franc Movh, Herman Pergovnik in Franc Lenko.

Ravenski zbor se je v zadnjem času zelo pomladil, kar je razveseljivo dejstvo, saj kaže na zanimanje mladih za ljudsko petje. Skozi čas so zbor vodili Andrej Pačnik, Ludvik Glavnik, Mitja Venišnik, Tea Plazl in Zdravko Zupančič. Zupančiču, ki zbor vodi tudi sedaj, so se člani ob tej priložnosti zahvalili za vloženi trud, znanje in delo.

Večer s harmoniko

Lani 22. decembra je bil v Mestni galeriji Šoštanj nastop Izidorja Kokovnika, harmonikarja, študenta visoke šole za glasbo v Weimarju.

Mladi umetnik, ki ga je na njegovi glasbeni poti zaznamovalo kar nekaj pedagogov od Mije Novak, Francija Falanta, Zmaga Stiha in prof. Ivana Novaka, je zbrane navdušil s skladbami Domenica Scarlattija, Josepha Haydna, Antonina Dvoraka in Leoša Janečka. Skladbe je interpretiral tudi s svojo zgodbo.

Izidor Kokovnik je tudi prejemnik zlate plakete mladih glasbenikov v Velenju, in srebrne plakete v Ljubljani. Poleg rednega šolanja se je nekaj časa ukvarjal z argentinskim tangom, za seboj pa ima mnogo nastopov, solističnih in v različnih komornih sestavih.

Konec prazničnih dni

Že tradicionalno se v Topolšici v začetku januarja koncertno poslovijo od starega leta. V petek, 6. januarja so v tamkajšnji kino dvorani to postorili, kot se spodobi. Pihalni orkester zarja je že dvanajsto leto zapored nosilec glasbenega programa, ki poteka pod okriljem bolnišnice. Zbrane sta nagovorila Srečko Potočnik, »šef« godbenikov, pristrčno poslanico pa je zbranim prinesel prim. dr. Janez Poles. Program je povezovala Uršula Menih Dokl, ki je z lepo besedo dajala koncertu pravi praznični pridih.

K temu pa je prav gotovo največ pripomogel dober glasbeni izbor, ki so ga pripravili člani orkestra z gosti Oktetom TEŠ. (Posnetek okteta je s koncerta v Šoštanju.)

Pod taktirko Janija Šuligoja, so izzveneli posamezni solo nastopi. Kvartet saksofonov in polka prirejena za bariton, ki jo je ob spremljavi orkestra izvedel Marko Završnik. Da imajo v vrstah orkestra tudi dobre vokaliste, sta dokazala Jani Atelšek in Franja Vrčkovnik. Orkester tudi na ta način sledi trendom takih sestav, kar smo predhodno že lahko slišali v Šoštanju, ko so se na tak način odlično ujeli z Die Mooskirchenerji iz Avstrije.

Foto: Dejan Tonkli

Koncert je bil ravno na dan treh kraljev, zato je bil prihod treh mož v značilni opravi in ob tem zapete pesmi, ravno prav, da so se prisotni spomnili na ta krščanski običaj, ki sodi v sklop božičnega pričakovanja. Res je, da so prazniki že mimo, a prav v času po njih je priložnost, da si dokazemo, da smo s svojimi željami, ki smo jih podarjali v novejnih dneh, mislili resno.

Zarja

16. 12. 2005
telovadnica OŠ Šoštanj

(Foto: Dejan Tonkli)

Fotoreportaža

Svoboda

14. 1. 2006
Kulturni dom Šoštanj

(Foto: Jože Miklavc)

pripravila Ajda Prislán

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah so proslavili 70 let znanega kulturnika in posebneža iz Mežice MARIJANA MAUKA. Zaposlen je bil kot jamski delavec v premogovniku v Velenju in rudniku v Mežici, bil je pobudnik in urednik literarne revije Šumc, je nepoklicni zgodovinar in še kaj. Je tudi začetnik in gonilna sila literarnih večerov Ob Treski v Mežici. Prireditev, poimenovano Obrazi kulture, je pripravilo Društvo Literarno gledališče Treska Mežica.

Od vsega naštetega je Mauko predvsem piščiči kulturnik in organizator, čeprav tudi riše in kipari. Poezijo haiku objavlja v raznih revijah, piše in objavlja tudi prozo in članke. Pesmi so zbrane v zbirkah Gorje neumnemu in druge neumnosti, Haiku čarovna metla, Pocvetke, Haiku, kaj je to haiku?, Mavke srebrjo, Tanke lunidov, Uta na soncu in Sklepani srpi.

Mauko pravi, da je pesnik dolžan oživljati besede, ki jim peša raba, in izumljati nove, ki so ravno tako lepe kot že obstoječe. Za primer je dal »maučice« Milene Cigler Gregorc.

Knjiga Haiku, kaj je to haiku? je uradno izšla te dni.

V Knjižnici Dravograd je antropologinja, publicistka, kolumnistka dr. VESNA VUK GODINA predstavila svojo zadnjo knjigo z naslovom Havaji na papirju, svoj osebni havajski dnevnik v času enoletnega bivanja in znanstvenega dela na Havajih. Knjiga je izšla pri založbi Subkulturni azil Maribor.

Na Havajih, ki so seveda Amerika, je bilo pisateljici zelo všeč naravno okolje. Ne mara pa, čeprav se Havajci ločijo od celinskih Američanov, da so preveliki materialisti.

Povedala je tudi, da ne bi nikoli dala svojega otroka šolati se v ameriške šole.

Prireditveni prostor v dravograjski knjižnici je bil premajhen za vse obiskovalce, ki so prisluhnili Vesni Vuk Godina. Postavljali so ji mnoga vprašanja, najbolj jih je zanimalo, kako ji je uspelo

premagati raka na ščitnici. Tudi o tem piše v svoji knjigi.

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah so odprli razstavo ob 50-letnici smrti narodopisca dr. FRANCA KOTNIKA ter 120-letnici rojstva in 30-letnici smrti jezikoslovca, dr. JANKA KOTNIKA. Poimenovali so jo Tiho tkanje slovenske ljudske kulture, iz zakotnih Dobrij v svet ... S prispevkom o povezanosti dr. Franca Kotnika z zamejsko Koroško je sodelovala mag. Marta Piko-Rustia iz celovškega Inštituta Urban Jarnik.

Javnosti predstavljajo izjemne redkosti in dokumente pisne kulturne dediščine iz zapuščine slavista dr. Franca Kotnika, ki jo je ravenska knjižnica odkupila v času ravnateljjevanja dr. Franca Sušnika, in predstavlja zametke domoznanstva v njej. Slavist in romanist, profesor, urednik dr. Janko Kotnik je doktoriral na univerzi v avstrijskem Gradcu z disertacijo o dobrijskem narečju.

V knjižnici v Radljah ob Dravi je na ogled razstava likovnih del dveh domačinov ANTONA in JANEZA REPNIKA. Verist slovenskega kmečkega življa, iskren pripovedovalec žanrskih pripovedi podeželja, dobrodušen zapisovalec satiričnih zgodb, samosvoj slikar z Mute, starosta slovenskega samoraslega slikarstva ... Vse to in še več je Anton Repnik. Njegov sin Janez Repnik pa impulze za svoje ustvarjanje išče v primarnih okoljih podeželja, hkrati pa se njegova likovna pripoved vse pogosteje dotika tudi družbeno-kritične motivike marginalnih okolij gostiln in ulic.

Vas Razbor leži pod Uršljo goro in gleda tudi na Šoštanj. V osnovni šoli v tej vasi, ki je podružnična šola Osnovne šole Podgorje pri Slovenj Gradcu, so slovesno predstavili knjigo z naslovom Legendi o Uršlji gori. Besedilo so po ustnem izročilu zbrali učenci iz Osnovne šole Razbor v prvem letu evropskega projekta Comenius. Knjiga je prevedena v nemški, angleški, francoski, katalonski in norveški jezik. Ilustrirala in opremila jo je JASNA KARNAR, nekdanja učenka šole, sedaj že diplomirana inženirka oblikovanja tekstilij in oblačil. Tiskanje v tiskarni Severin so finančno omogočili številni sponzorji. Na slavnostni predstavitvi knjige so se zahvalili tudi lektorici knjige HELENI KORAT in prevajalcem.

Knjiga vsebuje legendo O mehki skali, ki pravi, da je sveta Uršula bežala z daljnega vzhoda in iskala novi dom. Pod vrhom se ji je noga ugreznila v skalo. »Tukaj živijo dobri ljudje, še skale so mehke,« je dejala in se odločila, da tam ostane.

Tudi legenda o sveti Uršuli in povodnem možu skriva v svoji zgodbi globljo vsebino. Kmetje so v obdobju protireformacije, ki je bila pri nas izjema v evropskem prostoru, sami zgradili cerkev na Uršlji gori. Nastala je kot slava zmage nad protestantizmom, ki je bil zelo vsidran predvsem v Slovenj Gradcu. Cerkev svete Uršule je najvišje ležeča katoliška cerkev v Sloveniji, leta 1600 jo je posvetil sam nadškof Hren. Legenda o sveti Uršuli in povodnem možu govori o tisočletju, ko je naše ljudstvo gradilo krščanske cerkvice po visokih hribih, a v gozdovih okrog vasi so še vedno živele poganske vile, v vaškem potoku in bližnjem jezeru so prebivali povodni možje.

Kakšno vrednost predstavlja knjižica za šolo, kraj in tudi za vso Slovenijo, je v pismu napisala kulturna publicistka prof. DUŠICA KUNAVER: »Če je kaj vredno posnemanja, je to gotovo pot, po kateri učitelj vodi učence h koreninam svoje dežele iz svojega kraja in jih uči, kako naj te dragocene stare vrednote pokaže Evropi in svetu. Ne ljubiš,

česar ne poznaš - trdi stara ljudska modrost. Našim otrokom manjka ljubezni do svoje domovine in svojega kraja. Da ne bi pozabili nase in bili ponosni na svojo deželo - na poti k tem ciljem je prav gotovo dobra knjižica, ki so jo izdali osnovnošolci odročnega kraja - kraja Razbor pod Uršljo goro.«

Osnovna šola Razbor sodeluje v mednarodnem evropskem projektu Comenius že tretje projektno leto, zato je kot matična v Podgorju dobila asistentko za tuj jezik, Nancy Gould iz Velike Britanije. Pouchuje angleški jezik v vsaki od obeh šol dvakrat tedensko. Tako sta osnovni šoli v Razborju in v Podgorju stopili v družbo štirih osnovnih šol v Sloveniji, katerim je dodeljen Comenius asistent za tuj jezik.

vsem tem bogastvom.«

Anica Meh je vodila pogovor z avtorico knjige in primerjala ljudske šege in navade iz Mislinjske doline z drugimi podobnimi v slovenskem prostoru. Večer so popestrili tudi učenci glasbene šole iz Slovenj Gradca.

VSlovenj Gradcu se je dogajal DEBATNI TURNIR MEDNARODNE DEBATNE AKADEMIJE. Finalna debata debatnega turnirja Mednarodne debatne akademije je bila v Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec.

V Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec je bila odprta razstava z naslovom FANTAZIJA NAKLJUČIJ, likovna dela MARIJANA TRŠARJA, ki živi in dela v Ljubljani. Avtor postavitve razstave je njegov stalni strokovni spremljevalec, kustos Lojze Gostiša. Tršar je že v 60. letih opazil slikarja Jožeta Tisnikarja, zato je napisal prvo monografijo - monografsko študijo o slikarstvu Jožeta Tisnikarja. Knjiga je izšla leta 1972 v Založbi Obzorje v Mariboru.

O umetniku Tršarju je spregovoril dr. Milček Komelj. Glasbeni gostje so bili Irina in Aleksander Guščin in Uroš Rakovec, izvajali so ruski šanson.

Tradicionalni dan kulture SEVERJEV DAN v Ribnici na Pohorju se je odvil že petintrideset let po vrsti. Poimenovan je po igralcu Stanetu Severju, ki se je rad vračal v Ribnico. Začetnik tega dneva kulture je Franc Eržen, nekdanji ravna-

telj v osnovni šoli v Ribnici. Severjev dan prireja Kultura-umetniško društvo Stane Sever Ribnica na Pohorju s pomočjo Občine Ribnica na Pohorju in Osnovno šolo Ribnica na Pohorju ter JSKD Območna izpostava Radlje ob Dravi.

VMladinskem centru v Radljah ob Dravi v radeljskem dvorcu se je dogodil venček kulturno-zabavnih prireditev. Njihov skupni naslov

je spomnil na nekdanji dan republike 29. novembra v nekdanji skupni državi Jugoslaviji.

Tako so sprejeli pionirje v vrste radeljskega mladinskega centra. Vzgojno-izobraževalna skupina VIS Zlati kastrioti iz Ljubljane je izpeljala kulturno-zabavni program in koncert zgodovinsko prepihane ali zgodovinsko prepisane glasbe. Član ali eden od pionirjev Mladinskega centra Radlje Dean Dino Vučković je prireditev predstavil z besedami, da je pionirstvo znano vsem kot kulturno-sociološki fenomen, ki se je dogajal že v začetku tega stoletja predvsem v Ameriki. Pionirji rinejo tja, kamor si drugi ne upajo, pionirji gredo zmeraj naprej.

Kulturni program je bil sestavljen iz treh kulturnih točk. Čas se je ustavil. Niso obujali nostalgicnih spominov, ampak so naredili tako, kot je bilo včasih, zato je bilo v Radljah slišati slavnostni govor, sprejem, prišla je delegacija iz prestolnice Ljubljane. In kot zakleto, kot še ne pomnim, da bi že kdaj bilo, je ta dan obilno padal dež po snegu. A prireditev v Mladinskem centru Radlje to ni zmotilo niti številnih obiskovalcev, ki so vse skupaj vzeli namerno zares. Prišli so opremljeni z modrimi kpicami in rdečimi ruticami, ki so jih dobili še v Titovih časih, ko so postali pionirji. Publika je zahtevala tudi Srečka Kosovela Ekstazo Smrti.

December je bil poln tudi zabavnih prireditev. Ena od njih je bila v gostišču Aerodrom na letališču pri Slovenj Gradcu. Nastopil je New Swing Quartet z Otom Pestnerjem. Kvartet

neguje spiritual in gospel z elementi jazza in ima v svetu status ene najboljših gospelovskih skupin. Posneli so štirideset albumov na različnih nosilcih zvoka in nekaj video kaset. Peli so na koncertih v vseh večjih evropskih mestih in v ZDA, sodelovali na jazz festivalih, nastopali v raznih evropskih TV in radijskih hišah.

Nova knjiga o Gori Oljki

Čeprav se prav iz Šoštanja ne vidi, je Gora Oljka za Šoštanjčane čisto domača in najbrž ga ni, ki se ne bi peš ali z avtom podal na ta skoraj 750 m visoki vrh. Tja nas zvabi prelep razgled na Savinjsko dolino in na Kamniško-Savinjske Alpe, na Pohorje in Posavsko hribovje. Lahko pa je vzrok, da se povzpne-mo nanjo, obisk cerkve z dvema zvonikoma, mogoče planinski dom s prijazno postrežbo. Morda pa nam je cilj le prijetno druženje na poti na goro.

Gora je kraški osamelec na vzhodnem robu Savinjske doline, zato ni čudno, da je na njej veliko vrtač, jam in brezen, okoli katerih se je spletla marsikatera pripovedka. Visoka je 733 m in dostopna iz več strani. Veliko je ljudi, ki se nanjo povzpnejo vsaj tedensko, če ne še pogosteje, o njej pišejo razne knjižice, posvetili pa so ji tudi več pesmi.

Poleg cerkve stoji na vrhu še velik planinski dom, kjer najdejo zatočišče mnogi pohodniki. Teh je veliko zlasti ob tradicionalnih planinskih prireditvah, kot so januarski pohod Zdravju naproti, prvomajski, božični ob koncu leta, pa celo bosanje. Pot na goro so prvič markirali že davnega 1895. leta.

Da je Gora Oljka že od nekdaj privlačila ljudi, pričajo prvi zapisi, ki segajo v daljino leto 1243. V srednjem veku so jo imenovali Križna gora, saj sta na vrhu stala križ in kapela s podobama svete Neže in Jošta. Zaradi številnih romarjev so se bližnji krajanji odločili sezidati cerkev in ostale potrebne stavbe. Zemljišče je odstopil Urban Pižorn, podložnik šoštanjkega gradu. Marija Karolina grofica Thurn je odstop odobrila, pogodba o tem nosi datum 23. avgust 1754. V treh letih so cerkev zgradili do take stopnje, da je bila v njej možna maša. K tako hitri gradnji je prispevalo to, da so veliko gradbenega materiala našli kar v bližini, saj domačini pravijo, da so še sedaj vidni kamnolomi. Zvonika sta bila zgrajena nekoliko kasneje, in sicer 1773. leta.

Po pisanju Shematizma Lavantinske škofije iz leta 1928 se cerkev še imenuje sv. Križ na Oljki gori. Dolga je 29, široka 14 in visoka 12 metrov. Mere so približne, saj so preračunane iz starih merskih enot. Za razmere v 18. stoletju pa je bilo zelo zanimivo podzemno svetišče v obliki naravne votline, ki so jo okrasili s številnimi kosi stekla, da bi povečali svetlobni učinek in vtis na obiskovalca. Zelo izrazita je tudi oltarna slika zadnje večerje z apostoli v naravni velikosti.

Ko je nastopil svojo vladavino habsburški cesar Jožef II, so zaprli marsikateri samostan in cerkev. Tako je na vrsto prišla tudi cerkev na Gori Oljki. Pričeli so razprodajati cerkveno opremo. Leta 1788 so prodali celotni križev pot v cerkev v Mozirju. Ko so hoteli odstraniti zvonove, pa so se domačini uprli in tako je cerkev ostala. Dvakrat jo je zadela strela in zažgala zvonika in ostrešje, ne pa tudi cerkve. Pri večjem požaru leta 1837 so se celo stopili zvonovi.

Iz teh časov je naslednja opomba v vizitacijskem zapisniku, ko so prišli predstojniki na nekakšen inšpekcijski ogled. Zapisano je, da tamkajšnji duhovniki vse prepogosto segajo po blagoslovu, ki obilno raste po obronkih gore in so tako velikokrat »v rožicah«. Za kazni in pokoro so morali hoditi na duhovne vaje v Celje ali Mozirje.

Foto: Marija Lebar

Vse zgoraj navedeno je spodbudilo zakonca Rolando Fugger Germadnik in Janka Germadnika, da sta se lotila pisanja knjige. Pravzaprav jima je pisanje knjige predlagal založnik založbe Popco. Ker je Rolanda zaposlena v Muzeju Celje in je Janko profesor nemščine in slovenščine s književnostjo, sta se dela lotila temeljito. Hotela sta napisati poljudnoznanstveno delo, temelječe na arhivskih in zgodovinskih virih, ki bi bilo hkrati razumljivo širšemu krogu bralcev. Da je bil njun cilj dosežen, je pričala nabito polna dvorana v knjižnici na Polzeli, kjer je bila predstavitev knjige.

Čeprav je na razpolago veliko arhivskega gradiva, na škofiji v Mariboru na primer kar šest fasciklov, sta vendarle naletela na težave. V tem času se je oblast večkrat menjala in vsaka je posegala v arhive in jih okrnila. Zlasti to velja za podatke v prvi polovici 18. stoletja. Ko je svojo službo kot škof nastopil Anton Martin Slomšek, so na njegovo priporočilo pričeli v župnijah pisati lastne kronike in od takrat so podatki točnejši. Pri delu pa sta uporabila tudi arhivske podatke, ki sta jih dobila zunaj Slovenije, zlasti v Gradcu.

Za zaključek prijetnega večera, ki je bil popestren tudi s kulturnim programom in županovim govorom, sta avtorja vsem, ki so knjige kupili, te tudi podpisala.

Marija Lebar

Figura v evropskem prostoru

V Galeriji Velenje so v četrtek, 12. januarja 2006 odprli razstavo z mednarodno udeležbo slikarjev in kiparjev. Sodelujejo avtorji iz Amsterdama, Budimpešte, Bagdada, Hannovera, Dunaja, Madrida, Moskve, Pariza, Rige, Rijeke, Trsta in Slovenci: Črtomir Frelih, Terezija Bastelj, Tomaž Perko, Viktor Šest, Špela Trobec, Nataša Colja, David Ličen, Jože Kotar in Karmen Bajec.

»Figura«, Viktor Šest

Letošnja mednarodna likovna delavnica je bila tematska in vezana na figuro. Ena sama motivna iztočnica pa ni prinesla podobnih ali celo enakih razstavnih eksponatov, vsi avtorji so jim vdahnili svojo lastno likovno govorico. Zajete so figuralne misli abstraktnih likov in celo klasičnih realističnih potez in vsa ta pluralnost razstavi daje pričakovani vtis heterogene multikulturalnosti. Razstavo spremlja katalog z zapisom vodje projekta Anamarije Stibilj Šajn.

V glasbenem programu ob otvoritvi bo nastopil klavirski trio dijakinj umetniške gimnazije Velenje. Razstava bo na ogled do 28. februarja.

MKB

Regijska Kunigunda

V centru Velenja so novembra 2005 začeli urejati prostore regijskega multimedijskega centra. Gre za novo ustanovljeno programsko enoto Mladinskega centra Velenje. Ustanovitev in dejavnosti regijskega multimedijskega centra z imenom Kunigunda se financirajo iz sredstev Ministrstva za kulturo, evropskega sklada za regionalni razvoj Evropske unije, sredstev Mestne občine Velenje ter lastnih virov. Dejavnosti, ki se bodo v centru izvajale, so razdeljene v pet programov, in sicer v javno podporne storitve, javno dostopno točko, razvojni laboratorij, multimedijski laboratorij ter regijska multimedijska mreža. Cilj regijskega multimedijskega centra je ponuditi kar se da široko dostopne javne storitve s področja informacijsko-komunikacijske tehnologije in izobraževanja ljudi o pomembnosti uporabe multimedijskih tehnologij v vsakdanjem življenju.

V centru pričakujejo kar najširši krog obiskovalcev iz celotne savinjske regije. Dejavnosti naštetih programov bodo ponujale pestre vsebine s področij vseživljenjskega učenja ter javnih in storitvenih uslug. V obliki vsem dostopnih javnih uslug bodo kar najširšemu krogu porabnikov ponujali brezplačno gostovanje na serverju, izdelavo spletnih aplikacij, različna strokovna izobraževanja, svetovanje ter uporabo razvojnega in multimedijskega laboratorija. V storitvenem sektorju pa bodo ponujali najem multimedijske opreme ter izdelavo zahtevnejših aplikacij in prezentacij.

Regijski multimedijski center Kunigunda se je z ustanovitvijo zavezal, da bo izpolnjeval tudi smernice regijskega razvojnega načrta. Želje centra so približati se malim in srednjim podjetjem ter ponudnikom turističnih uslug, ki si do sedaj niso mogli privoščiti uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij za povečanje lastne konkurenčnosti ter splošne gospodarske rasti. Regijski multimedijski center prav tem porabnikom ponuja brezplačna izobraževanja, svetovanja, izdelavo spletnih strani ter gostovanje na serverju. V okviru teh smernic se želijo v čim večji meri približati tudi tistim, ki se želijo s tem delom ukvarjati tudi profesionalno, pa ne vedo, kje bi začeli, nimajo sredstev, opreme ali znanja. V centru bodo vse to imeli na razpolago, s širjenjem regijske multimedijske mreže in porabnikov storitev pa pričakujejo tudi možnosti novih zaposlitev.

Aleš Ojsteršek

Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman

Začnem z lepim novoletnim pozdravom ... in nadaljujem kar s knjigami.

Za najmlajše je pri Mladinski knjigi v zbirki Žlabudron izšla knjiga **Lile Prap**, z naslovom *1001 pravljica*. »Čudna pravljica!« boste pomislili, če boste tole slikanico prebrali tako kot druge knjige, se pravi po vrsti od prve do zadnje strani. Pri branju te knjige se boste morali nekoliko bolj potruditi. Na dnu vsake strani sta namreč zapisani vprašanji, ob katerih lahko izbirate, kako se bo knjiga nadaljevala. Kakšno pravljico boste prebrali, je odvisno samo od vaših odločitev! Če boste zelo radovedni, boste v knjigi našli mnogo, mnogo, mnogo pravljič, morda celo tisoč in eno. Pa obilo zabave na popotovanju po prepletenih poteh pravljničnega labirinta!

Roman *Noetov otrok*, ki ga je napisal **Eric - Emmanuel Schmitt**, govori o svetu druge svetovne vojne. Sedemletni deček Jožef in oče Pons se srečata leta 1942 med strahotami nacizma. Katoliški oče Pons ne rešuje samo judovskih otrok, rešuje tudi njihovo vero in izročilo. Z iskrenimi vprašanji, kakršna premora le otrok, se v solzah in smehu potapljam v filozofijo dobrega in zla. Z močjo miru in dobrote, nas pisatelj pelje po robu grozot druge svetovne vojne.

Založba Vale-Novak.

Za odrasle in ostale nadebudneže ...

Novost je tudi kuharica z naslovom *Špargelj*, avtorja **Iztoka Vidica**. V simpatični, skoraj žepni velikosti knjige najdemo zgodovino gojenja in uporabe te plemenite zelenjave v Sloveniji in Evropi;

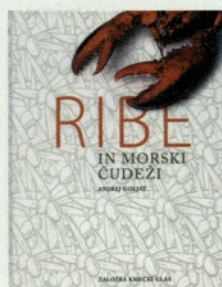
spoznamo prehrabeno vrednost in zdravnost špargljev; poučimo se o tem, kako jih kupujemo in shranjujemo, ter nenazadnje, kako jih očistimo in pripravimo za kuho. Iz špargljev lahko naredimo vse mogoče slastne mojstrovine, celo sladoled!

Založba Dalmatin, Ljubljana.

Juhu, še ena kuharica! **Andrej Goljat** je zbral super recepte v knjigi *Ribe in morski čudeži*. Mavrahi, nadevani z amurjem; ščukini žličniki, jegulja z jurčki, lososov timbal s kaviarjem, pečeni brancin z zelišči v testeni srajčki, gratinirane jakobove pokrovače z vojvodinim krompirjem...moram še naštevati? Ali že hitite v ribarnico? Že odpirate hladilnik; zamrzovalnik s poletnim ulovom?

Fotografije pripravljenih mojstrov in so pa tako ali tako za pojest.

Založba Kmečki glas.

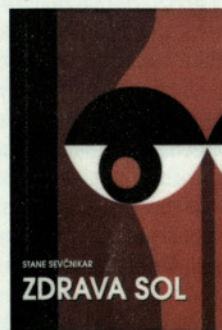

Sol je zdrava, je rekel **Stane Sevcnikar**, in napisal priročnik *Zdrava sol*. Avtor je napisal tudi priročnika *Prihrani denar* in *Obnovi garderobo*, vse skupaj pa združil v zbirki Biodieta...Knjiga je sestavni del foruma na Internetu in forum je sestavni del knjige; zdravo sol vam pošljejo tudi na dom!

Če je ne uživaš, umreš. Če je uživaš preveč, resno zboliš. Če je uživaš premalo, zboliš resno. Če jo uživaš po sredini, si stalno prejedirano podsoljena. O nezaželenih učinkih in tveganjih pa se posvetuj z zdravnikom sli farmacevtom.

Založba Salesalute.

Pesniška zbirka **Toneta Kuntnerja** nosi naslov *Tropine* ... ko je pesnik dopolnjeval šestdeseto leto svojega življenja, je pripravil zbirko šestdesetih pesmi in jo v skladu s svojim metaforičnim svetom naslovil Tropine. Da bi bila naslovna napoved jasnejša, je v njej treba poiskati pesem Ko si iztisnil in ves tisti ciklus, ki govori o svetu kot sadovnjaku ter poetu kot gospodarju, ki svoj živdan z ljubeznijo gospodari v njem. Ko se mu na koncu zazdi,

da je iz pridelanih in pobranih plodov iztisnil še »zadnje zrelo spoznanje«, je prepričan, da pa lahko preostale tropine »veselo zavrže«. vendar ga moder kmet pouči, da tudi to, kar je preostalo, ni za odmet; polno koristnega se še skriva v njem za dušo in telo – po kmečko preprosto in oprijemljivo: žganje in kis ...

Študentska založba Litera, Maribor.

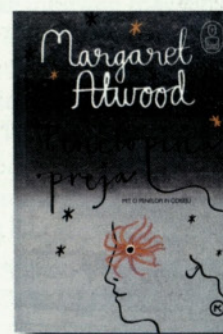
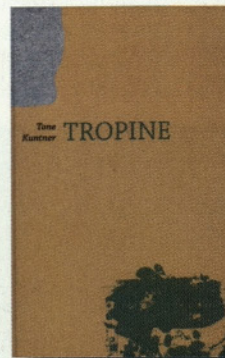
Margaret Atwood je priljubljena kanadska pisateljica, katere dela so prejela številne ugledne nagrade. Kar petkrat je bila nominirana za Bookerjevo nagrado, ki jo je leta 2002 prejela za roman *Blind assassin*. Leta 2005 je bila nominirana tudi za Bookerjevo mednarodno nagrado za življenjsko delo. Tokrat imam pred sabo knjigo *Penelopina preja: mit o Penelopi in Odisseju*. Zgodbo, kako s eje Odisej po dvajsetih letih odsotnosti vrnil domov na Itako, najbolje poznamo iz Homerjeve Odisije. V njej je Penelopa – hči Ikarja iz Sparte in sestrična lepe Helene – prikazana kot predana, inteligentna in zvesta žena. Dolga leta popolnoma sama nadzoruje kraljestvo, bistro goljufa nadležne snubce in vzgaja svojega sina Telemaha. Ko se Odisej končno vrne domov, skupaj s sinom pomorita snubce pa tudi – nenavadno – dvanajst njenih deklet.

V sijajni sodobni različici antičnega mita se je Margaret Atwood odločila dati glavno besedo Penelopi in dvanajstim obešenim dekletom. Sprašuje se, zakaj je prišlo do obešenja in kaj je pravzaprav imela Penelopa za bregom. Pisateljčin izvorni slog naredi zgodbo igrivo in hkrati tesnobno, izredno zabavno ter vznemirljivo. Atwoodovi je vsekakor uspelo vdihniti Penelopi novo življenje in nov, sodobni pomen.

Založba Mladinska knjiga.

Mrzlo jutro se obeta, in hladen dan ... sonce je že požgečalo Ajlin nos in je prvič kihnila.

Oh, naj že mine ta prehlad ...

Mesto so ljudje

Ljuba

Bernarda Makari

Mestni frizerski salon ima ime po Rosinijevem glavnem junaku Seviljskem brivcu. FIGARO je bil nabrit šaljivec, ki se je znal sprostiti. Del te sproščenosti me zajame, ko vstopim v frizerski salon in se usedem na stol. V ogledalu skozi leta spreminjajoča podoba, poleg nje današnja sogovornica, frizerka LJUBA. Mnogi jo poznajo ali pa so vsaj slišal o njej. Vedra, kreativna in zavzeta, skratka, frizerka po mojem okusu.

Zdaj z mojimi lasmi nima več dosti dela, kajti vzela jih je čas, toda do brade imava poseben odnos. Rad pri dem, ker mi paše njena preprostost, in če si zaželim, mi tudi kaj pove.

Kam segajo tvoje korenine?

Prihajam iz Slovenske Bistrice. Leta 1973 sem prišla k Brglezu in od leta 1980 sem tukaj v Figaru, ki je imel v preteklosti več imen. Po končani obrtni šoli v Mariboru sem želela službo v Velenju, nanese pa je, da sem pristala tukaj v Šoštanjju. Delam na moškem oddelku, sem moška frizerka.

K tebi pridejo ljudje, da se uredijo, polepšajo, da dobijo občutek prenove. Je uresničitev tega zate zahtevna naloga?

Zahtevno seveda je, a tudi rekreativno in če z veseljem opravljaš svoj poklic, ni nič težko.

Bi mi zaupala, katera so tvoja glavna orodja, s katerimi rokuješ in s katerimi oblikuješ pričeske in brade?

Glavnik, škarje, britev, fen, krtačka ...

Ljudje imamo vrsto zahtev, nekateri imajo precej masla na glavi. Je s tem kaj težav?

Frizerka mora biti tudi del psihologa, ki zna oceniti stranko pri vstopu v prostor, jo prijazno sprejeti in po možnosti izpolniti njene želje.

Ko se stranka usede na stol, pričakuje od mene tudi kakšen pogovor, da ni vse tako uradno in monotono. Zaradi te življenjskosti se včasih čas striženja podaljša. Ni mi tudi težko ostati po izteku delovnega časa, ker vem, da so stranke mnogokrat zadržane in ne morejo prej k frizerki. Če je stranka zadovoljna, sem tudi jaz.

Ali se je že zgodilo, da je bil kdo pretirano zahteven in s tem v nevarnosti glede na to, da držiš v rokah ostru orodja?

So bili že tudi takšni, pa ni bilo vredno, da bi ga »urezala«.

Namesto čakanja, da spregovori ogledalo na steni, bi od tebe raje slišal kakšen zanimiv dogodek s tega stola.

Bilo je nekaj tega. Se zgodi, da človeku tako ugaja, da preprosto zaspi. Težava nastane, ko ga moram pokukati za lase, da se zbudi.

Včasih, ko so na stolu otroci, jih je treba podkupiti z bonbončki in čokoladami, da se pustijo ostriči. Bojijo se zvena škarij, fena in »mašinc«.

Največja nezgoda pa se mi je naredila, ko sem stranko brila in ji v veliki vnemi pogovora obrila brke. Gospod je bil zaradi tega štirinajst dni druga oseba. Ob spominu na ta dogodek se še danes nasmejiva.

Moda glede pričesk, materialov in dišečih vodiv se spreminja. Kako je s tem?

Potrebno je sprotno učenje in prilagajanje. Vsak frizer se mora izobraževati, hoditi na seminarje v Ljubljano, Maribor, Celje in se tudi samoiniciativno izobraževati iz revij. Za materiale skrbijo kozmetične hiše, ki obveščajo o novitetah.

Ali sta ti dolgoletno stanje na nogah in nenehna pozornost pustili kakšne posledice, tako dobre kot slabe?

Slabe, ker trpijo noge in hrbtenica ter roke, dobra pa ta, da ostaja koncentracija. Zelo lepo je tudi to, da sem imela in imam večino dobrih strank. Vesela sem, da sem tako dolgo v tem salonu, kjer se dobro počutim in upam, da so tudi stranke zadovoljne z mano in z mojim delom. Še naprej se bom trudila, da se bodo stranke rade vračale v naš salon.

Vem tudi, da se rada sprehajaš po naravi in s tem držiš ravnotežje svojemu delu.

Rada hodim v hribe, na daljše sprehode, rada spletem tudi kaj za hčerko Simono, v veliko veselje pa mi je moja nekaj mesecev stara vnučka Kaja.

Poleg službe te doma verjetno čaka še drugo delo?

Kuhanje, pospravljanje, vsa gospodinjska dela. S skupnimi močmi z možem Štefanom postoriva vse, kar je potrebno.

Skozi okno imava lep pogled na Trg bratov Mravljakov. Ali se je v teh letih tvojega dela kaj spremenil?

Zelo veliko. Trgovine so zaprli, ljudje so se porazgubili, vse je nekam katastrofalno slabo proti temu, kar je bilo nekoč. Želim si, da bi se v trg vrnilo več življenja, da bi bilo kot nekoč.

Lahko LISTU, njegovim bralcem ali pa svojim sedanjim in bodočim strankam kaj sporočiš?

Ker je prvi mesec v letu 2006, vsem ljudem želim srečno in zdravo novo leto. Želim si tudi, da bi vsem hitro rasli lasje, da bom tako še imela delo. Še naprej se bom trudila biti prijazna in dobra frizerka.

Ljuba, najlepša hvala za pogovor. V svojem in Listovem imenu ti prav tako želim, da ljudem rastejo lasje in brade. V veliki vnemi pogovora si mi odstranila dolgo brado. Kaj pa zdaj?

Počakajva, da zraste, ha, ha ...

Furmanski kruh je bil včasih grenak

Obsežno in malce skrivnostno Smrekovsko pogorje s svojim vulkanskim izvorom je v ljudeh že od nekdaj burilo domišljijo. Poleg tega pa je v preteklosti prebivalcem iz bližnje in daljne okolice s svojimi gozdovi zagotavljalo preživetje. Čeprav je bil kruh, ki ga je rezalo delo v gozdovih, grenak, pa je bil les dokaj zanesljiv vir dohodka. Po obronkih Smrekovca je drvaril tudi moj pokojni stari oče, zato sem se podala na obisk k nekemu, ki bi mi o vsem tem vedel povedati kaj več.

Foto: Marija Lebar

V Lokah pri Mozirju živi s svojo družino **Ivan Vrhovnik**, ki je celih deset let s konji prevažal les iz smrekovskega podnožja v Ljubijo. Že podatek, da je to opravljal kar deset let, poleg njega pa še veliko drugih, nam pove, kako ogromne količine lesa so to. Nekaj so ga posekali tudi na šmihelski strani proti Kalu, večina pa je bila smrekovskega. V petdesetih letih minulega stoletja je bila pri intenzivni povojni izgradnji gospodarstva oskrba z lesom vitalnega pomena.

Ivan je s prevažanjem začel takoj po končani osnovni šoli, prej pa je že večkrat na »furi« spremljal svojega očeta, ki je tudi opravljal ta poklic.

»Dobro se še spominjam svoje prve vožnje. Bilo je zgodaj spomladi, tako da je v Zaloki še ležal sneg, kar je pomenilo, da tja ni bilo mogoče z vozom. Konje smo vpregli v sani in prvič sem se sam podal od sedanjega zajetja za vodovod, kjer smo včasih rekli pri Francku, mimo izvira Ljubije in dalje po tesni in spolzki poti proti Zaloki. Bilo me je strah, saj sem se zavedal nevarnosti za živali in zase. Toda vse je šlo po sreči in počasi sem se navadil svojega dela, tako da se mi zdi, da bi bil še ponoči vedel za vsak klanec, za vsako skalo na poti. Pot je seveda sedaj drugačna, še posebej po veliki poplavi, ko je Ljubija nanjo navalila velike skale in je komaj primerna za planince in pohodnike. Cesta poteka zdaj drugod.«

Na tisti prvi vožnji je Ivan s svojima stricema, ki sta tudi vozila, prespal pri Ojstrskem kovaču, sicer pa so se vsak dan podali od doma in se po dvanajstih urah vračali. Vstati je bilo treba ob treh zjutraj, da so konje nakrmili in ob šestih krenili na pot. Cesta se je ves čas vzpenjala, tako da so tudi s praznimi vozovi do Zaloke potrebovali skoraj štiri ure, na Kramarico pa še več. Veliko je bilo odvisno tudi od vremena; ali je bila cesta razmočena, ledena ...

Ko so prišli na mesto, kjer bodo nakladali, je bilo treba najprej oskrbeti konje, ki so bili mokri od potu. Zbrisali so jih in jih ognili, jim dali piti in jesti. Šele

nato so prišli na vrsto vozniki. Ti so malico prinašali od doma.

»Vode je pa bilo ob poti vedno dovolj, če ne še preveč!« se pošali Ivan. Seveda pa vsi »furmanci«, še zlasti starejši, z vodo niso bili zadovoljni. Veliko bolj jim je prijalo žganje za »moč in zdravje«.

Drvarji so hlodovino po »rižah« ali drčah spravili v Zaloko ali pa na Kramarico, kjer so jo vozniki naložili in odpeljali do Ljubije, od koder je bil mogoč prevoz s tovornjaki. Nalaganje voz brez današnjih tehničnih pripomočkov je bilo težavno delo, zato so si vozniki med seboj pomagali. Tudi sicer je bilo običajno, da so vozili po dva, po trije skupaj. Če v Zaloko zaradi snega ni bilo mogoče z vozom, so les od tam spravljali s sanmi, ki so jih imenovali »pok«. Bile so iz dveh ločenih delov. Ko so nanje naložili dovolj hlodov, so zadaj pripeli še dva ali tri tovore, ki so jih vlekli po tleh. Da bi po hudih strminah navzdol tovor ne silil konjem pod noge, so pod hlode polagali »rajs žlajdre«, to je verige za zaviranje, ki so imele ploščate členke, da niso drsli. Tudi sicer je bilo pravilno zaviranje prava znanost, ki si se je naučil le s prakso in poznavanjem terena. Vse skupaj je bilo še bolj zahtevno zato, ker zaradi ozke poti voznik ni mogel hoditi ob živalih in je moral vso vprego upravljati od zadaj.

Nekoč je v skupini treh voznikov z Vrhovnikom vozil tudi neki Miha, sicer splavar iz Savinjske doline. V skupini je vozil zadnji. Vozniki so imeli navado, da so zaradi varnosti tisti na vrhu klanca vedno počakali, da so sprednji prišli na ravno, da se ne bi vprege zaleteli. Tako sta dva voznika že pripeljala tovor po klanecu navzdol in prišla na ravno, ko Miha z njegovo vprego še ni bilo. Zaskrbelo ju je in odhitela sta pogledat, a prišla sta prepozno. Nesrečni voznik je poskušal zavirati tako, da je stopil pred konja, ki pa težkega tovara nista mogla zadržati in tako je vsa vprega peljala čezenj.

Nekoč drugič, ko so vozili po zaledeneli cesti (včasih so bile zime v ljubijem grabnu res zime!),

je vozniku spodrsnilo in padel je počez čez cesto, spodrsnilo pa je tudi njegovemu konju in ta je padel naravnost na voznika. Ostala dva sta hitro priskočila na pomoč in konj je vstal tako previdno, da sta ponesrečenca lahko potegnila v stran in po nekaj dneh si je opomogel.

Bile pa so tudi nesreče, ki se niso tako tragično končale. Nekoč se je eden od voznikov, recimo mu Jaka, malo preveč zdrvil s »kačjo slino« in konj mu je s tovorom vred pobegnil. Opotekavi Jaka ga ni mogel dohajati. Ko je prekolovratil že kar nekaj krepkih kilometrov, pa svojega voza ni dohitel, se mu je le posvetilo, da nekaj ni v redu. Ravno takrat mu je prišel nekdo naproti, kar se je dogajalo zelo poredko, saj je bil graben hudo samotnen. Jaka ga je vprašal:

»A si kej videu mojga kona?« Ko je prišlek zanikal, se je Jaka obrnil in sedaj že malo zaskrbljen odšel iskati svojega »kona«. Res ga je našel nekaj kilometrov više, ko je stal v strugi, kamor je zapeljal in s strtim kolesom na vozu pridno čakal na pomoč svojega gospodarja. Temu ni bilo čisto jasno, kako je lahko odšel mimo vprege, ne da bi jo videl. Odtlej se je malo manj »zdrvil«.

Kljub težkemu delu ali pa ravno zato so se vozniki radi šalili ali norčevali iz naivnežev. Ivan se spominja časov, ko je elektrifikacija še z obotavljivim korakom prihajala v težko dostopne grape Lepe Njive in Belih Vod. Tako se je nekoč pri njih doma v Lokah pojavil možakar z nahrbtnikom, ki ga je pred hišo previdno odložil. Vprašal je, če je prav prišel k Vrhovnikom. K njim so ga napolili vozniki, češ da tam popravljajo pregorele žarnice. Ivan ni mogel zadržati smeha in šele tedaj je prišlek spoznal, da so ga »potegnili«. Od kod mu toliko pregorelih žarnic, pa je ostala skrivnost do dandanes.

Ivan se ne spominja kakih posebnih pripovedi, da bi kje strašilo ali o kakih čarovnicah. So mu pa v spominu ostala zanimiva krajevna imena, kot so Pri debeli bukvi, na Kopišču (kjer je gotovo stala nekdanja kopa), Cilna skala, Tesen. Pravi, da je večkrat srečeval divje živali, posebno gamsov je bilo veliko in po pripovedovanju so na najožjem delu tik nad sedanjim vodovodnim zajetjem prehajali z belovojske na šmihelsko stran tako, da so z vratolomnim skokom preskočili ozko sotesko.

Ivan Vrhovnik se rad spominja let, ki jih je kot voznik prebil v soteskah Ljubije, še posebej, ker se mu nikoli ni pripetila kaka hujša nesreča. Pravi, da je pomembno, kako si znal ravnati s konji. Za nekatere so bili ti samo sredstvo za prevoz, zanj pa so bili vedno bitja, ki jih je treba spoštovati in z njimi lepo ravnati, da ti s svojo bistrostjo in pripadnostjo povrnejo dobroto.

Potem ko je nehal voziti, se je zaposlil v Glinu v Nazarjah, sedaj, ko je v pokoju, pa ga lahko vidite na vhodu v Mozirski gaj, kjer pobira vstopnice in pazi na red.

Konjem pa je ostal zvest vse življenje. Dolgo mu je jugoslovanska armada dajala v rejo plemenske žrebece haflingerje, sedaj pa mu kratek čas delata dve kobili. Pred hišo stoji na podstavku bronasta konjska glava, Jože Napotnik, slikar iz Paške vasi, pa mu je na hišno steno naslikal lepega konja, ki priča o nekdanjih časih in prevozništvu v Vrhovnikovi družini.

Marija Lebar

Kostanjev piknik

Gozd je s svojimi čudovitimi barvami pokazal, da je v deželo prišla jesen. Bila je lepa jesenska sobota. Stanovalci Aškerčeve 3a smo si priredili kostanjev piknik. Pekli smo kostanj, harmonikar Stane B. je raztegnil meh. Kaj kmalu smo se zasukali po taktu. Zapihal je veter, listje je rahlo padalo po igrišču. Naše noge so teptale to obarvano listje.

Foto: Arhiv

Kmalu je zadišalo po pečenem kostanju. Sladek mošt in pečen kostanj, sta nam dala moč, da smo se še bolj vrteli. Bilo je lepo. Sklenili smo, da odslej kostanjev piknik postane tradicionalen.

Upamo, da je bil naš namen, to pomeni druženje in skupno preživljanje prostega časa, izpolnjen. Prijazen pogled ali prijazna beseda sosedu, to je želja naših stanovalcev Aškerčeve 3a.

Helena Tajnik

P.S.

Jesenske sape so skoraj odnesle s sabo gornji članek, pa ga je zimska burja vrnila iz kupa odpadlega listja ... Avtorici se opravičujemo za zamudo. (P)

Žur z bazarjem

V decembru se je zgodil otroški novoletni žur z bazarjem. V središču Šoštanja je bilo cel popoldan živahno in glasno. Stojnice, na katerih si lahko kupil lične izdelke, so oživele, Nuša Derenda pa je dodatno poživila dogajanje s svojim glasbenim nastopom. Za otroke je bil pomemben prihod Dobrega moža, ki jih je obiskal s svojim spremstvom.

Foto: Dejan Tonkili

Otroški žur z bazarjem je projekt Vrtca Šoštanj, ki ga vodi tamkajšnje strokovno osebje ob pomoči donatorjev in v soglasju staršev, katerih otroci obiskujejo vrtec. Ideja, ki se je rodila pred petimi leti, je lepo sedla v okolje, saj si v decembru želimo pred-

vsem veselih dni.

Trud prireditev bazarja je bil lepo poplačan. Za okoli tristo tisoč tolarjev se je »obrnilo« denarja na stojnicah, nekaj izdelkov se bo še prodalo. Izkupiček gre, kot vsako leto, za namene in potrebe vrtca. V preteklih letih so od tega denarja kupili igrala za tri igrišča na prostem, letošnji pa bo namenjen bivanju otrok v enotedenskem taboru v Belih Vodah prihodnje leto.

Vesna Žerjav, ravnateljica vrtca, se najlepše zahvaljuje za pomoč donatorjem in seveda svojim sodelavcem. Vesela je, da lahko tudi preko takšnega projekta gojijo povezanost otrok, staršev in vrtca ter popestrijo pričakovanje in veselje ob praznikih. Največje zadoščenje ob pripravi takšnega bazarja je sodelovanje otrok, ki spremljajo priprave in tudi sami sodelujejo pri njih. »Tudi na tak način se krepi otrokova samozavest, predvsem pa pričakovanje otroke osrečuje,« je povedala Žerjavova.

Naj omenimo, da so izdelki, ki se prodajajo, v glavnem delo strokovnega osebja. Ne bi se spuščali v razpravo, ali je to primerno ali neprimerno dejanje. Vzgoja otrok prav gotovo ne zgreši smeri, če se otroku na lastnem primeru pokaže, da se dobrane ustvarjajo z delom.

Milojka Komprej

Vsega po tri

V jeseni smo zapisali, kako so »naši« trojčki iz Zavodenj: Sara, Žan in Laura zakorakali v prvi razred in se ujeli med knjige in zvezke ter sošolce, v januarju pa jih je k sebi povabil župan Občine Šoštanj Milan Kopušar. Tokrat je nastopal v vlogi predstavnika liberalne stranke ter jim v njenem imenu podaril ček v vrednosti 100.000 tolarjev, da bodo v toplih oblačilih in obutvi lažje prebrodili hudo zimo. Ob tem je poudaril, da je to le majhna pomoč družini Herman in da se zaveda, da so potrebe otrok seveda večje.

Foto: M. K.

Na srečanje je otroke pripeljala mama Olga, ki je mimogrede pojasnila vzrok krajše zamude: »Ko je eden oblečen, se drugi že slači, tretji pa sezuva.« Tako to najbrž gre pri vsaki stvari pri hiši, če so otroci enake starosti in hkrati zahtevajo enako mero pozornosti. Simpatični trojčki, ki si po videzu niso podobni, so tudi sicer različnih značajev. Žan pove, da ga sestrica ne ubogata, Laura je bolj živahna, Sara pa pravi, da je tudi bratec kdaj nagajiv. Res so prisrčni in igrivi, pravi zdravi otroci, na katere so starši nadvse ponosni. »In kako rastejo!« z iskrico sreče v očeh pove mama in zato bo omenjeni znesek prav prišel.

V Urški starši igrali otrokom

Vrtec ni le prostor, ampak s to besedo radi poimenujemo kar celo obdobje, ki daje otroku bogato popotnico za življenje. Res še brezskrbno, a vendar obdobje, ko se otroci srečajo s sovrstniki, pa tudi z nekaj obveznostmi in pravili, ki jih morajo spoštovati.

Vrtec Urška v Topolšici ima dva oddelka: »za mlajše in starejše otroke«. Vzdušje v njem je nekako domače, otroci vanj radi zahajajo, saj se v njem dogaja obilo raznovrstnih stvari in jim nikoli ni dolgčas. Tako kot za odrasle, pa so bili tudi za otroke še posebej pestri decembrski dnevi. Na novoletnem bazarju v Šoštanju so skupaj s starši zapravljali za izdelke, ki so jih ustvarili z izdatno pomočjo vzgojiteljic. Z zbranim denarjem bo vrtec obnovil igrišča.

Potem je prišel težko pričakovani obiska dedka Mraza. Vključevanje staršev v vzgojni proces se zdi vzgojiteljicam Štefki Kompan in Damjani Sečki tako pomembno, da sta jih povabila k sodelovanju. Pet mamic in en ata so tako minute prazničnega pričakovanja krajšali z uprizoritvijo dveh kratkih igriz iz živalskega sveta.

Foto: Arhiv

Zgodbe Pod medvedovim dežnikom se bodo v vrtcu spet spomnili v pustnem času. Preoblekli se bodo v živali, ki so se pred dežjem skrile pod dežnik prijaznega medveda: zajčka, veverico, srnico in miško ter vzvišeno lisico, ki svojega dežnika ni hotela deliti, zato pa naslednji dan nihče ni hotel deliti z njo sončne nedelje.

Sodelovanje staršev je veseli obisk pomembno obogatilo in prijaznega moža s sivo kučmo in belo brado si otroci niso zapomnili le po darilih. Takšno tkanje vezi krepi ustvarjalnost in izvirnost ter v odnosih med otroki, starši in vzgojiteljicami utrjuje medsebojno zaupanje in razumevanje.

U. M.

Vili in Marijan

Vili Pečovnik je nedvomno motoristična legenda, tako na zunaj kot po srcu. Motorjem se je zapisal že leta 1959, ko je vozil Puchov motor, v zadnjih letih pa je opazen na čoparju Yamaha Royal star. Letos je deset let, kar vodi klub Moto veterani Šoštanj, ki ima čedalje več privržencev. Eden izmed njih je tudi znani novinar Marjan Jerman, ki se je v decembru neuradno pridružil Vilijem veteranom. Uradno bo to najbrž takrat, ko bo kupil motor.

Kljub temu so se v dobrem razpoloženju ob prebra-

Foto: M. K.

ni kroniki vsi skupaj veselo nastavili pred objektiv.

In kaj pravi Vili? »Se nikoli ni bilo v tem klubu toliko »fajnih« ljudi na kupu. Srečen sem, da mi je uspelo zbrati v klub ljudi, ki niso samo motoristi, temveč ljudje s poslušom za naravo in soljudi.« In takoj mi je natresel še kup idej, ki jih ima s svojimi prijatelji.

Prav je tako, zato mu tudi oprostim tisto vmes, »da bo vse skupaj kar pustil«. Povsod so svetli in temni trenutki. V decembru še sploh. Najbrž tudi zaradi tega, ker njegov motor miruje in komaj čaka prijetnih poletnih dni in »vetra v laseh«. In v bradi!!!

Krače in krače

Na god svetega Antona je v šoštanski fari že nekaj let zapored oživilen običaj licitacije krač, in sicer v Zavodnjah pri cerkvi sv. Petra in v Skornem pri cerkvi sv. Antona. Že stoletja nazaj so na praznik sv. Antona ljudje polagali darove v cerkev s priprošnjo za blagor ljudi, živine in pridelkov. Na nek način so si z darovi cerkvi »pripisili blagoslov« za dobro letino. V teh časih so ljudje k cerkvi vodili cele prašiče, ne pa samo krače ali podobne suhomesne izdelke, kot je v navadi sedaj. Običaj je nekaj deset let zamrl, zdaj pa je obnovljen in predstavlja lep družabni dogodek, hkrati pa se zbran denar namenja za potrebe cerkve.

Foto: Arhiv

Na antonovo, v torek popoldan, se je pri cerkvi sv. Antona po maši zbrala množica ljudi, ki je veselo dvigovala ceno suhim dobrotam, ki so se nabrale v košari. Licitirali so ključarji cerkve, zbrani pa so veselo dvigovali ceno in ocenjevali krače, katera bo šla bolj v slast. Najbolj so šle v promet suhe krače, ki so jih nekateri načeli že kar pri cerkvi, saj je bilo tega dne pri maši veliko pohodnikov.

Zmračilo se je že, ko je zadnja krača romala iz košare k drugemu zadovoljnemu lastniku. Najbrž bo letos v Skornem dobra letina.

Milojka Komprej

Staro in novo

Tudi pri Društvu upokojencev Šoštanj so konec leta izkoristili za občni zbor. Predvsem pa so volili novo vodstvo pododborov šoštanskega društva, sever in jug. Novi predsednik za južni del je (p)ostal Leon Štrban, severni del pa bo »pokrival« Leon Vozlič. Dva Leona torej, ki bosta združeno delovala pod okriljem društva.

Na sestanku so prisluhnili tudi poročilom. O uspešnem letu je upokojenec spregovoril predsednik Leopold Kušar, pridružil se mu je tajnik društva Stane Mazej, za pododbor pa je dal poročilo Jože Rebernak.

Foto: Milojka Komprej

S skromno pozornostjo so se na zboru članov spomnili tudi najstarejših udeleženk srečanja, to sta bili Julijana Mohorko in Slavka Vidic.

Beseda je nato stekla tudi v smeri priprav na praznovanje 60. obletnice tega društva in o načrtih okoli tega. Jubilej bodo bogatili različne dejavnosti, osrednja slovesnost s proslavo bo v mesecu septembru.

Poleg ostalega je predsednik društva g. Kušar na zboru pozval člane k uspešnemu delu preko njihovih kulturnih, razvedrilnih in športnih dejavnosti, kjer je aktivnih mnogo članov. Leto pa bo tudi delovno obarvano, saj želijo posodobiti še spodnje prostore svoje zgradbe na Trgu bratov Mravljak.

Za kulturni program je poskrbel društveni zbor pod vodstvom Alenke Mlinšek, za ostalo družabnost pa preko 80 prisotnih, tega sicer številčnejšega članstva, ki v sklopu ostalih osmih pododborov deluje pod okriljem Društva upokojencev Šoštanj.

Milojka Komprej

V Florjanu novo vodstvo

Vtem mesecu potekajo volitve po pododborih Društva upokojencev Šoštanj. Šoštanski odbor se je že izrekel za novo vodstvo, v začetku decembra pa so se sestali člani pododborov Skorno - Florjan in Lepa Njiva in volili novo predsedstvo. Dosedanji predsednik Rudi Vrčkovnik je v uvodu podal poročilo in okvirni plan dela za naprej, udeležence pa sta pozdravila še predsednik KS dr. Valter Pirtovšek in župan Občine Šoštanj Milan Kopušar. Od skoraj dvesto članov se jih je srečanja udeležila skoraj polovica. Volitve so potekale v skladu s pravilnikom in niso prinesle večjih presenečenj. Pododbor je dobil novega predsednika Franca Golavška, dosedanji predsednik pa bo še vedno član predsedstva. Nekaj funkcionarjev je novih, nekaj pa jih je ostalo. Novi

Foto: Milojka Komprej

predsednik seveda računa na pomoč ostalih članov in vodstva.

Srečanje je zaokrožil družabni del in pa simbolična obdaritev Helene Fajdiga in Blaža Rotnika kot najstarejša udeleženca.

Milojka Komprej

Pes ali zver?

Član lovske družine Smrekovec Anton Pirečnik me je poklical k žalostnemu dogodku. Opozorjen je bil namreč na srno, ki je ležala v snegu ob cesti za Skorno. Kot gospodar gozda in narave jo je seveda nato primerno odstranil, a na kraju dogodka se nam je nudil žalosten prizor. Res ima narava svoje zakone, včasih krute in nerazumljive, a dejstvo je, da so srno v noči s četrta na petek napadli domači psi. Tako je, naši kužki, ki varujejo domove, znajo biti prave zveri.

Foto: Dejan Tonki

Ker to ni ne prvi ne zadnji primer, so lovci še posebej zaskrbljeni. Zaradi hude zime se divjad v stiski in lakoti preveč približa naseljem, zato bo takih primerov še več. Kruta smrt, ki je doletela srno, pomeni seveda izgubo tudi za lovsko družino, katere skrb je ustvarjanje naravnega ravnovesja. V LD Smrekovec pozivajo lastnike psov, da jih ponoči ne spuščajo na prostost. Za dobro vseh. Tudi domači kužek se v naravi in na prostosti obnaša po svojih zakonih.

Ob takih prizorih bi človek najraje pogledal v stran. A s tem prav gotovo ne bi mogel izbrisati dejanja niti povrniti življenja srni. Tudi tako ga ne bomo, a če bo pes ostal na verigi, potem bo pomagal.

Milojka Komprej

Porušene hiše v Gaberkah XI. del

A. Grudnik in Z. Mazej

Sovičeva domačija

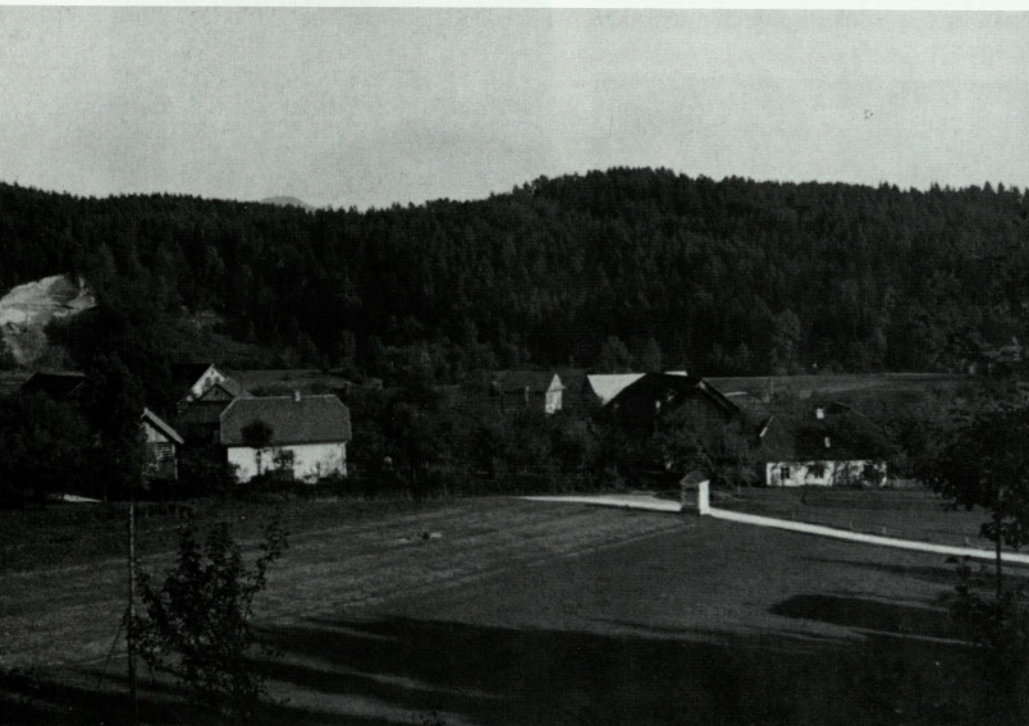

Foto: arhiv Jože Sovič

Pogled na Žabjo vas z Lomšekovega brega leta 1960. Z leve: Oroževa hiša in hlev, Sovičev marof in hiša, Lomšekov hlev, Cerkovnikov hlev ter Plešejeva kmetija s kapelo.

Sovičeva domačija, zgrajena leta 1952, je še pred nekaj leti stala v Žabji vasi, na notranji strani ostrega nepreglednega Oroževega ovinka. Skrita je bila za visoko živo mejo, ki je rasla tik ob glavni cesti. Z glavne ceste je bil viden vhod v hišo, ograjen pa je bil z verando. Poleg hiše je stal manjši hlev, za hišo pa je bil vrt. Hiša je stala v neposredni bližini Lomšekove domačije, s katero sta bili kasneje tudi istočasno porušeni.

Tilka Lomšek in Jože Sovič sta se spoznala v tridesetih letih prejšnjega stoletja. Poročila sta se leta 1939. Na začetku sta živela v podstrešnem stanovanju nad Lomšekovo trgovino, kjer sta si tudi ustvarila družino. V tem stanovanju so se jima rodili trije sinovi: Jože leta 1940, Zdravko leta 1948 in Mirko leta 1950.

Tilka Lomšek se je rodila v Gaberkah

pri Lomšku, t. i. Žagmajstru leta 1921 in je bila najstarejši otrok v družini Franca in Tončke Lomšek. V Šmartnem ob Paki se je kasneje izučila za trgovko. Po končanem šolanju je bila zaposlena kar doma, saj je imel takrat pri njih Slavko Ložak v najemu trgovino, kjer so prodajali različno blago. Kasneje, ko je Ložak svojo trgovsko obrt preselil v Šoštanj, pa je Tilka doma prevzela trgovino. Trgovina z novim nazivom »Trgovina z mešanim blagom Lomšek in Sovič« je delovala vse do leta 1943, ko so jo bili prisiljeni zapreti. Ko pa so trgovino zaprli, je mama Tilka ostala brez službe. Dela ji sicer ni manjkalo, več časa pa je lahko namenila tudi svojemu sinu Jožetu. Med vojno so njeno trgovino nekajkrat izpraznili partizani. Jože se še vedno živo spominja, kako je bilo, ko so partizani zadnjič izpraznili trgovino. Po tem dogodku pa je nemška uprava v Šoštanju ukazala, da morajo trgovino zapreti. Nekoč so terenci iz trgovine odnesli kar celo »dežo« masti. Ker je bila pretežka, so jo kakšnih 300 metrov višje proti Gaberkam skrili v

kanal za cesto pri veliki hruški sredi gaberškega polja. Čez nekaj dni so jo našli otroci, ko so hodili iz šole.

Mama Tilka je bila dobra kuharica. Pri svoji mami Tončki se je naučila poleg mnogih drugih stvari tudi dobro peči in kuhati. Takrat še ni bilo raznih gospodinjskih pripomočkov, kot je npr. pralni stroj, zato so morali vsa dela opravljati ročno. Perišče za perilo so takrat imeli za Velunjo, nekako vzporedno s Cerkovniki.

Oče Jože se je rodil leta 1914 v Ravnah, na domačiji pri Soviču. Ta domačija danes ne stoji več, stala pa je ob glavni cesti Šoštanj-Ravne v bližini sedanjega Kovinarstva Sovič. Jože je bil najprej zaposlen v velenjski elektrarni kot strojni ključavničar, tam pa je bil zaposlen tudi njegov tast Franc Lomšek. Proti koncu leta 1944 je odšel v partizane, konec vojne pa je dočkal na avstrijski Koroški, nekje v bližini Celovca. Domači so izvedeli za njegov prihod domov in so ga pričakali pri Plešejevi kapeli. Veselje je bilo nepopisno. Tudi po koncu vojne je Jože ostal vse do prezgodnje smrti zvest termoelektrarni. Imel je celo to čast, da je bil ob gradnji nove termoelektrarne v Šoštanju v delovni skupini 15 delavcev, ki je v njej prva pričela z delom. Sicer je bil Jože tudi zagnan gasilec in je bil v letih 1946/47 poveljnik Gasilskega društva Gaberke. Bil pa je tudi muzikant. Nekaj časa je igral klarinet pri šoštanjski godbi, rad pa je igral tudi na »frajtonerco«. Glasbeno kariero je opustil, ko si je ustvaril družino. Bil je tudi vaški mesar. Posel je kasneje prevzel Plešejev Franc (bratranec mame Tilke).

Stanovanje na podstrešju Lomšekove hiše je sčasoma postalo premajhno za štiričlansko družino. Zato so se Soviči odločili, da si bodo v neposredni bližini hiše zgradili nov dom. Za pusta leta 1948 so poleg stare kovačnice pričeli z izkopom zemlje za temelje. Kamenje za temelje so vozili iz kamnoloma (pruha) v Velunji, opeko pa so si lahko nabrali iz ruševin Agrarije v Šoštanju. Zaradi gradnje nove elektrarne so namreč veliko Agrarijo porušili, zaposleni v elektrarni pa so si lahko nabrali gradbeni material, predvsem opeko, in jo zvozili

Porušene domačije

domov. Oče je hišo gradil brez kredita, ker ga ni hotel imeti. Nova hiša z belo fasado je bila dokončana leta 1952 in vanjo se je Sovičeva družina preselila z velikim veseljem. Posebej so si selitve želeli majhni otroci, saj je bila nova hiša veliko prostornejša. Po svojih močeh so pomagali pri selitvi. Hiša je bila zgrajena po takratnem tipskem načrtu, zato lahko hiše enakih oblik najdemo še marsikje. V novem domu se je Sovičem leta 1954 pridružil še četrti sin Boris, ki pa se je že rodil v bolnici. Ker so bili takrat avtomobili bolj redki, je oče Jože zaprosil v elektrarni za službeni avto. Tako je mama Tilka in njenega nekaj dni starega sina Borisa iz bolnišnice Slovenj Gradec domov pripeljal velik črn avtomobil ameriške znamke Studebecker. Ta dogodek se je takrat štirinajstletnemu Jožetu Soviču še posebej vtisnil v spomin, ker je takrat lahko prvič v življenju sedel v avtu.

Hiše po izgradnji niso nikoli popravljali. Edina sprememba je bila nova veranda. Na začetku je bila lesena v lepi zeleni barvi, kasneje pa so naredili zidano. Iz lesene verande si je Zdravko naredil čebelnjak, ki ga je postavil za hišo.

V Gaberkah v tistih časih še ni bilo javnega vodovoda, zato se je moral vsak znati po svoje. Soviči so odkrili, da bi bilo možno vodnjak izkopati kar v svoji kleti. Vgradili so samo še črpalko in problem z vodo je bil rešen. Ta rešitev se je za tisti čas izkazala za izredno dobro, predvsem pozimi, saj domačim ni bilo potrebno v mrazu in snegu natakati vode in jo nositi v hišo. Soviči so si na mestu stare kovačnice kasneje zgradili manjše gospodarsko poslopje, kjer so imeli nekaj domačih živali; navadno enega prašiča in nekaj kokoši. Skupaj z Lomšeki so imeli tudi eno njivo, kjer so pridelali hrano za dom in za nekaj domačih živali. Na srečo je oče relativno dobro zaslužil in zato zmožl preživljati številčno družino. Imel pa je težave s hrbtenico, zato je za oporo dolgo časa uporabljal poseben širok pas s kovinskimi opornicami.

Zaposlitev v TEŠ je postala že prava družinska tradicija. V njem so bili zaposleni: Lomšekov oče Franc in sin Maks, Sovičev oče Jože in sinova Jože in Zdravko. Trenutno dela v TEŠ-u le še sin Zdravko. Oče Jože je umrl leta 1966, pri dopolnjenih 52 letih, in ostali so sami. Še istega leta se je sin Jože preselil k izvoljenki na Pristavo. Kasneje se je tudi Zdravko odselil, in sicer v Šoštanj. Najmlajši sin Boris pa se je poročil v Preloge na domačijo, ki je nekoč stala v bližini sedanje deponije premoga. Tudi njegova družina se je morala zaradi vplivnega področja premogovnika kaj kmalu preseliti. Doma v Gaberkah je tako

ostal le tretji sin Mirko. Po letu 1970 so se začele širiti novice, da bodo spodnji del Gaberk zaradi odkopavanja premoga porušili. Takrat se je Družmirje že pogrezalo v jezero. Sovičevo hišo so sprva nameravali podreti že leta 1985, a je hiša stala še kar nekaj let, vse do jeseni leta 2003. Tako se je mama Tilka skupaj z družino sina Mirka že leta 1987 preselila v Pesje, kjer so kupili že zgrajeno hišo. Že čez dve leti pa je mama na novem domu umrla. Hišo v Ga-

večera ni bilo domov. Domače je skrbelo, da se mu ni kaj zgodilo. Oče je zato sedel na kolo in prekolesaril cele Gaberke, a o sinu ni bilo ne duha ne sluha. Jože je ob desetih le prišel domov in presenetilo ga je, da sta hiša in dvorišče razsvetljena. Od same skrbi mu je oče primazal klofuto. Jože pa takrat še ni vedel, da je bila to tudi njegova zadnja klofuta, ki jo je dobil od očeta.

Soviči leta 1942 – mama Tilka, sin Jože in oče Jože. V ozadju je vidna Lomšekova kovačnica.

berkah je še nekaj let za svojo delavnico uporabljal Peter Skaza. Domačim je bilo na ta način tudi manj hudo, ker je hiša nekaj časa še vedno nekemu služila. Težko bi namreč opazovali njeno propadanje. Tako pa so se sem še vedno radi vračali in ob pogledu na svoj stari dom so lahko obujali spomine na minulo otroštvo. Lese-ni del »marofa« so Soviči podarili znancu na Mali Vrh pri Šmartnem ob Paki. Novi lastnik je zgradil enak zidan del hleva, nanj pa je postavil Sovičev leseni del »marofa«.

Soviči so bili za tiste čase kar napredni, saj so bili prvi, ki so v Žabji vasi imeli televizijo. Prav tako je bil oče Jože v vasi prvi, ki je imel motorno kolo - skuter Lambretto, ki ga je rabljenega kupil v Šoštanju. Nekega dne je oče sinu Jožetu posodil skuter za kratko vožnjo po Gaberkah. Tisti trenutek je postal Jože najsrečnejši fant v Gaberkah. Na poti proti Gaberkam je srečal prijateljico. Ni si mogel kaj, da se ne bi ustavljal, malo pokramljal in dekle zapeljal en krog. Ta krog pa se je zavlekel in Jožeta še do

Družina pred leseno verando svoje hiše. Z leve: Mirko, mama Tilka in Boris, Jože, oče Jože in Zdravko. (1956)

Vojna je s sabo prinesla tudi veliko strahu. Nikoli nisi vedel, kaj bo prinesel nov dan. Sinu Jožetu se je v spomin močno vtisnil tisti dan, ko so se pri Lomšku spopadli terenci in patrolja nemških vojakov. Tisti večer so prišli k Lomšku v hišo štirje terenci. Eden od njih je ostal zunaj na straži. Kar naenkrat pa skoči v hišo in reče, da je videl majhno skupino, ki se jim približuje od Plešeja. V trenutku so vsi zbežali iz hiše in si našli zavetje za Oroževo hišo. Nato pa so se začeli streljati. Domači v kuhinji so lahko le z grozo čakali, kaj se bo zgodilo. Jožetova mama Tilka je rekla svoji mami Tončki, da naj stopi stran od okna, ker je nevarno. Ta pa ji je odgovorila, da je tako ali tako že vseeno, saj bodo Nemci po končanem boju vse odpeljali. Po končanem streljanju je v kuhinjo vstopil majhen nemški vojak, ki je nekaj povedal, a nihče ni razumel kaj. Čez nekaj ur je prišla policijska patrolja iz Šoštanja in odpeljala starega očeta, ki je tik pred tem prišel domov. Malo nižje ob gozdu se je patrolja z ujetnikom ustavila. Domači so z

Foto: arhiv Jože Sovič

Foto: arhiv Jože Sovič

grozo čakali, kdaj bodo slišali strel. A stari oče, ki je znal nemško kar dobro govoriti, je policaje prepričal, da pri njih ni bilo nobenih partizanov. Zagotavljal jim je, da od take ponoči hodijo različne nemške patrulje, ki se zaradi teme včasih ne prepoznajo in se zato spopadejo. Nemci so mu verjeli, vendar so vseeno naslednji dan prišli preverit tulce, ki so jih izstrelili terenci. Na srečo so bili vsi nemške izdelave, kar jih je zadovoljilo in so šli.

Foto: arhiv Jelka Zajc

Trgovina z mešanim blagom Malči in Slavko Ložak pri Lomškem. (27. 7. 1935). V stanovanju nad trgovino so kasneje stanovali Soviči. Od leve proti desni: Franc Skaza, Tončka Lomšek, Vrholanova Micika, Maks Lomšek, Slavko Ložak, ga. Poduršanova iz Škal, Malči Ložak s sinom Erikom, Tilka Sovič in Maks Videmšek. Z okna nad trgovino gleda mama Malči Ložak.

Za otroke so bila najbolj zanimiva povojna leta. Takrat je bilo povsod veliko orožja in vojaške opreme. Otroci so imeli lahek dostop do vojaške opreme, saj je ležala vsepovsod in jo je bilo potrebno samo pobrati. Najraje so se igrali z naboji. Te so metali v ogenj, jih vtikali v šture in tolkli po njih z različnimi pripomočki, dokler niso počili. Nič nenavadnega ni bilo, da so se igrali vojake kar s pravih orožjem in bombami. No, sčasoma je tudi nevarnih stvari zmanjkalo in otroci so morali uporabiti druga, predvsem varnejša sredstva za igro. Jože in Zdravko se še danes čudita, da se ob nevarnem igranju ni nikomur nič naredilo.

Foto: arhiv Jože Sovič

Z leve: Zdravko, oče Jože in Boris, Mirko ter Jože Sovič. (L. 1955).

Po koncu vojne so orožje, ki je ostalo od vojne, zbirali in s tovornjaki vozili v razna skladišča. Kmalu po koncu vojne je oče Jože z nekaj vojaki prišel domov na obisk s tovornjakom, polnim orožja. Pri obračanju tovornjaka pri Orožu pa se je ta pogreznil v mehko zemljo. Odrasli so izstopili in začeli razmišljati, kako bi tovornjak rešili iz blata. Med tem časom pa je mali radovedni Jože izkoristil priložnost in splezal na tovornjak, poln orožja. A ga je oče kmalu

zagledal in ga vzel dol, za igračo pa mu je dal črno usnjeno torbico za naboj, ki jo je potem še dolgo hranil.

Foto: arhiv Jože Sovič

Gaberški »pobi« pred Sovičevo hišo spomladi 1960. Z leve: Anton Kaš, Jože Borovšek, Jože Sovič, Slavko Kaš in Franc Radikovič.

Veliko časa so otroci preživeli za Velunjo, kjer se je dogajalo marsikaj. Polovili so veliko rib, pa se vseeno to v potoku ni poznalo, pa še nihče jih zaradi krivolova ni preganjal. To je bilo tisti čas res pravo zbirališče za otroke. Še v času, ko je Jože služil vojsko, je nekoč, ko je prišel domov na dopust, takoj po počitku iz stare navade odšel najprej pogledat za Velunjo, če je morda kdo tam.

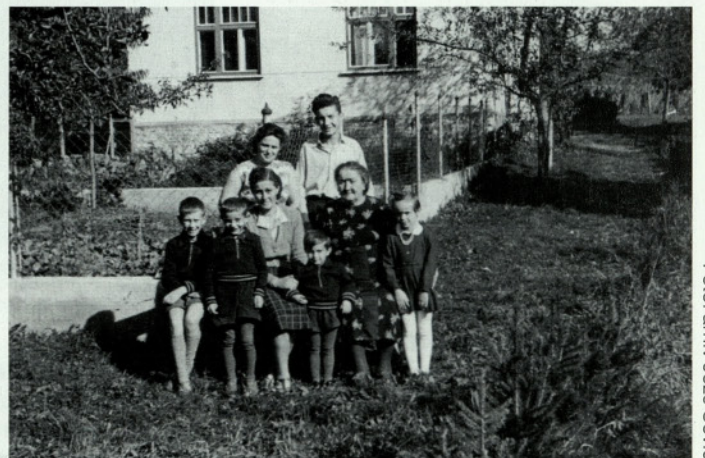

Foto: arhiv Jože Sovič

Sovičeva hiša z vrtom, pogled proti Plešeju. Z leve sedijo: Zdravko, Mirko, mama Tilka, Boris ter Tončka in Majda Lomšek. Stojita z leve: Hedvika Lomšek in Jože Sovič. (1958)

Velika zanimivost za otroke je bil tisti čas tudi parni valjar, ki je vsake toliko časa prišel povaljat makadamsko cesto proti Gaberkam. Otroci so tekali za njim, nekateri pa so se lahko nanj celo povzpeli in se peljali.

Tudi pluzenje cest pozimi je včasih izgledalo drugače kot danes. Po tradiciji so vaški furmani skupaj vpregli po tri ali več parov konj, zadaj pa so priklenili plug v obliki trikotnika. Delo je potekalo počasi, vendar može to ni nikoli dolgočasilo. Pri tem so morali paziti, da niso spluzili snega do makadama, saj potem ne bi mogli uporabljati vprežnih sani za transport materiala in prevoz ljudi.

Sovičeva domačija so gradbeni stroji porušili leta 2003, dan kasneje pa je bila porušena tudi sosednja Lomškova domačija. Parcela, kjer je prej stala hiša, trenutno še služi kot parkirišče za tovornjake.

Zapisano po pripovedovanju Jožeta in Zdravka Soviča ter Maksa Lomšeka.

Glasbenik, mislec in pisec

Orgelski oddelek Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje se je z dvema večeroma 15. in 18. novembra 2006 z glasbo in besedo poklonil veliki osebnosti dvajsetega stoletja, človekoljubu in slavnemu glasbeniku, ki se je odpovedal svoji karieri in kot zdravnik prostovoljec odšel v Afriko.

Piše se leto 1913, nemški zdravnik operira temnopolte paciente v afriški džungli. Njegovo bolnišnico predstavlja majhna sobica. Zunaj na tleh sedijo svojci pacientov, potrpežljivo čakajo in upajo, da bo njihove drage pozdravil ta čudni beli mož, ki jih zna uspavati, jih prereže, izreže dele telesa, jih spet zašije in priključ nazaj v življenje.

Ta zdravnik je kasneje postal ena najbolj slavnih osebnosti dvajsetega stoletja. Že pred svojim štiridesetim letom si je ustvaril ime kot glasbenik, mislec in pisec. Ime mu je bilo Albert Schweitzer.

Albert Schweitzer se je že pri tridesetih letih ponašal z dvema doktoratoma iz filozofije in religije, bil je univerzitetni profesor in eden izmed največjih organistov v Evropi. Svoje življenje pa je želel posvetiti služenju soljudem, zato se je vpisal na študij medicine in pustil svojo bleščečo kariero ob strani. Pot služenja ga je vodila v afriško džunglo, kjer je petdeset let neutrudno delal za trpeče Afričane in se trudil razširiti svoje človekoljubno prepričanje in delal za svetovni mir. Velikemu dr. Schweitzerju so častne naslove podelile mnoge univerze z vsega sveta, leta 1953 pa je prejel Nobelovo nagrado za mir.

Ker je leto 2005 njegovo jubilejno leto, saj obhajamo 130. obletnico njegovega rojstva in 40. obletnico njegove smrti, je opravičeno, da se s svojim delom spomnimo tega plemenitega, velikega, a hkrati skromnega človeka, ki mu je bila glasba vsakodnevna sopotnica.

Iz Portretov Nobelovih nagrajencev za mir:

"V dolini Münster v Alzaciji, kjer se je Albert Schweitzer rodil, je bila telesna vzdržljivost Schweitzerjevih že kar legendarna. Albert je zmož delati dan in noč brez prestanka in pogosto je bil zadovoljen le z enim obrokom hrane. Zdelo se je, da mu je utrujenost povsem tuja. Če ne bi bil tako zelo močan, bi kljub svoji odličnosti in nadarjenosti ne mogel narediti vsega tega, kar je naredil."

"Če pomislimo, da je do svojega dvajsetega leta že tekoče obvladal grščino, latinščino, hebrejščino, nemščino in francoščino, da je slovel kot eden najboljših študentov univerze v Strasbourgu, da je napisal doktorsko disertacijo o enem najbolj težko razumljivih filozofov, a je bil pri sedemindvajsetih letih že sam profesor in eden največjih organistov v Evropi, potem lahko približno razumemo, kako zelo nadarjen človek je to bil."

Približajmo si tokrat osebnost Alberta Schweitzerja kot glasbenika - organista preko utrinkov iz njegovega življenja.

Albert je začel igrati klavir, ko mu je bilo pet let. Spočetka je bil strogi urnik dečku zoprn. Vsak dan po kosilu je moral igrati do začetka popoldanskega pouka. Če je zvečer hitro napravil domačo nalogo, je spet moral za klavir. Kmalu pa mu je stric našel učitelja, odličnega organista Eugena Müncha.

Na začetku je Münch svojega plašnega učenca le stežka prenašal. Večkrat je vpil: "Albert Schweitzer je trn v moji peti." Težavi sta bili predvsem dve: prva je bila, da si je Albert stalno

izmišljal nove melodije, namesto da bi se učil skladb, ki mu jih je dajal Münch, druga pa je bila ta, da si fant ni upal pokazati učitelju, kaj vse zna. Nekega dne se je Münch do konca razsrdil, ko je Albert zelo slabo pripravljen odigral Mozartovo sonato. Odprl je knjigo Pesmi brez besed nemškega skladatelja Mendelssohna in rekel: "Res ti ne bi smel dati igrati tako lepe glasbe. Točno vem, da boš zdaj uničil tudi to, kot si uničil že vse doslej." Svoj govor je učitelj zaključil z zadnjo žalitvijo: "Če fant nima prav nobenega občutka, mu ga prav gotovo tudi jaz ne morem dati." Jeza odličnega učitelja je Alberta razvnela. Rekel si je: "Ti bom že pokazal, ali imam občutek ali ne." Ves prihodnji teden je vadil tisto pesem. Čeprav ga še nihče ni naučil, kako mora pravilno uporabljati prste, si je sam izmislil kar najboljšo tehniko. Ob prihodnji učni uri je potrpežljivo igral lestvice in se učil prstne tehnike. Na koncu pa se je zbral in zaigral tisto Pesem brez besed iz dna duše. Ko je končal, je bil učitelj Münch brez besed. Prijel je fanta za ramena, ga odmaknil in sam sedel za klavir in zaigral še eno Mendelssohnovo Pesem brez besed. Zdal je bil očaran deček. Učitelj je spoznal Albertov talent. Nad njim je bil tako navdušen, da je dečku omogočil vadbo na cerkvenih orglah. Pri šestnajstih letih je Albert, ki je kasneje postal slavni glasbenik, že prevzel Münchovo mesto organista.

Vse življenje je bila velika ljubezen Alberta Schweitzerja glasba. Njegov oče, pastor Louis, je bil strogega videza, a vendar prijazen. On je Albertu vcepil ljubezen do glasbe in Svetega pisma in ga učil igrati na orgle. Že pri devetih letih je prvič igral pri bogoslužju v očetovi cerkvi. Kmalu pa je nadarjen otrok že sam skladal. Kasneje se je spominjal: "Nisem veliko igral po notah, mnogo bolj me je veselila improvizacija. Rad sem igral pesmi in hvalnice na svoj način." Zelo je bil presenečen, ko je videl, da učiteljica petja igra melodijo z enim prstom, ne da bi zraven dodala kakršno koli spremljavo. Pogumno jo je vprašal, zakaj ne igra tako, kot je treba. V svojem navdušenju je sedel za instrument in zaigral pesem po svoje, z zapleteno spremljavo. Učiteljica je bila razumna ženska in od tedaj sta bila z dečkom velika prijatelja, čeprav je sama še vedno igrala le z enim prstom.

Zaradi glasbe je Albert Schweitzer postal slaven, hkrati pa mu je bila izvor notranje moči.

Nekoč je zapisal: "Glasba daje glas veselju in žalosti, solzam in smehu in to tako, da nas zanese iz nemirnega sveta v svet miru, da vidimo resničnost v novi luči, kot bi sedeli ob gorskem jezeru in opazovali gore, gozdove in oblake na njegovi neizmerno mirni gladini."

Zavedal se je, da je največje dobro ohranjati življenje in ga spodbujati h kar največjemu razvoju. Največje zlo pa je življenje uničevati, ga zatirati, raniti in mu preprečevati razvoj. Trdil je, da je vsako življenje sveto in da postanemo dostojna bitja šele, ko to zares spoznamo. Na tem temelju je zgradil svojo filozofijo.

"Ne morem drugače, kot da častim vse, kar je živega. In da čutim sočutje do vsega živega. V tem je temelj in začetek vsake morale. Ko človek to začuti in se po tem ravna, ravna res etično. Moralo nosi v sebi in je ne more izgubiti, saj se v njem le še bolj razvija. Kdor pa tega ni nikoli doživel in začutil, se ravna le po nekem skupku površnih načel in pravil, ki pa v njem nimajo korenin, mu ne pripadajo in zato jih lahko tudi izgubi."

Iz knjige Česčenje življenja

"Med šestnajstim in osemnajstim letom sem imel notranje boje okrog tega, ali sem poklican v glasbeni ali duhovniški poklic. Glasba me je izredno privlačila, želel sem si postati organist v kakšni čudoviti cerkvi. Hkrati pa sem čutil tudi poklicanost, da bi ljudi učil častiti Boga."

In tako se je Albert Schweitzer odločil za študij filozofije in religije. Čas pred začetkom študija pa je izkoristil za glasbeni

odmor v Parizu, da bi nekoliko potešil svojo strast do glasbe. Tam je spoznal odličnega organista, ki mu je postal učitelj in prijatelj. To je bil Charles Marie Widor, zelo znani organist v pariški cerkvi sv. Sulpicija. Poučeval je igranje na orgle in pri njem so se učili najboljši učenci iz vse zahodne Evrope. Na prvi sestank s tem slavnim učiteljem je Albert Schweitzer prišel s precejšnjo zamudo, saj se je bil zataknil v gostem pariškem prometu. Ko je končno prišel, ga je veliki mož že čakal. Vprašal ga je, kaj mu namerava zaigrati. Schweitzer je odgovoril: "Bacha, jasno." Njegov odgovor bi ne mogel biti boljši. Widor je namreč oboževal Bachovo glasbo. Poslušal je njegovo igranje in ko je Albert končal, je Widor prekršil svoje siceršnje pravilo in ga nemudoma sprejel med svoje učence. Kmalu sta postala zelo dobra prijatelja in kasneje se je Albert pogosto vračal v Pariz, kjer se je učil pri Widorju.

Iz nekoč plašnega šolarčka je izredno hitro rasel slaven učenjak, poznan tako v svetu glasbe kot v svetu religije. Od svojega osemindvajsetega leta je Albert Schweitzer vsako leto nekaj časa preživel v Parizu, kjer je igral na vsakoletnem koncertu Bachove glasbe. To delo je oboževal. Večkrat je rekel: "Zasvojen sem z glasbo, kot so nekateri zasvojeni z vinom ali tobakom."

Kmalu je Albert Schweitzer zaslovel zaradi svojega poznavanja in novega pogleda na orgelsko glasbo nemškega skladatelja Johanna Sebastjana Bacha. Bachovo glasbo je ljubil že od malih nog, zdaj pa je vsako leto spomladi prišel v Pariz k Widorju za nekaj tednov in skupaj sta obdelovala rokopise vseh skladb obema tako priljubljenega glasbenika. Schweitzer je sčasoma igral Bachova orgelska dela na vseh pomembnejših orglah v Evropi. Vendar pa je bil z večino instrumentov izredno nezadovoljen, saj po njegovem mnenju vse te orgle niso bile dovolj dobre, da bi lahko zadovoljivo izražale vso veličastnost Bachove glasbe. Zato se je Albert Schweitzer odločil, da bo sam začel izdelovati orgle in sčasoma so orgle, ki so jih predelali po njegovih navodilih, postale prav tako znamenite kot njegovo igranje.

Osebnost velikega duha nas je močno navdihnila, tako učence kot učitelje in seveda poslušalce. V boju za dobro in vrednote nam je Albert Schweitzer spoštovanja vreden zgled. Koliko lahko stori en sam človek, če verjame, da prav vsakdo lahko spreminja svet.

Naj odmeva Schweitzerjev duh in kvalitetna glasba, ki jo je znal dojeti in razumeti, tudi v vaših srcih, tako kot so odmevali orgelski zvoki v tih in mirni afriški noči, kjer je Schweitzer vsak večer po dolgem in napornem delu v bolnišnici igral Bachovo glasbo na svoje orgle.

(Žal med številnimi knjigami, ki jih je napisal A. Schweitzer, Slovenci nimamo prevedene prav nobene.)

Emma Zapušek

Mednarodno odprto prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu v Velenju

V konkurenci Mozirjan, Patrik Rosc

Doslej največje namiznoteniško tekmovanje v Sloveniji, ki je konec prejšnjega tedna potekalo v Rdeči dvorani v Velenju, je v petek, 20. januarja zvečer odprl častni pokrovitelj, gospodarski minister Andrej Vizjak. Potem se je predstavilo vseh 39-tih reprezentanc in njihovih državnih zastav iz skoraj vseh celin sveta. To je bilo tudi največje namiznoteniško odprto prvenstvo Slovenije doslej. Dogodek je zaznamoval vso dolino, saj so imeli polne roke dela z udeleženci tekmovanja trgovci in gostinci ter drugi turistični delavci.

Foto: Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

V izjemno močni mednarodni konkurenci odprtega prvenstva Slovenije v namiznem tenisu, ki se ga je udeležilo skoraj 400 tekmovalcev, so se v dneh od 18. do 22. januarja v velenjski Rdeči dvorani pomerili vsi najboljši slovenski tekmovalci, med njimi tudi obetaven mlad tekmovalac iz Mozirja Patrik Rosc. Čeprav se v tem prestižnem športu, kjer dominirajo Azijci, ni uvrstil v zaključne boje noben slovenski predstavnik, so po ocenah sodnikov in trenerjev, Slovenci dosegli dobre rezultate. Martina Safran, najboljša Slovenka se je poslovila po boju s Kitajko Nan Li, v moški konkurenci pa sta najdlje prišla Mitja Horvat, ki ga je pospravil Japonec »Keniči Takakivo« ter naš najboljši Saš Lasan, ki je premagal naturaliziranega Italijana Niagola Stojanova. V naslednjem dvoboju ga je gladko izločil tekmovalac Srbije in Črne Gore Aleksander Karakešević. Patrik Rosc je v svoji kategoriji opravičil svoj nastop, vendar pa je imel tako odlične nasprotnike, da mu veliki met, preboj v finalne boje, tokrat še ni uspel. Dragocene izkušnje na tako velikem mednarodnem tekmovanju pa so velika pri-

dobitev za nadarjenega športnika, ki bo v bližnji prihodnosti gotovo pokazal, da je velik borec.

Jože Miklavc

Simultani EBL 2005

Izjemen uspeh šaleških bridžistov - European Bridge League Internet Simultaneous Pairs

Pod okriljem Evropske bridge zveze je v sredo, 30. 11. 2005, potekal letošnji simultani bridž turnir, ki ga je v Sloveniji uspešno organiziral poleg BK Ljubljana tudi Šaleški bridge klub Velenje. V sedmih državah Evrope je tako sočasno potekal bridž turnir z enako razdelitvijo kart po bordih, kar je omogočilo neposredno primerjavo rezultatov vseh bridž parov. Tako so v Italiji igrali v 39 klubih, v Angliji v 7 klubih, v Švici in na Finskem v 5 klubih ter v Welsu in v Nemčiji v 1 klubu.

Foto: Arhiv

Takšni turnirji so za bridž igralce posebej zanimivi, saj z enako razdelitvijo kart v listu igrajo v svojem klubu neposredno proti vidnemu nasprotniku, sočasno pa še proti množici nevidnih nasprotnikov v drugih klubih po Evropi, kar je nenazadnje prijetnejše kot pa igrati bridž preko internetnih povezav z neznanimi igralci sveta za virtualno mizo. Rezultati iger so namreč primerljivi, saj vsi igralci v paru tako N - S (North - South) kot tudi E - W (East - West) posamezen bord v katerem koli prijavljenem klubu odigrajo z enako namešanimi kartami.

Podrobnejše rezultate letošnjega turnirja European Bridge League Internet Simultaneous Pairs SIMS 2005, diagrame in komentarje igre si lahko ogledate na spletni strani <http://www.simpairs.com/default.asp?session=006295>, medtem ko so ostale zanimivosti dostopne na <http://www.bridge-zveza.si/projects/ListRezultati.asp?ID=75>.

Doseženi rezultati ostalih parov Šaleškega bridge kluba Velenje pa po svoje potrjujejo že znano dejstvo, da v našem klubu igramo dober bridž. Vse tiste, ki vas bridž kot športna dejavnost že vsaj malo zanima, vabimo v Šaleški bridge klub Velenje, ki poleg rednih tedenskih turnirjev vsak ponedeljek v gostišču Lipa v Šaleku pri Velenju organizira tudi aktivnost vsak tretji četrtek v mesecu v tekmovalni sezoni 2005/2006, in sicer miselno razgibanje »Razmigajte svoje možgane« v Kavarini Šoštanj.

Z. Ž.

Skoki v Lokovici

V nedeljo, 15. januarja, se je v Lokovici odvijalo tekmovanje v smučarskih skokih. Med seboj se je pomerilo več kot dvajset tekmovalcev, razdeljenih v tri kategorije. Po dveh serijah skokov smo lahko čestitali najdrznejšim, najelegantnejšim ter seveda najdaljšim. Zmagovalci so bili: v kategoriji do dvajset let Boris Lesnjak z Velikega Vrha, v kategoriji od dvajset do štirideset let Jože Kovač s Konovega in v kategoriji nad štirideset let Branko Drev, ki je s svojo zmago branil ponos domačega kraja Lokovice.

Že nekaj dni pred samim tekmovanjem je bilo opaziti delo organizatorjev in tekmovalcev. Potrudili so se pri pripravi skakalnice in ureditvi okolice, poskrbeli za prostor, kjer so lahko obiskovalci parkirali, ter našli glavnega sponzorja tega dogodka - Avtokleparstvo Novak. Tekmovalci pa so - eni bolj, drugi manj - zagnano trenirali in se urili v letenju. Njihov trud se je splačal, saj so na nedeljsko popoldne pod skakalnico privabili mnoge obiskovalce iz Lokovice in okolice. Nekateri so res prišli zaradi športnega navdušenja, drugi so prišli navijati za očete, brate, sinove in dedke, mnogi pa so si želeli druženja s sokrajani, za katere je takšno tekmovanje čudovita prilžnost.

Foto: J. K.

Vendar menim, da so lahko vsi, ne glede na to, zakaj so prišli, občudovali fante in može, ki so zbrali dovolj poguma in se spustili po beli strmini skakalnice. Med njimi so bili tudi komaj štirinajstletni fantje, zaradi katerih je videti, da s skakanjem v Lokovici še ne bo tako hitro konec. Priča smo bili dolgim in elegantnim skokom, najdaljši je bil dolg 27 m, ki ga je skočil absolutni zmagovalec Jože Kovač. Žal ni šlo brez padcev, a k sreči ti niso terjali hujših poškodb in so tako tudi tisti, ki so se na ravnino pridrsali po tleh in brez smuč, nadaljevali s skakanjem.

Po končani tekmi so ob druženju, čaju, zakuhanem vinu in drugih dobrotah razglasili najboljši in podelili devet pokalov. Kljub temu da je bil med prvimi le en domačin, pa ob pogledu na drugo in tretje uvrščene z veseljem ugotovimo, da je večina odličij le ostala doma, v Lokovici.

Tako lahko na koncu vsem, ki so poleteli na lokoviški skakalnici, čestitamo; tistim, ki so dogajanje spremljali od spodaj, pa zaželimo, da se pod skakalnico naslednje leto spet srečamo!

Jerica Koren

Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji

RAZPORED DOMAČIH ŠPORTNIH TEKEM IN AKTIVNOSTI ZA OTROKE IN MLADINO / februar 2006

športna zveza šoštanj

Šport	Klub/društvo	Kategorija	Datum	Ura	Lokacija	Ekipa	:	Ekipa
košarka	KK Elektra	kadeti	sob, 4.2.	9:00	Šp. dvorana Šoštanj	Elektra A	:	Ptuj
odbojka	OK Šoštanj Topolšica	mini odbojka	sob, 4.2.	9:00	Telovadnica OŠ Šoštanj	Šoštanj Topolšica II	:	SIP Šempeter
odbojka	OK Šoštanj Topolšica	mini odbojka	sob, 4.2.	9:00	Telovadnica OŠ Šoštanj	Šoštanj Topolšica I	:	SICO Šempeter
odbojka	OK Šoštanj Topolšica	mini odbojka	sob, 4.2.	10:00	Telovadnica OŠ Šoštanj	Šoštanj Topolšica II	:	SICO Šempeter
odbojka	OK Šoštanj Topolšica	mini odbojka	sob, 4.2.	10:00	Telovadnica OŠ Šoštanj	Šoštanj Topolšica II	:	Šoštanj Topolšica I
odbojka	OK Šoštanj Topolšica	mini odbojka	sob, 4.2.	11:00	Telovadnica OŠ Šoštanj	Šoštanj Topolšica I	:	SIP Šempeter
košarka	KK Elektra	kadeti	sob, 4.2.	11:30	Šp. dvorana Šoštanj	Elektra B	:	Dravograd
košarka	KK Elektra	mladinci	ned, 5.2.	16:00	Šp. dvorana Šoštanj	Elektra B	:	Rudar
košarka	KK Elektra	mladinci	ned, 12.2.	16:00	Šp. dvorana Šoštanj	Elektra A	:	Grosuplje
košarka	KK Elektra	kadeti	sob, 18.2.	9:00	Šp. dvorana Šoštanj	Elektra A	:	Alpos Šentjur
košarka	KK Elektra	kadeti	sob, 18.2.	11:30	Šp. dvorana Šoštanj	Elektra B	:	KŠ Mario Primorac

Zbiranje podatkov o tekmah in aktivnostih za mlade na področju občine Šoštanj izvaja Športna zveza Šoštanj v sodelovanju s športnimi društvi/klubi in s podporo Fundacije za financiranje športnih organizacij v RS.

Podatke za mesec marec pošljite do 15. februarja na: info@sportna-zveza-sostanj.si.

Svetloba

Meditacija

Leto je naokoli, SVETLOBA pa se ne ozira ne na čas in ne na prostor. Biva vsepovsod hkrati, v tukaj in sedaj. V vsakem človeku, živali, rastlini je prisotna in vzdržuje, kar utripa v življenju.

Zavedanje, da je svet v katerem bivamo, minljive narave, nam daje moč, da se ga ne držimo, da je delo tukaj brezplodno, da bomo na koncu ostali praznih rok. Ustvarili smo mnogo lepih stvari, obiskali mnogo krajev, videli čudovite ljudi, imeli mnogo odnosov, pa vendarle je vse zaman, če nismo nikoli slišali za Svetlobo in meditacijo. Zapustili bomo poznani svet in na veliko presenečenje padli v trpljenje, ki bo komaj vzdržno. Poplačati bomo morali vsak vtis tega sveta in če nismo bili posvečeni od Svetlobe, ki nas varno vodi skozi trpljenje, bodo težave ogromne. Za primerjavo pogledimo v svet. Vsak dan slišimo, da umirajo otroci, ko kakšen norec vrže bombo. Trupla ležijo vsepovsod, nad nas prihajajo težke neozdravljive bolezni, ki bodo zajele ves svet. Kdo se bo rešil iz položaja v katerem bodo vsi bolni in okuženi? Tega seveda ne vemo, ker nas zanima samo naš mali svet, v katerem uživamo svojo beraško življenje malih užitek. Kdo se danes tega zaveda, komu je mar za trpečega in pozabljenega?

Kdo se sploh upa trpeti in žrtvovati za druge, da dobijo vpogled v duha in ne samo v materijo ter potrošništvo tega plehkega življenja? Ne smemo pozabiti, da je duša naša prava narava in ne telo, ki je podvrženo trpljenju, uživanju, boleznim, propadanju in seveda minevanju. S smrtjo se nič ne konča. Smrt je pravzaprav tukaj v tem svetu prisotna bolj, kot mislimo. Samo ne vidimo je, ker si zatiskamo oči, bežimo pred njo in hočemo večno živeti, pa čeprav tako puhlo in banalno. Pravo življenje je prisotno drugje, na nivoju večnosti, kjer razum dokončno zapušča dušo, sama pa se dviguje v svobodne višave prostosti in večnega doma.

Kdo danes še govori o Bogu, o Svetlobi, o duhovnem življenju. Večina je pozabila na to svetost, ki je prisotna v vsakem bitju. Nihče niti ne more o tem govoriti, kajti vsi so prezaposleni in hitijo za svojimi sencami. Človek današnje dobe je zelo krut in neizprosen, zahteven in strog. Glava in razum sta vodilna elementa in to se ceni. Hitreje, višje in v neizprosnih tekmah za preživetje in podaljševanje agonije lažnosti. Tako funkcionira svet, v katerem poškodujemo svoje otroke, samega sebe in okolico, če se ne zavedamo bistva

tega sveta in celote. Za trenutek, vsaj v tem življenju malo obstanimo in odprimo oči v notranji svet. Imamo čudovito danost, telo, ki smo ga dobili v dar, da ga izkoristimo za duhovni dvig. In kaj počnemo mi? Živimo v lažnem in puhlem, iz dneva v dan enako in zvito, da nam ne bi kdo vzel tega malega, vase zaprtega sveta, kjer nam denar in lastna pomembnost pomenita vse. Za to smo pripravljeni narediti marsikaj, kar nima nobene zveze z duhovnim dvigom in zavedanjem rasti. Ostalo nam bo samo to, kolikor smo duhovno napredovali, za toliko se bo tudi povečala naša resničnost in zmanjšalo trpljenje v svetu. O bogu danes govorijo religije, ki imajo svoje izračune in vodijo ljudi na stranpoti. Na drugi strani jim ravnotežje držijo svetovni politiki, ki imajo svojega boga, avtoriteto lažnosti, zaradi katere pada pod kolesje trpljenja milijone ljudi. Ko bodo izginili lažni politiki in vse religije, ki se borijo za svojega boga, bodo ljudje lahko resnično srečali Svetlobo, ki biva v srcih. Tisti, ki so pustolovskega značaja, se lahko s tem srečajo že sedaj, v tem trenutku. Zagledati samo žarek Svetlobe, pomeni, da smo v tem življenju naredili napredek, vse ostalo je stagnacija in padec. Zlata doba je prisotna v nas samih, v notranjem svetu in ne v zunanosti.

Zen Aj

Februar 2006

Oona

Oven

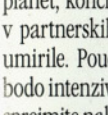
Prijatelji bodo igrali pomembno vlogo v tem mesecu; podpirali vas bodo.

Aktivno obdobje za vse tiste, ki ste v kakšnem klubu ali pa delate v veliki firmi. Tako ali drugače boste dobili priznanje. Imeli boste obilo novih načrtov, uresnili pa jih boste lahko le s pomočjo drugih. V partnerstvu bo potrebno skleniti kompromis.

Bik

Po 17. februarju se boste končno začeli počutiti boljše, ker bo Mars, agresiven planet, končno zapustil vaše znamenje. V zakonu in v partnerskih odnosih bo šlo boljše, strasti se bodo umirile. Poudarjeno bo poslovno življenje; dogodki bodo intenzivni. Čuvajte svojo energijo in brez odpora sprejmite naloge, za katere smatrate, da niso za vas.

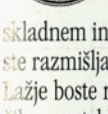
Dvojčka

Ljubezen in čustva bodo okupirala vaše misli. Čutili boste potrebo po skladnem in varnem ljubezenskem odnosu. To, kar ste razmišljali januarja, boste zdaj lahko realizirali. Lažje boste rešili nekatera vprašanja, ki so vas mučila v preteklih mesecih. Mesec je ugoden za akcijo na finančnem področju. Če boste delovali modro in premišljeno, lahko marsikaj rešite v pravnem in finančnem smislu.

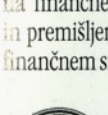
Rak

Potrebovali boste več časa zase; več počitka, spanja in sproščanja. V prostih trenutkih se posvetite svojim hobijem ali pa se sprostite v družbi prijateljev. Finance, krediti in vlaganja bodo pomembna tema tega meseca. Prve simptome boleznih lahko odpravite z alternativno medicino.

Lev

Sredi februarja si boste končno lahko malce oddahnili. Napetosti v poslovnem in privatnem življenju se bodo zmanjšale. Polni novih idej boste, lažje se boste izražali. Situacija v zakonu se bo izboljšala, samski pa bi lahko spoznali zanimivo osebo, s katero se boste prijetno počutili. Ne pretiravajte v nočnih zabavah. Intelektualna plat bo močna.

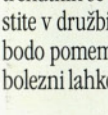
Devica

Poslovno področje vam dobro kaže. Zadovoljni boste sami s seboj. Sredi meseca vas čaka krajše potovanje, na katerem bi vam lahko malce zadrhtelo vaše srce. Sledilo bo povabilo na zmenek. Več boste zahajali v družbo, imeli boste smisel za humor in pravi užitek se bo pogovarjati z vami. Spomini na staro ljubezen bodo občasno oživel, to pa vas bo spravljal v slabo voljo.

Tehtnica

Za vse tiste, ki še niste vezani: v tem mesecu se bo pojavila prava priložnost, da spoznate osebo, ki vam bo všeč. Ne zavračajte povabil prijateljev za druženje, ker vas na enem takih srečanj čaka srečanje z osebo, ob kateri vam bo srce hitreje utripalo. Druga polovica meseca bo še boljša.

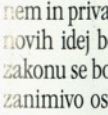
Škorpiljon

Februar prinaša pomiritev napetosti. Nervoza bo popustila in se spremenila v strastnost. Nekako egoistični boste, želeli si boste, da vas vsi doživljajo kot nekaj posebnega. Privlačili boste tuje poglede in se znašli v situaciji, ko ne boste vedeli koga izbrati. Izvlecite se iz paralelne zveze. Pretijoj vam prepri zaradi denarja.

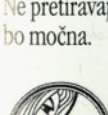
Strelec

Dinamičen mesec je pred vami. V prvi polovici bo razgibano v mentalnem in fizičnem smislu. Druga polovica meseca prinaša porast nerazumevanja in zaskrbljenosti. Jezili se boste zaradi financ ali zaradi bolezni družinskega člana. Konec meseca bo partner izgubil potrpljenje z vami. Samski lahko preko prijateljev ali širšega sorodstva spoznate zanimivo osebo.

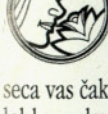
Kozorog

Venera v vašem znamenju vas bo oborožila s strastjo in z ljubezensko energijo. Vse kar boste delali bo uspešno, pozitivne spremembe v privatnem življenju pa bodo vplivale tudi na druga področja vašega življenja. Lahko bi sicer naleteli na poslovne težave ali pa bi vas napadel kak virus. Po 18. februarju bo boljše. Pazljivi bodite edinole, če se vam vrača kakšna stara ljubezen. Zamešala vam bo štrane, na koncu boste ostali sami.

Vodnar

V tem mesecu se bo ljubezensko življenje znatno izboljšalo, tisti pa, ki v tem mesecu slavite rojstni dan, boste presenečeni nad lepimi in izvirnimi darili, ki jih boste dobili. Z vsakim dnevom boste imeli več energije, lažje boste reševali skrite, že pretekle težave. Skrbelo vas bo edinole zaradi denarja.

Ribi

Večji del meseca boste dinamični in polni samozavesti. Občasno se boste obnašali kot pravi hedonist. Veliko pozornosti boste posvečali svojemu videzu, za Valentinovo boste med najlepšimi. Možno je, da dobite dobro poslovno ponudbo. Konec meseca boste sumili, da partner nekaj skriva pred vami. Do izraza bo prišla vaša slaba lastnost; to je pometanje težav pod preprogo.

Foto: Milojka Komprej

Pri sosedu

Albin Pančur

Pokončen, sivolas gospod. Preudaren v besedah, prijetnega vedenja, umirjenega ravnanja. Albin Pančur je na nek način takšen, odkar ga poznam. Poznam pa ga že skoraj od rojstva in to ni bilo ravno včeraj. Albin Pančur je moj sosed in kar ga spremljam, vzbuja v meni neko gotovost. Da obstaja nekdo ali nekaj, kar se ne spreminja. Še stara se ne, samo zori na nek način. Že ko sem bila majhna, sem se baje obešala nanj in bila njegova ljubljena. Kot malo starejša, sem to navado seveda opustila, a spomin na »stica Bina« je še vedno topel in ljubeč.

Albin Pančur je lani v septembru dopolnil 85 let. Kot mnogi, ki jim je dano doživeti lepo starost, tudi njemu ni bilo v življenju lahko. A na nek način ni nikoli kazal ponižne ali utrujene drže. Ne takrat, ko je delal v tovarni usnja, in ne takrat, ko se je upokojil in še bolj poprijel za delo doma. Vedno dejaven, vedno skrben. A spomin seže dlje od bivanja v Penku oziroma Lokovici. Albin je rojen na lepi Draški domačiji v Lučah. V družbi bratov in sester je bil vaje kmečkoga dela od zibelke sem, pisati in brati pa se je naučil kar sam. Ja, takšni časi so bili, da so starši preprosil učitelje, naj ne kličejo otrok v šolo, ker jih rabijo za delo doma. Tisti časi in tisti kraji so nekoliko drugačni od zdajšnjih. Zabava je bila domača, druženje po kmetijah, pozimi ob kakšni peči, poleti na prostem, na travniku, ob seniku. Med vojno je bilo sploh hudo, a tudi Albin se je pridružil boju za svobodo. Kmetija ni nudila zatočišča vsem otrokom, pa tudi ne kruha. Albin je delal v gozdu, si služil kruh s kmečkimi opravili in pravzaprav sta z ženo Francko lepo živela. To so bili časi, ko sta oba šla z domačij in kupila v Penku mlin. Nista mlela moke, Albin je šel v tovarno usnja, žena pa je skrbela za dom in hčerko.

Kdaj so minila leta, Albin še sam ne ve. Toliko vsega je bilo v njih. Lepih in manj lepih trenutkov. Spomini na službo, na družbo, ki se je zbirala v njihovi hiši, prijatelje, katerih že veliko ni.

Leta 1985 je skoraj umrl. Pri gradnji nove hiše, pri kateri je pridno pomagal hčeri in zetu, si je ob padcu zlomil hrbtenico. Hudo je bilo, a poškodba mu ni mogla do živega.

Kmalu je spet sedel na kolo, se posvečal živini, delal koše, pletel šibe ob Paki, da voda ne odnaša zemlje, skrbel za živino in okolico. Pa še kaj vmes, da se je meni vedno zdelo, da ga nobena sila ne premaga.

Ob koncu leta sem se oglasila pri njih doma, da jim voščim zdravja. Malo ga daje bolezen, pravi, a bo že! Na spomlad ga bom spet videvala na poti od hiše na »maraf«, okoli hiše in po posestvu in verjetno poleti spet pri košnji in spravi.

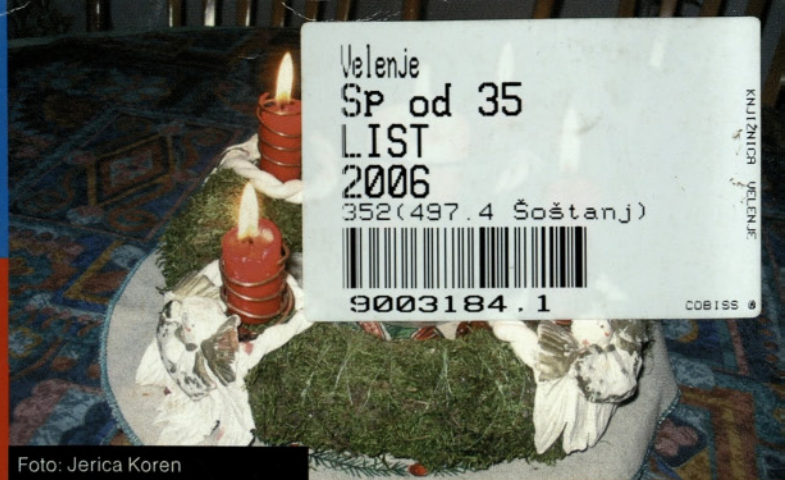
Tako sva se zmenila in tako bo še dosti let.

Milojka Komprej

Prazniki so mimo, zima je ostala ...

Foto: Dejan Tonkli

Velenje
SP od 35
LIST
2006
352(497.4 Šoštanj)
9003184.1

KNJAZIČAR VELENIJE
COBISS

Foto: Jerica Koren

Foto: Dedek Mraz

Foto: Aleksander Grudnik

Foto: Dejan Tonkli

Foto: Marija Lebar

*Se leto končalo, zime je čas,
z njo pa prisoten dokajšen je mraz.
So polja in hribi se snegom odeli,
otroci so tega najbolj veseli.*

*So črvi, žuželke pred mrazom se skrile.
Kje bomo ptičke zdaj hrano dobile?
Človek, pomagaj, da bomo preživele,
v zahvalo poletje ti bomo pripele.*

Štefka Prislan

Foto: Jerica Koren